

Od 1. nov. dalje
naročnina mesečno
30 din, za inozem-
stvo 60 din — no-
deljska izdaja ce-
loletno 96 din, za
inozemstvo 120 din.

Uredništvo:
Kopitarjeva ul. 6/III
Tel. 40-01 do 40-05

SCLOVENECC

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Cek. rač. Ljubljana
št. 10.850 za naroč-
nino in št. 10.349
za inserta.
Uprava: Kopitar-
jeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž.: Maribor,
Celje, Ptuj, Jesenice,
Kranj, Novo mesto,
Trbovlja

Neugasna luč resnice

Ves svetovni tisk beleži izjavo papeža Pija XII., ki jo je podal poveljar katoliške Cerkve na eni svojih zadnjih avdienc. V tej obširni izjavi je papež pribil neresničnost nekega tiskarja bodisi enega, bodisi drugega vojskovoječa se tabora, ki pripisuje Sveti stolici v sedanji vojski nazore in namene, katerih nima. Te vesti izvirajo iz nepoznanja katoliške Cerkve in resnice, po večjem delu pa so izmišljene nalašč, da bi služile namenom ene ali druge stranke, najsi bo v katerem koli že smislu.

Papež je omenil samo nekaj teh neresničnih in tendenčnih propagandnih vesti: da je papež izjavil, da je nujno potrebno prilagoditi se novemu evropskemu položaju, češ da je Sveta stolica vedno pobijala demokratske oblike vladavine; da je papež nadalje zadovoljen s položajem katoliške Cerkve v državah, kjer je dozdaj vladalo neprijazno razpoloženje nasproti Cerkvi; da je papež blagoslovil zastave neke države, ki je stopila v vojno; da je blagoslovil tudi zastave neke druge države iz nasprotnega tabora; da je izrazil mnenje, da bi bilo pametno, če bi Francija nadomestila premirje že sedaj s končnim mirom in da je nek vatikanski urad izrazil svoje simpatije za špansko nacionalno politiko, ki da naj bi se razširila tudi na narode španskega jezika, ki prebivajo v Južni Ameriki...

Papež je z ozirom na te tatarske vesti spet poudaril znano stališče poveljarja katol. Cerkve, da »Cerkve v borbi med političnimi in socialnimi sistemi, ki so odvisni od časa, katerega so ustvarili, Cerkve nikakor ni poklicana, da bi se postavila bolj na stran enega takega sistema, kakor na stran drugega, čeprav papež ne more biti brezbržen za to, kar se godi na svetu, pa je njegova dolžnost, da ostane kot Kristusov namestnik na zemlji ljubeči in pravični oče vsem narodom. V strašni vojski pa si prizadeva, da bi vsi narodi prestali to preskušnjo v spoznanju, da je treba upoštevati pravico ne samo, kadar eni zahtevajo, da se izpolni njihove upravičene zahteve, ampak tudi takrat, ko je treba upoštevati pravične zahteve drugega.«

Te klene besede papeža Pija XII. bi zadoštvale, če ne bi bile blazne strasti, ki so zapeljale človeštvo v vojno, katere konec more biti samo splošen propad velikega dela sveta in njegove kulture, dosegle že tak višek, da je treba nepristransko resnično vendarle zabličati, da bi se vsaj ne pozabila, če se že nobena država in noben narod neče ravnati po zdravi pameti, ki ima pred očmi splošni blagor omikanega človeštva. V vojski narodov stališče vrhovnega vodstva katoliške Cerkve ne more biti drugačno, kakor nepristransko in vsem narodom enako pravično in vesoljsko. Za krščanskega človeka je jasno, da mora izpolniti svojo narodno dolžnost, hkrati pa se tudi v najhujši borbi ne sme niti najmanj zabrisati zavest, da je mogoče doseči resnični blagor lastnega naroda in države samo, če se pravično upošteva utemeljeni blagor vseh drugih. Ta vzajemnost splošnega blaga vseh narodov je bistvena zahteva krščanske vesti in politike. Katoliški nauk in vzor človeškega sožitja nam veli želeti časi blagor domovine v okviru univerzalne prave in večne pravstvene postave. To je jasno kot sonce, ako nečemo, da bi bilo krščanstvo gola vera na jeziku, ne pa moč, ki usmerja življenje k najvišjemu Dobru.

Če se tako stališče zahteva od vsakega posameznika, koliko bolj se postavlja Cerkvi, ki ima nalogo, da duhovno vodi vso krščansko človeško družino! Nad vsemi simpatijami za eno ali drugo vojskujočo se stranko je naloga Cerkve in njenega najvišjega pastirja, da vrši svojo dolžnost v službi nepristranske Resnice, ki ni v divjanju strasti, ampak v načelih, ki niso odvisna od nobenega časa, prostora ali plemena. V spopadu časovnih potreb in zahtev ter interesov, ki so vedno izraz enega egoizma, ki je v nasprotju z drugim egoizmom, mora Cerkve opozarjati narode vedno in vedno na stalna in za vse obvezna načela pravice, medsebojne vzajemnosti in spravljivosti, po kateri je edino mogoče brez škode in kolikor toliko trajno spraviti v soglasje nasprotujoče si nagone in koristi. Če pa so strasti močnejše od pameti, težje za nadvlado namesto za sporazum, in se razvname splošni požar, potem Cerkvi ne ostane drugega, kakor da vrši svoje poslanstvo ljubezni, da celi rane, deli tolažbo in pripravlja tako v vesti človeštva razpoloženje za bodoči mir.

Spričo tega bi bila dolžnost vseh državnikov in vsega javnega mnenja sploh, da besede papeža sprejema z globokim spoštovanjem tako, kakor so bile mišljene, ne pa, da jih v namene vojne propagande izkrivlja ali pa si celo izmišljuje stvari, ki so v polnem nasprotju z miselnostjo poveljarja Kristusove Cerkve. Cerkve mora v času razdora ostati tista točka, ki ljudi združuje, ki je v splošnem trpljenju največji vir upanja in tolažbe, ki v svojem svetliniku ima vedno prižgano neugasljivo luč resnice in pravice in se nikoli ne bo obrnila na stran, kjer govore strasti pohlepa, odedega v obtambo »najvišjih idealov človeštva«. Cerkve ne morejo premočiti nobena taka ali podobna gesla, da bi se oddaljila od svojega visokega zorišča, s katerega je edino mogoče ločiti v bleščeče fraze zavito laž od preproste resnice. Če bi se vodstvo katoliške Cerkve oddaljilo s tega vrha v nižino, potem gorje človeštvu! Gorje, če bi tisti, ki je postavljen, da Kristusove ovčice vodi skozi burjo časnega življenja v večnost iz koristiljubja ali strahu ali kakšnih, na zemsko koristi vezanih simpatij, pozabil na svoje poslanstvo, tako da bi se človeštvo ne zavedalo več bratske vezi, ki morajo vse narode družiti v eno družino. Pa saj to ni mogoče, ker je učeništvo Cerkve nezmotljivo. Ta vojska bo minila, kakor vse druge, mogoče bodo za njo še visoko pljuskali valovi strasti, ki so bile tako nepremišljeno razdražene od tistih, ki bi morali videti delj kakor preprost človek, mogoče se bo človeštvo še dolgo vilo v bolečinah, da se porodi lepši in pravičnejši svet: sonce Kristusove resnice bo po vseh zmotah, naj je tudi namenjeno, da begajo človeštvo še eno desetletje ali več, zma-

Cincar-Marković v Budimpešti

Prisrčen sprejem v madžarski prestolici - Madžarski tisk objavlja navdušene članke o prijateljstvu do Jugoslavije in o zgodovinskem pomenu tega za ohranitev miru in v Podonavju

Budimpešta, 26. februarja. b. Nadvse svečani sprejem jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića je dal madžarski prestolnici posebno sliko. Navzlic delavniku se je zbralo madžarsko prebivalstvo v velikih množicah ter svačeno sprejelo predstavnika jugoslovanske vlade. Po ulicah, po katerih je šel jugoslovanski zunanji minister dr. Cincar-Marković s spremstvom, je bilo vse polno ljudi, ki so pozdravljali jugoslovanskega predstavnika. Pred vzhodnim kolodvorom se je zbrala ogromna množica prebivalstva, ki je priredila dr. Cincar-Markoviću ovacije prijateljstva po 22 letih, ko je jugoslovanski zunanji minister prvič obiskal zopet madžarsko prestolnico. Navdušenja in ovacij ni bilo konec in to navdušenje se je povečalo še zaradi večerjane izjave jugoslovanskega zunanjega ministra, ki jo je dal pred svojim odhodom iz Beograda. Ta izjava jugoslovanskega zunanjega ministra je bila še toplejša simpatije med najširše sloje madžarskega prebivalstva za predstavnika jugoslovanske države.

Posebno ganljivo je bilo polaganje venca pred spomenik Nezanega junaka na Velikem trgu. Vsa ceremonija je imela značaj narodne manifestacije.

Pred prihodom jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića so se na postaji zbrali uradni predstavniki madžarske prestolnice in druge številne ugledne osebnosti civilnega in javnega življenja. Bile je mnogo madžarskih in tujih častnikov, fotoreporterjev in kinooperaterjev. Tudi skupina jugoslovanskih častnikov, ki je prispela davi v Budimpešto, se je udeležila sprejema jugoslovanskega zunanjega ministra.

Budimpešta pričakuje jugoslovanskega gosta

Pred prihodom posebnega vlaka so prišli na postajo madžarski zunanji minister Bardossy s soprogo, dalje jugoslovanski poslanik v Budimpešti g. Rašić s soprogo, dalje poveljnik 1. armadnega zbora, državni podtajnik v predsedstvu vlade, pomočnik zunanjega ministra in njegov šef kabineta, načelnik oddelka za tisk, šef protokola, predsednik madžarskih državnih železnic, vrhovni župan Budimpešte, osebe jugoslovanskega poslanstva ter jugoslovanske rečne plovilne v Budimpešti, predstavniki jugoslovansko-madžarskega društva, jugoslovanski dijak, člani jugoslovanskega kolegijskega in mnogi drugi. Vsi so nestrno pričakovali prihod predstavnika jugoslovanske vlade.

Sprejem Veličasten sprevid skozi mesto

Ob 9 je privozil vlak v postajo in godba je zaigrala jugoslovansko in madžarsko državno himno. Iz vagona je najprej izstopil jugoslovanski minister Cincar-Marković, h kateremu je stopil madžarski zunanji minister Bardossy ter ga prisrčno pozdravil. Za Cincar-Markovićem je izstopila njegova soproga, nato pa ostalo spremstvo, med njimi pomočnik zunanjega ministra Ilija Jukić, načelnik oddelka za tisk v zunanjem ministrstvu Milan Stevanović, šef kabineta zunanjega ministra Vukasin Seferović, tajnik Stojan Gavrilović, Alexander Zvekić in drugi. Za ministrom dr. Cincar-Markovićem je prišel tudi jugoslovanski poslanik v Budimpešti Svetozar Rašić, ki je s tajnikom poslanstva Mijuškovičem odšel nasproti jugoslovanskemu zunanjemu ministru do državne meje. Soproga madžarskega zunanjega ministra je izročila gospe Cincar-Markovićevi krasen šopek rdečih rož, gospe Rašićevi, soproga jugoslovanskega poslanika, pa ji je izročila šopek tulipanov.

Madžarski zunanji minister Bardossy

govito zopet razsvetlilo vse človeštvo in bo pomirilo viharno morje ter razgnalo težke oblake, ki visijo nad njim.

Ves svet ve, kaj je papež Pij XII. storil, da prepreči vojno. Zdaj, ko divja brez vsake zavore, je ohranila Sveta stolica neizpremenjene prijateljske odnose z vsemi narodi in ohranja neizpremenjeno ljubezen tudi do tistih, ki se ne ravnajo vedno in veskoti po nekaterih njenih navedenih načelih občega življenja. V praktičnem pogledu je delo papeža v sedanjem času zgolj karitativno in so vsa ugižanja, na strani katere koalicije da si je zamislil in jih zastopa, in proti komu da je naperjena ta njegova politika, plod domišljije brez vsakega temelja. Res da papež ni in ne

Po pozdravih je jugoslovanski zunanji minister s svojim spremstvom in madžarskimi predstavniki odšel pred kolodvor, kjer je bila častna četa z godbo. Minister dr. Cincar-Marković je z madžarskim zunanjim ministrom Bardossyjem obšel častno četo. Godba pa je zaigrala jugoslovansko in madžarsko himno. Jugoslovanski zunanji minister se je nato s soprogo podal v hotel Dunapala, kjer bo bival za časa svojega obiska v madžarski prestolnici. Množica, ki je bila zbrana pred kolodvorom je priredila jugoslovanskemu ministru manifestacije prijateljstva ter mu burno vzklikala Vse ulice, po katerih je šel jugoslovanski zunanji minister s spremstvom, so bile okrašene z jugoslovanskimi in madžarskimi zastavami. Po nekaj dneh slabega vremena je bil danes ob prihodu jugoslovanskega zunanjega ministra v madžarski prestolnici prvi pomladanski dan, ves sočen in topel, kar smatrajo kot simpatičen znak za ustvarjanje jugoslovansko-madžarskega prijateljstva.

Predstava v operi

Po poročilu lista »Ujnzemzedek« je bil za obisk jugoslovanskega zunanjega ministra Cincar-Markovića spremenjen program budimpeštanske opere. Namesto opere »Tenor« bodo v petek zvečer izvajali Beethovenov »Fidelio«. Kakor se je izvedelo, je do te spremembe prišlo zavoljo tega, ker je jugoslovanski zunanji minister izrazil željo, da bi slišal to redko izvajano Beethovenovo opero. Uprava opere je z največjim zadovoljstvom ustregla želji jugoslovanskega ministra. (AA.)

Prvi razgovori

Budimpešta, 26. febr. Danes ob 11 dopoldne so se minister dr. Cincar-Marković in člani njegovega spremstva vpisali v knjigo madžarskega regenta admirala Horthyja. Potem je minister dr. Marković v spremstvu jugoslovanskega poslanika Rašića in poslanškega osebeja odšel na Trg junakov, kjer je položil na spomenik padlim madžarskim vojakom venec. Pri polaganju venca je bila navzoča častna četa vojske z državno zastavo in godbo ter oddelek konjenice.

Turčija pred velikimi odločitvami

Angleški zunanji minister Eden in šef angleškega gener. štaba v Ankari

Edenovi razgovori

Ankara, 26. febr. Anatolska agencija poroča: Angleški zunanji minister Eden in načelnik angleškega generalnega štaba Dill sta ob 10.30 s posebnim vlakom prišla v Ankaro. Železniška postaja je bila okrašena z angleškimi in turškimi zastavami. Angleške goste so pozdravili in čakali na železniški postaji zunanji minister Saradzoglu, generalni tajnik v zunanjem ministrstvu Memendoglu, višji uradniški turškega zunanjega ministrstva, člani angleškega veleposlanstva in druge ugledne osebnosti. Po prihodu vlaka sta Eden in general Dill pregledala častno četo. Nato sta angleška gosta peš med prisrčnim pozdravljanjem velike množice odšla v mesto. Potem ko sta nekaj časa šla peš, sta sedla v avtomobil in se odpeljala v hotel »Ankara Palace«. Tam bosta bivala, dokler bosta v Ankari. (AA.)

Ankara, 26. febr. b. PA poroča, da je ob 4 popoldne angleški zunanji minister obiskal turškega ministrskega predsednika Sajdama, nato pa turškega zunanjega ministra Saradzogluja. Istočasno je angleški šef generalnega štaba John Dill obiskal šefa turškega generalnega štaba maršala Čakmaka. V spremstvu Edena je tudi letalski maršal Elmhurst, ki je pred kratkim prišel z angleško vojno misijo v Turčijo. Angleški zunanji minister Eden bo jutri nadaljeval svoje razgovore s turškimi državniki. V Ankari bo ostal vsega tri dni, v soboto pa bo odšel v grško prestolnico.

»Ali Papan... ali Eden?«

Budimpešta, 26. febr. m. List »Maynap« razpravlja o zunanje-političnem položaju in pravi, da se vodi v Ankari diplomatska borba na življenje in smrt med Nemčijo in Anglijo. Prihodnji dnevi bodo prinesli po mnenju tega lista odločitev, če bo v Ankari zmagal von Papan ali Eden. Zadržanje Turčije bo po mnenju tega lista odvisno od stališča Sovjetske Rusije, ki je še zmerom negotovo in popolnoma zavito v temo. Madžarsko časopisje tudi ugotavlja, da so se občutno poslabšali odnosi med Združenimi državami Sev. Amerike in Sovjetsko Rusijo.

more biti brezbržen, kako vojska poteka in kakšen bi utegnil biti njen konec, dobro tudi pozna in se živo zanima za pereča gospodarska in kulturna vprašanja, čijih rešitev ta orjaška vojna pospešila, in gotovo mu ni vseeno, v kakšnem smislu se bodo rešila. Toda naj se zgodi, kar hoče, poveljar katoliške Cerkve bo vedno označal tisti mednarodni mir in hkrati tista načela, ki morajo voditi notranje-politično življenje vsakega naroda: namreč, da se morajo zadovoljiti vse v naravnem pravu utemeljene težnje in potrebe vseh narodov, ki morajo v mednarodni skupnosti živeti v medsebojni vzajemnosti, svobodi in neodvisni, in med seboj sodelovati na podlagi pravičnega političnega in socialnega reda, vrednega krščanske omike.

Prisostvovali so dalje prvi budimpeštanski mestni načelnik, poveljnik 1. armadnega zbora, večje število višjih častnikov ter velika množica ljudstva. Potem ko je jugoslovanski zunanji minister položil venec na spomenik madžarskih junakov, se je podal na grob pokojnega madžarskega zunanjega ministra Istvana Csakyja, kjer je položil velik šop rdečih rož. Ob grobu se je zadržal nekaj minut ter izkazal čast zgodaj umrlemu grofu Csakyju.

Ob 12 je minister dr. Cincar-Marković obiskal madžarskega zunanjega ministra Bardossyja. Imela sta daljši razgovor. Pri tej priliki je dr. Marković izročil Bardossyju red Belega orla I. stopnje, s katerim so ga odlikovali kr. namestniki. Potem je minister dr. Marković obiskal ministrskega predsednika grofa Telekyja, s katerim je tudi imel daljši razgovor. Ob 13 je Horthy sprejel v avdienco ministra dr. Markovića. Pri tej priložnosti je Horthy podelil dr. Markoviću madžarski red s krono sv. Stefana za zasluge. (AA.)

Nemška vlada odobrava

Berlin, 26. febr. b. V zvezi s potovanjem jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića v Budimpešto so na današnjem sešanku predstavnikov tujega tiska nekateri častniki vprašali, kako gledajo na Berlinu na ta obisk. Uradni predstavnik nemške vlade je izjavil takole:

»Stališče, ki so ga zavzele jugovzhodne države, da zgradijo pozitivne, trdne in trajne odnose, nemška vlada odobrava in pozdravlja. Odnosaji Nemčije do suverenih in samostojnih, sedaj z novimi idejami prepletenih držav so prijateljski in neposredni. Za te odnose ni potrebna nobena neposredna zveza z nekaterimi izjemami v časovnih razdobjih, kar spada v okvir tega sistema. Položaj na Balkanu, gledan s stališča Berlina, je naslednji: Berlin pozdravlja neposredno sodelovanje balkanskih držav z Nemčijo in njenimi zavezniki. Berlin spremlja z največjim zanimanjem in pozornostjo tudi položaj drugih držav, ki ne sledijo tej politiki.«

Pomirjevalna Borisova izjava

Sofija, 26. febr. m. V zvezi z večerajšjo avdienco voditeljev bolgarske opozicije pri kralju Borisu, izjavljajo dobro poučeni krogi, da je kralj Boris sprejel 12 bivših ministrov. Za časa avdience so bolgarski opozicionisti s kraljem razpravljali o vseh vprašanjih, ki so v zvezi z zunanjo politiko. Po zatirjanju teh krogov je kralj Boris poudaril, da bo storil vse, da Bolgarija ostane še nadalje nevtralna, kar najbolj odgovarja državnim interesom.

Kraljeva izjava je vzbudila dober vtis v vseh političnih krogih, ki predpostavljajo, da se je likvidiral le trenuten nesporazum, ki je obstajal dalj časa med vlado in opozicijskimi krogi.

Bagrianov izjavlja

Sofija, 26. febr. Bivši kmetijski minister in predsednik Zveze kmetijskih zadrug Ivan Bagrianov je včeraj odstopil s položaja predsednika Zveze kmetijskih zadrug. V svojem govoru na večerajšnjem sešanku plenuma splošne Zveze kmetijskih zadrug je izjavil: Današnji časi so usodni za Bolgarijo in ves svet. V svetovni zgodovini nas spominjajo na propad rimskega imperija in na prihod Turkov v Carigrad. (AA.)

Nemška službena izjava o stališču do Bolgarije

Berlin, 25. febr. DNB: Bolgarija je država, ki živi z Nemčijo v tesnem prijateljstvu. Nemčija ne bo nikdar storila nobenega dejanja, ki bi utegnilo škoditi to prijateljstvu.

S to ugotovitvijo je danes zavzelo zunanje ministrstvo stališče do poročila, ki jih sovrážnikova propaganda širi o neki dozdnevni nemški infiltraciji v Bolgarijo. Te govorice širijo tuje agencije z namenom, praviho na nemški strani, da bi odvrgle pozornost javnosti od aretacije angleških tajnih agentov v Bolgariji. Ta poročila imajo edini namen skaliti odnose med Nemčijo in Bolgarijo.

Istočasno pa zanikujejo poročila, ki se v tujini širijo o dozdnevem vkorakanju nemških čet v bolgarsko Dobrudžo. Temu pristavljajo, da ne more biti govora o vkorakanju nemških čet na bolgarsko ozemlje. (AA.)

Angleška službena izjava o Bolgariji in Turčiji

London, 25. febr. Reuter: Državni podtajnik Butler je danes v spodnjem domu odgovarjal na vprašanja, ki tičejo položaja v Bolgariji in v Turčiji.

Glede Bolgarije je izjavil: »Vsa poročila se strinjajo v tem, da so nemške priprave za zased-«

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zagrebska vremenska napoved: Stalno in hladno vreme.

Politični zapiski

»Hrvatski dnevnik« o koncentraciji

Včerajšnji »Hrvatski Dnevnik« prinaša uvodnik o koncentraciji in pravi med drugim tudi tole: »V središču zanimanja našega časnika sta na področju notranje politike je še vedno vprašanje tako imenovane koncentracije. Koncentracija vseh zdravil političnih sil je na Hrvaškem že izvršena in davno preizkušena v hrvaškem kmetskem pokretu, HSS in SDK. V Sloveniji se vodi živa diskusija med slovensko JRZ in slovensko JNS. Diskusija med tema skupinama je tem težja, ker sta formalno v okviru strank, ki presegajo ozemlje Slovenije. V Srbiji so narodne vrste v več strankah in v še več skupinah. Po poslednjih vestih iz listov gledajo v Srbiji na ves ta problem še vedno s strankarskega stališča, z vidika strankarskih interesov. Tako pišejo listi, da so se razbili razgovori z glavnim odbrom Radikalne stranke na vprašanje števila ministrskih mest, s katerimi naj bi bili obe stranki zastopani v vladi. Če bi bile te informacije točne, bi ves problem zgubil na resnosti in bi nas mnogo ne zanimal. Vprašanje koncentracije se giblje v vseh državah na trdnih temeljih in v usodnih časih, kadar je potrebno sodelovanje vseh narodnih tvornih sil. Koncentracijska vlada je samo zunanja manifestacija zbiranja širokih slojev.« Nato preide članek na sporazum in novo vlado po sporazumu ter nadaljuje: »Ustavna vlada, ki je takrat prevzela vodstvo državnih poslov, je predstavljala koncentracijo vseh tvornih narodnih sil, ki so po splošnem odobravanju vseh treh naših narodov začele graditi nov ustavni red. Ostali so samo oni, ki so se sami izključili od dela bodisi zaradi svojega negativnega stališča do načela narodnega sporazuma, kakor na primer stranka tako imenovanega narodnega edinstva generala Živkovića, ali tako imenovana združena opozicija, ki ni hotela niti prirediti s konkretnim reševanjem, dokler ne bi vlada prešla v njene roke.« »Problem koncentracije bo pri srbskih strankah doživel takrat, ko se bodo postavile na stališče srbskega kmeta in ostalih zdravil ljudskih plasti v srbskem narodu, ki čutiljo, da je potrebna koncentracija vseh narodnih sil za izvedbo velikih nalog politike narodnega sporazuma zlasti v sedanji težki dobi.« Tudi JNS je že priznala sporazum od 26. avgusta, toda to priznanje se ne more, kakor bi poedinci v tej stranki želeli, nanašati na sprejem tega sporazuma kot izvršenega dejstva, temveč kot politično akcijo, ki ga je treba sprejeti tudi stvarno, da bo to priznanje stvarno.« »Hrvatski dnevnik« pravi torej, da je na Hrvaškem koncentracija že izvršena in preizkušena, v Srbiji pa bo to takrat, ko se bodo zavedli, da je sodelovanje vseh tvornih narodnih sil res potrebno. Tudi pri nas Slovincih je narodna koncentracija že davno končana in preizkušena. Vse, kar narodno čuti, je bilo že dolgo zbrano okrog našega narodnega voditelja dr. Antona Korošca, sedaj pa se prav tako zvesto in samozavestno zginja okrog novega slovenskega narodnega vodstva, ki mu nabeležuje dr. Kulovec kot politični naslednik dr. Korošca. Kakor na Hrvaškem, je tudi pri nas v Sloveniji vsako postavljanje vprašanja o narodni koncentraciji odveč.

»Nemški narodni koledar« o dogmah in ciljih katoliške cerkve

Nemški vojvodinski list »Die Donau« polemizira s sestavkom, objavljenim v »Nemškem narodnem koledarju«, ki takole piše o dogmah in ciljih katoliške cerkve: »Vse dotlej, dokler bo obstajala cerkvena skupnost kot organizacija, bo med njo ter med narodno in pa državno skupnostjo napetost in borba glede človekovega življenja in vzgoje, ker cerkev nikdar ne bo menjala svojih dogem in ciljev.« »Die Donau« odgovarja na te trditve, da katoliška cerkev mora biti organizirana, da mora imeti vpliv na človekovo vzgojo in da se ne more odreči svojih ciljev. Ako bi se vsemu temu odrekla, bi to bil mir pokopališča.

Politika sporazuma triumfira

V Zagrebu je bil sestanek pristašev SDS, na katerem so izvolili na mesto dosedanjega predsednika SDS dr. Ivkovića, ki je postal podban banovine Hrvatske, dr. Medakovića, člana zagrebskega mestnega sveta. Na tem sestanku je govoril dr. Ivković, ki je poudaril, da danes triumfira politika sporazuma, sporazum pa je, kakor je izjavil podpredsednik HSS Avgust Košutič, obstanek Jugoslavije, kajti brez sporazuma ni močne Jugoslavije. Nato je dejal še to: »Večkrat so poedinci govorili, kako se Srbi na Hrvaškem preganjajo. O kakem preganjanju Srbov v banovini Hrvatski ne more biti govora, temveč samo poedinci svoje osebne primere posplošujejo. Da na Hrvaškem ni preganjanja Srbov, je najbolje jamstvo v tem, da se je HSS zavzela za to, da dobi mesto podbana Srb.«

Pravosodni minister o spremembah uradniškega zakona

Pravosodni minister je sprejel zastopnike osrednjega odbora društva državnih uradnikov, ki so ga obiskali v zvezi z glasovi o izpremembah in dopolnitvah zakona o državnih uradnikih od 31. marca 1931. Minister je zastopnikom državnih uradnikov izjavil, da nameravane izpremembe uradniškega zakona nikakor ne bodo poslabšale statusnega položaja uradnikov, pač pa naj bi se dosegla enakopravnost in pravičen odnos med državnimi uradniki in naj bi se odstranilo pomankljivosti sedanjega zakona, kakor so se pokazale v praksi. Preden bo izpremenjen in dopolnjen zakon sprejet, da bodo dobili na vpogled zastopniki uradnikov, da bodo še lahko izrazili svoje mnenje o njem. — V zvezi s tem piše belgrajska »Politikac«, da so že razne ustanove in organizacije prošle za spremembe posameznih določb v uradniškem zakonu, kar bi bilo seveda le njim v korist oziroma bi se popravila krivica le nekaterim vrstam državnih uradnikov, ne pa drugim, ki bi se jim tako lahko prizadejale nove krivice. Zato je pravosodno ministrstvo sestavilo posebno komisijo, ki bo celotno vprašanje preučila ter predložila pravosodnemu ministru spremembe in dopolnitve uradniškega zakona.

»Samouprava« o nevtralnosti Jugoslavije

»Samouprava« glavno glasilo JRZ v Belgradu piše: »Jugoslavija je danes za Nemčijo garancija miru na Balkanu. Naša stroga nevtralnost ni samo formalna, temveč posledica naših iskrenih želja, ohraniti Balkan pred nevarnostmi, ki bi ga lahko vrgle v vojno viхро. To vedo tudi v Berlinu, kjer žele ohraniti Balkan takšen, kakor je, kot važno izvozno in uvozno tržišče za nemško narodno gospodarstvo.«

Turčija pred velikimi odločitvami (Nadaljevanje s 1. strani)

bo Bolgarije sedaj že zelo daleč napredovale.« Na vprašanje, če je res, da je bil angleški institut v Sofiji zaprt na zahtevo bolgarskih oblasti, je Butler dejal, da je imel angleški poslanik navodila, naj po svoji lastni uvidevnosti postopa v vprašanju instituta, in da se je poslanik sedaj te pravice poslužil, ko je odredil, da se zapre. Na vprašanje, če je »angleška vlada res sporočila bolgarski vladi, da bo Anglija Bolgarijo smatrala za sovražno državo in bombardirala prometne zveze, če se Bolgarija ne zoperstavi z orožjem v roki nemški zasedbi«, Butler ni hotel dati nobenega odgovora.

»Sovjeti se za Balkan ne zanimajo«

Sofija, 26. febr. UP. Tukajšnje vladno glasilo »Zorac« je objavilo članek, ki je napravil pravo senzacijo v političnih krogih, domačih in tujih. »Zorac« namreč odkritosrežno pove, kakšno je stališče Sovjetov do Balkana. Dosedaj sovjetska politika na Balkanu ni prišla do izraza drugače, kakor v celi vrsti zanikanj, ki jih je objavila sovjetska službena agencija TASS in v katerih odklanja vsako udeležbo pri zadnjih dogodkih na Balkanu, češ, da je nikdo ni nič vprašal in da se dela vse brez nje. List iz tega sklepa, da se Sovjetska zveza za Balkan ne zanima, vsaj za »zahodni del Balkana ne. Pri srečanju pa je samo črnomorski del Balkana, toda še tukaj je do sedaj nikdo ni vprašal za mnenje, ko so se v Romuniji in Bolgariji odigravali odnosi se še odigravajo znani dogodki. Sovjetsko vlado zanima samo to, da ne bi Turčija prišla v vojno, pa naj se zgodi tam okrog kar hoče. Tako da razlagajo turško-bolgarsko izjavo o nenapadanju

Razmotrivanja o stališču Turčije Dva načina nemške zasedbe Bolgarije

Istanbul, 26. febr. United Press poroča, da v turških političnih krogih mnogo premišljujejo o nadaljnjem zadržanju Turčije za primer, če nemške čete pridejo v Bolgarijo. Bolgarsko-turška ne-

napadna pogodba sicer pravi, da Turki Bolgarov ne bodo napadli, toda pogodba je nastala na podlagi zadržanih bolgarskih državnikov Filova in Popova, da Bolgarija ne bo napadala nobene sode in da tudi skozi bolgarsko ozemlje ne bo nobena tuja država napadala kakšne bolgarske sode. Samo pod tem pogojem je Turčija podpisala nenapadno pogodbo. Na podlagi te ugovoritve menijo v Turčiji — kakor pišejo današnji listi — da bo zadržanje Turčije v bodoče odvisno od tega, kakšne narave bo nemška zasedba Bolgarije. Mogoči sta namreč dve zasedbi:

1. Zasedba po vzoru Romunije, kjer so nemške čete prišle v deželo, je zasedle in se drugake ne udeležujejo. V tem primeru bi Turčija ostala mirna, ker se ne sme vmešavati v bolgarske zadeve in ji je nazadnje vseeno, na kakšen način hoče Bolgarija priti v svoja nebesa.

2. Zasedba po vzoru drugih držav, ki jih Nemčija uporablja kot izhodišče za boje proti svojemu nasprotniku. To se pravi, da bi Nemčija zasedla Bolgarijo za to, da bi njene čete prišle v hrbet Grčije, ki bi jo s pritiskom prisilile, da sklene z Italijo mir, v nasprotnem primeru pa jo z vojnimi operacijami prisilijo h kapitulaciji. V tem primeru bi Turčija seveda ne bila več vezana po bolgarsko-turškem nenapadnem paktu in bi dobila spet svobodno roko. Tudi v primeru, če bi Bolgarija, izkoriščajoč bivanje nemške armade v svoji deželi, začela uredničevati svojo težnjo, da na miren način pride do Egejskega morja, bi postala Turčija v svojih nadaljnjih dejanjih svobodna.

Angleški krogi v Turčiji so mnenja, da bo Nemčija za enkrat zasedla samo Bolgarijo in da bodo nemške čete ostale še dolgo časa v Bolgariji, ne da bi poskušale kakšne operacije. Nadalje govorijo tukaj, da je Turčija dala Angležem nekatera važna pojasnila o poteku pogajanj z Bolgarijo. Turčija je namreč hotela najprej Bolgare pridobiti za neke vrste balkansko ligo nevtralnosti, toda bolgarska vlada se je zbal nemškega pritiska in je predlog odklonila, da bi je kdo ne mogel sumničati anglofilskih teženj. Šele potem je Turčija pristala na navadno nenapadno pogodbo, ki pa Turčiji pušča polno svobodo, da sama odloči, kdaj je nastopil tisti trenutek, ko je njen varnostni prostor ogrožen in ko se mora začet boriti. Turčija se je morala ozirati tudi na Sovjetsko zvezo, s katero se neče na noben način sporeči. Angleški politični krogi da so bili s to razlago zadovoljni.

Istanbul, 26. febr. UP. Na nepojasnen naslo začeli gorati veliki petrolejski tanki ob Bosporju. Kar naenkrat je zagorelo 5 petrolejskih ladij in je bila velika nevarnost, da požar ne preskoči na bližnja ogromna petrolejska skladišča.

Beseda o slovenskem učiteljstvu

V članku »Po zasedanju banskega sveta« beremo v »Jutru« tele besede: »Tudi pri razpravi o prosvetnem oddelku se je prijavilo mnogo govornikov, ki so po večini razočarali. Želeli bi si, da bi se bila razprava v današnji zgodovinski dobi povzdignila na višjo raven. Gotovo imamo danes druge in važnejše skrbi in naloge, nego povzročati nevoljo v našem poštvovalnem učiteljstvu, ki se obupno bori za svoj goli življenjski obstoj ter poleg tega skoraj brezizjemno vzorno izvršuje svoje vzvišene dolžnosti.«

Prisostvovali smo vsem razpravam banskega sveta in tudi onim o naši prosveti. Toda ravno pri tej razpravi je bila debata na zelo visoki ravni. Člani banskega sveta, ki žive stalno med slovenskim ljudstvom in dobro poznajo vse utripe slovenskih narodnih želja, so podali na zasedanju nekaj pobud glede naše prosvete, povedali so, s čim je ljudstvo zadovoljno in kaj mu ni prav ter so se zelo dostojno dotaknili slovenskega učiteljstva. Pohvalili so, kar ljudstvu ugaja, povedali so, kje si želi izboljšanja. Soglasno je bilo mnenje, da imajo učitelji zelo majhne dohodka in da komaj shajajo. Zahtevali so, naj bo učiteljstvo za svoje delo primerno plačano. Povedali so, da je mnogo slovenskih učiteljev in učiteljic zelo dobrih. Če pa ljudstvo učiteljstvo vzdržuje, če mu zaupa v vzgojo svoje najdražje, svojo mladino, potem je pač razumljivo, da bo tudi povedalo, v kakšnem duhu naj bo slovenska mladina vzgojena. Tako so ljudski zastopniki izrazili željo in zahtevo, naj bo slovenska šola v duhu slovenskega izročila. »Naši starši hočejo, da bo naša

mladina vzgojena v verskem narodnem duhu. Kaj je nastalo s Francijo, ki je vzgajala svojo mladino v materialističnem duhu? Kaj nam pomaga dve uri verouka v šoli, če se v ostalem času vse podre, kar se v teh dveh urah sežida? Vemo in razumemo, da vsi ne bomo nikdar enakega prepričanja. Vedno bodo razlike med nami. Toda če učitelj ni veren in ne izpolnjuje verskih dolžnosti, naj bi bil v prisotnosti otrok v cerkvi ali pri drugih verskih prireditvah vsaj toliko takten, in bi ne dajal otrokom slabega vzgleda.« To smo slišali iz ust nekega člana banskega sveta. V tem duhu so govorili tudi drugi, ki so poleg verske vzgoje želeli še narodno vzgojo in sodelovanje učiteljstva pri delu za dvig narodne zavesti slovenskega ljudstva. Zato naj se učitelj vrne nazaj k narodu, naj sodeluje z njim, pa bo dobro za državo, za slovenski narod in za učiteljstvo samo. Gorje pa učitelju in njegovi mladini, če se učitelji družijo s temnimi elementi. Taki slabi vzgojitelji rušijo državo in uničujejo narod. V delikatni zadevi, kakor je vzgoja mladine, za katero se danes vse vleče, ima pač narod pravico in dolžnost povedati, kako vzgojo svojih otrok si želi. Poudarjamo, da so govorili o tem člani banskega sveta dostojno, dobrohotno, nenapadno, toda odločno. Mar misli »Jutro«, da »razočar« in je na »nižki ravni« tisti, ki poln razumevanja do vseh težav, ki danes tarejo slovensko učiteljstvo, pove, kakšna naj bi bila vzgoja slovenskih otrok? In če hoče kdo učiteljstvu pomagati, menda ne bomo rekli, da mu »povzroča nevoljo«?

vsak potnik podpisati, kontrolno osehje pa zahteva lahko od potnika, da podpis ponovi. Potnik, ki vstopi v vlak na postaji, ki ne izdaja vozniških kart, lahko kupi vozno karto od sprevodnika, legitimacijo pa na prvi postaji ali pa pri upravi sejma. Prekinitev potovanja je pri odhodu in povratku dovoljena samo enkrat.

Osebnosti

Belgrad, 26. febr. m. S kralji ukazom je odlikovana z redom sv. Save 3. stopnje Mara Fakin, soproga ravnatelja meščanske šole na Viču. — Napredoval je za administratorja 7. skupine v splošni drž. bolnišnici v Ljubljani Jože Kebe.

Bolezen kralja Alfonza

Rim, 26. febr. Stefani. Stanje obolelega bivšega španskega kralja Alfonza XIII. je še vedno zelo kočljivo. Bivši kralj je navzlic velikim bolečinam in slabostim, ki so nastopile zaradi srčnih kriz, katere se ponavljajo zadnjih 10 dni, še vedno pri polni zavesti in daje dokaze za veliko vedrost in hrabrost. Navzlic svojem težkemu stanju se stalno zanima za politične dogodke. Po radiu redno poslušaja vojna poročila. Preteklo nedeljo je hotel poslušati po radiu celo Mussolinijev govor in ga je z živim zanimanjem spremljal. Alfonz XIII. je zbolel 12. februarja, ko je nastopila huda srčna kriza, ki je zahtevala neprestano zdravniško oskrbo. Dr. Colacci, ki je bil prvi poklican, je dobil pozneje sodelavca v prof. Frugoniju in v specialistu za srčne bolezni dr. Pudu. Sedaj je bolnik pod stalnim zdravniškim nadzorom. Bivša kraljica, princ ter ugledne osebnosti z dvora bivšega kralja so stalno v njegovi bližini. Včeraj zvečer je visokega bolnika obiskal piemontski princ. (AA.)

Odslej za pisma 2 din Nova uredba o poštinih tarifah

Belgrad, 26. febr. m. Poštni minister je podpisal odlok št. 6617, ki vsebuje spremembo obstoječih predpisov z naslednjimi poštinih tarifami: 1. Takse za navadna pisma: a) mestni promet za pisma do 20 gr 1,50 din, čež 20 gr je taksa ista kakor v medmestnem prometu; b) taksa za medmestni promet za pisma do 20 gr 2 din, za pisma nad 20 do 50 gr 3 din, za pisma 50—250 gr 4 din, za pisma 250—500 gr 6 din, za pisma 500—1000 gr 12 din, za pisma 1000—2000 gr 18 din.

2. Zaprte dopisnice: a) v mestnem prometu 1,50 din, b) v medmestnem prometu 2 din.

3. Taksa za knjižne oglase: za vsak primer do 10 gr 0,10 din, čež 10 gr za vsakih novih 100 gr ali pa dalje 0,50 din.

4. Takse za vročitev na pošti in dostava na dom za male pakete: za vsak mali paket, ki se vroči na pošti, 7 din, na stanovanju pa 10 din. Te takse bo prejemnik plačeval v znakah na pošiljkah.

5. Takse za priporočena pisma: notranji promet za mestna in medmestna 5 din; mednarodni promet za Grčijo, Romunijo in Turčijo 5 din, za vse ostale države 6 din.

6. Takse za povratna pisma: pri predaji na pošto za mestni in medmestni promet 5 din, za mednarodni promet za Grčijo, Romunijo in Turčijo 5 din, za ostale države 5,50 din; po predaji pošiljke za mestni promet 6,50 din, medmestni 7 din.

7. Takse za spremembo naslova v notranjem prometu mestni in medmestni 7 din.

8. Takse za izplačevanje pooblastil (duplikat položnice) podaljšanju roka za izplačilo položnice mestni in medmestni promet 7 din, mednarodni za vse države 8 din.

9. Takse za duplikate in duplikatne spremembe samo v notranjem prometu 7 din. Ta taksa se bo izplačevala v vseh primerih, kdor pošiljko izgubi, plača 7 din.

10. Takse za čuvanje polnomožij: za vsako polnomožijo za dobo 15 dni 5 din, za daljši čas 10 din.

11. Predplačila za poštne predale in torbe s ključem je plačati mesečno 20 din, za poštni predal s ključem mesečno 30 din.

12. Takse za poslovne papirje v notranjem prometu za 10 gr 2 din, preko 10 do 250 gr 2,50 din, preko 250 do 500 gr 3 din 500 do 1000 gr 4,50 din, 1000 do 2000 gr 7,50 din.

13. Takse za obračunavanje carinskih dajatev: za vsak obračun carinske dajatve za pisane položnice dinar, za vsak obračun dajatve za pakete 2 din.

Uredba je objavljena v današnjih »Službenih novinah« in stopa z današnjim dnevom v veljavo.

Belgrajske novice

Belgrad, 26. februarja. AA. Danes dopoldne je trgovskega ministra dr. Andresa obiskal Dimitrij Valer, bolgarski upokojeni minister in predsednik bolgarsko-jugoslovanske zbornice. Zahvalil se je ministru Andrusu za prijateljski sprejem, ki je bil prirejen njemu in bolgarskim gospodarstvenikom v Belgradu. Zaprošil je ministra Andresa, naj sprejme predlog bolgarske vlade glede zamenjave nekaj predmetov med Bolgarijo in Jugoslavijo, kakor tudi glede plačevanja po kompenzacijah.

Belgrad, 26. februarja. AA. Trgovinski minister dr. Andresa bo na vabilo nemške vlade jutri preko Zagreba in Münchena odpotoval v Leipzig na obisk letošnjega pomladanskega velesejma. Minister Andresa bo imel v Leipzigu priložnost, da bo stopil v stik z vodilnimi osebnostmi nemškega gospodarstva ter bo z njimi razpravjal o vseh gospodarskih vprašanjih, ki zanimajo obe državi. Na tem potovanju bosta ministra dr. Andresa spremljala načelnik direktorije za zunanjo trgovino dr. Dragoslav Mihajlovič in šef kabineta dr. Malinar. Minister dr. Andresa bo ostal v Nemčiji tri do štiri dni.

Belgrad, 26. februarja. AA. Te dni so se končali porazgovori s posebnimi odposlancema nemškega prehranjevalnega ministrstva dr. Walterjem in dr. Müllerjem. Izid teh razgovorov je ugoden za obe strani.

Belgrad, 25. febr. m. V prostorih Narodne banke je bila danes seja upravnega odbora, na kateri je bilo sklenjeno, da bo občni zbor Narodne banke 16. marca.

Belgrad, 25. febr. m. V Belgradu je imel danes svojo prvo slavo »Srbski kulturni klub«, ki so se je udeležili tudi zastopniki erbskih opozicijskih strank, tako bivši minister dr. Trifunović in dr. Dušan Beneš ter predsednik DS Milan Grol. Zastopniki so bili tudi razni zastopniki srbskih kulturnih ustanov. Po verskem obredu je imel na slavi vseuč. prof. dr. Vladimir Čerović predavanje o Stefanu Nemanji in njegovem pomenu za srbski narod. Zastopniki so bili tudi člani Narodnega gledališča, ki so izvajali več umetniških točk.

Belgrad, 26. febr. m. Zadeje dni naraščata Sava in Donava ter poplavljata mesta, ki ležijo ob obali. Sava je poplavila skoraj ves prostor med železniško postajo in zemunskim mostom ter se morajo ljudje voziti č. čolnom z ene na drugo stran. Najbolj je narasla Kolubara ter poplavlja banovinsko cesto Belgrad—Obrenovac, na kateri so morali ustaviti ves promet.

Belgrad, 26. febr. m. Davi so se vrnili v Belgrad dr. Maček, dr. Budisavljevič, dr. Smoljan in dr. Kulenović.

Belgrad, 26. febr. m. G. predsednik dr. Kulovec je danes sprejel v svojem kabinetu predsednika PREVODA in Ljubljani g. Snoja ter se zanimal za vsa vprašanja, ki so v zvezi s prehrano v Sloveniji.

Belgrad, 26. febr. m. V kabinetu finančnega ministrstva je bila popoldne seja gospodarskega odbora ministrov. Seji je prisostvoval tudi dr. Kulovec. Med drugim je bila na dnevnem redu tudi sprememba uredbe o SIPAD-u ter uredba o likvidaciji škode, povzročene v prejšnji svetovni vojni.

Zveza hrvatskih zasebnih nameščencev proti Suzorju

Na Hrvaškem so sedaj občni zbori podružnic Zveze hrvatskih zasebnih nameščencev. Zadnjo nedeljo sta bila občna zbora v Vinkovcih in Šibeniku. Na obeh občinah zborih je bila sprejeta resolucija, ki se odločno zavzema za preureditev Suzorja. Osnuje naj se samostojni nosilec socialnega zavarovanja za Hrvaško. Šibenička resolucija pravi, da je komisar Suzorja Gašparac kriv, da se to še ni doseglo. — Slovinci se pridružijo jemo zahtevi po preureditvi Suzorja, ki naj se razdeli, kakor za Hrvate pa naj se ustanovi tudi za Slovence samostojni nosilec socialnega zavarovanja za Slovenijo.

Gledališče

Opera: V petek, 28. t. m. bo za abonente Red A »Ples v maskah« in ne kakor je javljeno na 6. str. da je Opera tega dne zaprta.

V Afriki živahno — v Evropi mirno

Na zahodu manjši letalski napadi, a hujša vojna na morju — V Albaniji zastoje bojov
V Afriki večje operacije na jugu, priprave za nove boje na severu

V Albaniji

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 26. febr. Stefani: Uradno poročilo št. 264 glavnega stana italijanske oborožene sile se glasi:

Grško bojilce: Nič novega. Letala nemškega letalskega zbora so zbila eno sovražno letalo nad Malto. (AA)

Grška poročila

Atene, 26. febr. Atenska agencija: Uradno poročilo št. 122 z dne 25. febr. pravi:

Cez dan samo nekaj krajevnih nastopov in topniški dvoboj. Uradno poročilo ministereva za notranjo varnost pravi, da ni bilo nobenih dogodkov.

Grške navedbe o ujetnikih

Atene, 26. febr. Associated Press: Po poročilu iz Atene znaša do sedaj skupno število italijanskih ujetnikov v Grčiji 20.000. K temu številu je priloženo 551 častnikov, 28 častnikov in 497 vojakov je bilo ujetih bolnih, odnosno ranjenih in odpeljanih v grške bolnišnice.

Atenska agencija objavlja nocoj tudi sporočilo, da so Grki vpleni Italijanom do sedaj že 130 poljskih in nad 100 težkih topov, 1500 možnarjev, velike količine streliva in ročnih granat. Število ujetnikov pa presega 20.000.

Angleška poročila

Atene, 26. febr. Reuter: Poveljstvo angleškega letalstva v Grčiji sporoča:

Angleški bombniki, v katerih spremetvu so bila bojna letala, so izvedli večerj navzlic zelo slabemu vremenu in hudemu ognju sovražnikovega protiletalskega topništva močan napad na vojaške zgradbe, motorizirane prevoze in zbirališča sovražnikovih čet na cesti Tepeleli-Klisura. Vsa letala so se neopškodovano vrnila domov. (AA)

Nad Anglijo

Nemška poročila

Berlin, 26. februarja. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo sporoča:

Neka naša podmornica javlja, da je potopila eno sovražnikovo oboroženo trgovsko ladjo z 8000 tonami. Neka druga naša podmornica je potopila britansko patrolno ladjo la ujeta več članov njene posadke. Jugovzhodno od Anglije je bil potopljen britanski rušilec pri spopadu z našim bojnim čolnom.

Manjši oddelki naših bombnikov so preteklo noč izvedli napade na vojaške objekte in pristaniške naprave v Hullu, Harvichu in Greath Yarmouth, kakor tudi na letališča v vzhodni Angliji in na tovarne vojne industrije v Ipswichu. Pri neuspelem poskusu sovražnikovih letal, da bi izvedla napad na obrežje ob Rokavskem prelivu, so nemški lovci zbili tri britanska letala. Sovražnik je preteklo noč na več krajih zahodne Nemčije metal eksplozivne in zažigalne bombe in povzročil pri tem samo neznatno gmožn škodo. Požari so bili takoj ugašeni. Nemške protiletalske baterije so zbile eno sovražnikovo letalo. (AA)

Nemške navedbe o vojni na morju

Berlin, 26. februarja. DNB: Od nedelje popoldne do ponedeljka zvečer so nemške podmornice potopile skupno 192.900 ton sovražnega brodogoja. Tonaža potopljenih parnikov je ocenjena zelo previdno, parniki pa, ki so jih poškodovali torpedi, niso vračunani. V tej veliki bitki s konvoji so nove nemške podmornice pod vodstvom mladih kapitanov in novih posadk prvič prišle v stik s sovražnikom. O nemških izgubah v tej bitki doslej še ni podatkov.

Omenjene podmornice so prišle v stik s sovražnikom dne 23. februarja popoldne v trenutku, ko so patrolirale v bližini zahodne in severozahodne angleške obale. Posadke teh podmornic so zelo resno izveščane. Poznajo vse možnosti delovanja podmornic, prav tako pa tudi način umikanja pred sovražnimi napadi. Omenjene podmornice so izkoristile vse prednosti in so zavzele ugodne položaje proti angleškim konvojem. Nato so prešle v napad. Napad se ni ustavil niti tedaj, ko je topništvo oboroženih trgovskih parnikov začelo streljati in ko so vojne ladje, ki so spremljale konvoj, začele z ognjem odbijati napad. Zaradi grmenja torpedov in zaradi požarov, ki so nastali na sovražnih parnikih, so bile privabljene še druge nemške podmornice. Tudi te podmornice so prešle v napad in tako je bil potopljen velik del konvoja in neka pomožna podmornica. Ostalo se je razbežalo.

V naslednjih urah so nemške podmornice potopile še precejšnje število sovražnih parnikov. Istočasno je neka nemška podmornica na severu potopila tri parnike iz nekega drugega konvoja. Neka druga podmornica je sporočila, da je v svojem odseku zahodno od Irske potopila 33.000 ton sovraž-

nih parnikov. Zopet neka druga podmornica je potopila dva cisternska parnika po 10.000 ton in dva trgovska parnika nad 7000 ton, oziroma 4000 ton, ki so brez spremstva skušali priti čez Atlantik.

Na pristojnem mestu izjavljajo v zvezi s tem, da ta uspeh v začetku podmorniške vojne ne dopušča nikakega dvoma. Najboljši in najbolj izkušeni poveljniki in častniki poučujejo poveljnike in posadke novih nemških podmornic, katerih število narašča od dne do dne in je pričakovati, da bo izid nemške podmorniške vojne v skladu s tako pravico. (AA)

Berlin, 26. februarja. DNB: Severovzhodno od Irske so nemška letala naredila zjutraj uspešen napad na sovražnikove trgovske ladje. Zažgane so bile tri ladje, in sicer ena s 6000 tonami, druga s 7000, tretja pa s 8000 tonami. Letalske posadke so videle, kako se ladje potapljajo. (AA)

Angleška poročila

London, 26. februarja. Reuter: Letalsko ministrstvo in ministrstvo za notranjo varnost objavljata:

V noči med torkom in sredo sovražni letalski napadi niso bili obsežni. Vsi napadi so se v glavnem razvijali nad vzhodno Anglijo, kjer so letala vrgla nekaj bomb, prav tako pa so bombe padle tudi na nekatere druge kraje. Sívna škoda ni bila velika in je bilo zelo malo človeških žrtev. Eno sovražno letalo je bilo sestreljeno. Angleška letala so v noči od torka na sredo opravila napade na industrijske naprave ob Renu in na pristanišča v zasedenih pokrajinah. (AA)

Danes so angleški lovci pregnali sovražnikove bombnike, ki so skušali priti nad Kentsko grofijo in nad ustje reke Temze.

Avstralija v vojni

London, 26. febr. Reuter: Avstralski ministri predsednik Menzies je imel danes v Londonu govor, v katerem je dejal, da razdejania v Angliji niso daleč tako velika, kakor morda nekateri mislijo. Nemčija vojne ne bo dobila samo z rušenjem hiš in zgradb, če se ji ne posreči zlomiti tudi angleškega duha. Angleški imperij je še komaj začel vojskovati in Avstralija je že pokazala, kaj lahko ona prispeva k skupni zmagi. 400.000 delavcev je zaposle-

Nemška vojska v Severni Afriki V Somaliji so Angleži zavzeli Mogadisk

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 26. febr. Stefani: Poročilo št. 264 glavnega stana italijanske oborož. sile se glasi: Severna Afrika: Popoldne 24. t. m. so oddelki nemškega zbora v Afriki stopili prikratk v spopad s sovražnikom jugovzhodno od Agedabije. Med spopadom z britanskimi oklopnimi oddelki so bila uničena razna sovražnikova motorizirana vozila in tanki. Bilo je tudi več ujetnikov. Na nemški strani ni bilo nobenih izgub. Letala nemškega letalskega zbora so izvedla močan napad na ladje, ki so bile zasedane, na pristaniške naprave in vojaške objekte v nekem sovražnikovem pomorskem oporišču v Cirenaiiki. Zasedi in težko poškodovani sta bili dve ladji po 8000 ton. V pristanišču je prišlo do močnih eksplozij in požarov. V Djarabubu in v Kulri se hrabre posadke upirajo sovražnikovemu pritisku.

Vzhodna Afrika: Topniško delovanje na obeh straneh ter delovanje mobilnih kolon pri Kerenu. Junaški odpor naših čet vzhodno od Džube se nadaljuje.

Nemška poročila

Berlin, 26. februarja. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo sporoča:

Na libijski obali, jugovzhodno od Agedabije, je prišlo večerj do spopada med nekaterimi nemškimi in angleškimi motoriziranimi ogledniškimi oddelki. Več angleških motornih vozil in več tankov je bilo uničenih. Ujetih je bilo več sovražnikov. Na nemški strani ni bilo izgub. Predvečerašnjim popoldne so nemški bombniki povzročili požare na dveh velikih trgovskih ladjah v nekem pristanišču Cirenaiike. Istočasno je bilo poškodovanih več objektov v pristaniških napravah Nemška lovka letala so nad Malto zbila en »Hurricane«.

Berlin, 26. febr. DNB: Izvedo se nove podrobnosti o napadu, ki so ga predvečerašnjim izvedla nemška letala na Tobruk. Požar je izbruhnil v neki 10.000-tonski ladji, ki je bila zadeta. Naknadno se je zvedelo, da je bila zadeta tudi neka druga 10.000-tonska ladja. Ta ladja je bila zadeta na zadnjem delu in se je vnela. Napadena je bila tudi neka manjša ladja. Toda zaradi ognja na ostalih ladjah, ni bilo moč ugotoviti, ali je bila zadeta tudi ta manjša ladja. V samem pristanišču sta bila povzročena dva požara. (AA)

Angleška poročila

Kairo, 26. febr. Reuter: Vrhovno poveljstvo angleške vzhodne armade poroča:

nih v vojni industriji. Na koncu leta jih bo že 600 tisoč. V začetku vojne je bilo v Avstraliji 5 tovarn za orožje, danes jih je 75. Letalska proizvodnja je tako uspešna, da bo Avstralija začela že izvažati letala tudi v druge domovine. Podatki jasno izpričujejo, da bo avstralska proizvodnja vseh vrst orožja v letošnjih 12 mesecih trikrat tako velika, kakor je bila leta 1940. Avstralska pomoč bo dosegla svoj vrhunec takrat, ko bo najbolj potrebna.

Belí in zdravi zobje
SARGOV KALODONT
proti zobnemu kamnu

Nad Nemčijo

London, 26. februarja. Reuter: Ministrstvo za letalstvo objavlja, da je med večerašnjimi poleti angleških letal nad francosko obalo skupina angleških lovcev sestrelila tri nemška letala vrste »Messerschmidt 109« in eno poškodovano. Angleška eskadrila je naletela na sovražnika kakih 2000 m nad Dunkerquejem in je takoj prešla v napad.

Včeraj, v torek, je en bombnik izvedel napad na podmorniško oporišče in delavnice za popravila v Flissingenu. Ponoči med torkom in sredo so letala v velikem številu napadla industrijske objekte v Porurju ter letališča v zasedeni Franciji. Prav tako so bili izvedeni posebni napadi z manjšim številom letal na vdorna pristanišča Boulogne, Dunkerque in Calais. En letalo se ni vrnilo domov. (AA)

London, 26. febr. Reuter. Letalsko ministrstvo sporoča:

Danes so skupine angleških bombnikov, ki so jih spremljala številna lovka letala, bombardirale ladjedelnice v Calaisu. Lovska letala pa so izvedla daljše polete nad severno Francijo. Protiletalsko topništvo je srdito streljalo, toda nasprotni letal so le malo srečala. Eno lovsko letalo se ni vrnilo.

Eritreja: Naša severna skupina se približuje Kerenu in je spet zadovoljivo napredovala. Okrog samega Kerena so krajevne operacije.

Abesinija: Abesinske domačinske čete so s podporo angleških čet uspešno razširile področje svojega vdora v notranjost dežele v pokrajini Godžam. Nekoliko bolj južno je delovanje naših in domačinskih oddelkov prisililo Italijane, da so izpraznili še nekaj utrjenih postojank. Angleške čete so zasedle angleški in italijanski del Mojale, ki so ga Italijani izpraznili.

Italijanska Somalija: Južnoafriške čete so večerj zasedle pristaniško mesto Brava in sedaj zelo hitro napredujejo ob obali naprej proti severovzhodu. V področju Dželba smo do sedaj našli 64 belih častnikov in 423 belih vojakov, ki so bili ujeti. Kolonialnih vojakov je bilo ujetih 886.

Roosevelt:

„Naiprej zmagati“, šele potem debata o miru“

Washington, 26. februarja. Reuter. Na sestanku s predstavniki tiska je predsednik Roosevelt izjavil, da mu ni ničesar znanega o tem, da bi novi ameriški veleposlanik v Londonu Winant nosil s seboj posebno sporočilo o tem, kako se naj po vojni organizira mir. Predsednik Roosevelt je izjavil, da je po njegovem mnenju najprej treba dobiti vojno, šele nato se bo mislilo na organizacijo mira. Roosevelt je nato odklonil razgovor o podatkih za zakonski načrt za pomoč Angliji. (AA)

Washington, 26. februarja. AP. Tukaj potrjujejo, da je angleška vlada zaprosila ameriško vlado, da bi mogla svoje ladje popravljati v ameriških ladjedelnicah in da naj ji ameriška vlada posodi male torpedne čolne za polaganje globinskih min.

Danes so bile objavljene tudi izjave šefa ameriškega generalnega štaba generala Marshalla in poveljnika ameriškega vojnega brodogoja admirala Starka, ki sta jih dala v poslanskem domu ob priliki zasliševanja o zakonu o pomoči Angliji. General Marshall je dejal, da je sedaj nevarnost nemškega vdora v Ameriko mnogo manjša kot je bila lani. Toda njega je strah, če misli na lansko leto, kaj bi se zgodilo, če bi bila Nemčija že lani dobila neomejeno gospodstvo nad Atlantskim morjem. Amerika bi bila brez vsake moči. Admiral Stark pa je izjavil, da zavzema ameriško oboroževanje ogromne obsege in napreduje z nezaznanim hitrostjo. Ameriško vojno brodogoje sicer nima pred seboj določenega dneva, ko more biti polno pripravljeno, marveč samo geslo, da mora biti pripravljeno v najkrajšem času. Admiral Stark

Sovjetski parlament

Moskva, 26. febr. Tass: Snoč je bila skupna seja zveze Sovjetov in sovjeta narodnosti. — Za predsednika mizo so sedeli predsednika Andrejev in Severnik ter podpredsedniki Lišenko, Jusuhov, Aslanov in Kugalin. Stalin, Molotov, Voršilov in ostali člani sveta ljudskih komisarjev so zasedli svoje prostore v ložah. Na dnevnem redu je bilo poročilo finančnega komisarja o načrtu proračuna SSSR za leto 1940-41 in o zaključnem državnem obračunu za leto 1939. Komisar Zverev je poudaril, da je Sovjetska zveza v prvih treh letih tretje petletke močno ojačila svoj položaj v gospodarskem in vojaškem pogledu. Sedaj obsega 16 zveznih republik. Načrt proračuna predvideva skupno 216 milijard in 200 milijonov rubljev dohodkov, ter 215 milijard in 400 milijonov izdatkov. Od imenovane skupne vsote odpade 120 milijard 200 milijonov rubljev na osrednji proračun SSSR, ostalo pa odpade na posebne proračune posameznih zveznih republik. Nato je finančni komisar našteval posamezna poglavja iz skupne dohodkov in izdatkov. (AA)

Priprave za proslavo jubilejnega leta v Zagrebu

Zagreb, 26. februarja. b. Na sestanku delegatov važnejših hrvatskih kulturnih in socialnih društev v nadškofjskem dvorcu je bilo sklenjeno, da se čimprej skliče članstvo vseh hrvatskih kulturnih društev na skupni sestanek. Sestanek bo 7. marca ob 7 zvečer v veliki dvorani Delavske zbornice v Zagrebu. Sestanek bo pod pokroviteljstvom nadškofa dr. Alojzija Stepinca. Razen tega bodo na pobudo osrednjega odbora v vseh hrvatskih krajih priprave za proslavo jubilejnega leta od 9.—16. marca. Ta teden bodo zlasti v Zagrebu velike priprave. V vseh cerkvah bodo velike pridige, nakar bodo v veliki dvorani Delavske zbornice pričeli ta teden v prisotnosti najvišjih predstavnikov cerkvenih oblasti.

Mogadisk padel

Nairobi, 26. febr. Reuter: Južnoafriško vrhovno poveljstvo poroča, da so južnoafriški motorizirani oddelki, ki so večerj zasedli Brava, prispeli v prestolnico Italijanske Somalije — Mogadisk (Mogadiscio) in jo zasedli. Poročilo ne pravi, če so se Italijani branili, niti ne navaja ujetnikov in plena. Južnoafriške motorizirane čete so daljavo 200 km od Brava do Mogadiska prevalele v enem samem dnevu.

Angleži zasedli italijanski otok Castel Oritzo

London, 26. februarja. Reuter. Admiraliteta poroča:

V torek so angleške oborožene sile zasedle majhen italijanski otok Castel Oritzo, ki leži v vzhodnem Sredozemskem morju. Italijani so na tem otoku imeli večje letalsko oporišče.

Angleži zasedli Guardafui

Nairobi, 26. febr. Vrhovno poveljstvo poroča: Angleške čete so danes zasedle Guardafui — trdnjavo na skrajnem severnem rtiču Italijanske Somalije. Čeprav ležijo med Mogadiskom in Guardafuijem ogromne razdalje neobljudenega ozemlja, ima ta zasedba zelo važen pomen v angleški ofenzivi v Afriki. Južnoafriške čete nadaljujejo svoje prodiranje iz Mogadiska navzgor v notranjost Somalije in Abesinije.

Angleška sodba o poškodbah italijanskih vojnih ladij

London, 26. febr. Associated Press: V spodnjem dnu je prvi lord admiraltete (mornariški minister) Alexander odgovoril na vprašanje, če je kaj več znano o poškodbah, ki jih je svoje dni utrpelo italijansko vojno brodogoje v Tarantu. Dejal je, da je ena bojna oklopna vrsta »Cavour« od italijanske admiraltete opuščena in je ne bodo več popravljali. Neka druga bojna oklopna vrsta iste vrste ter ena oklopna vrsta »Littorio« pa se popravljata, toda še vedno nista uporabljivi. Nobenih poročil ni od dveh križark, o katerih kažejo fotografije, da sta ležali nažgjeni na levo stran v pristani. Kakor tudi nič od dveh drugih ladij, v katerih razodevajo slike, da je bil prednji del trupa pod vodo.

Pred japonskim sunkom proti jugu

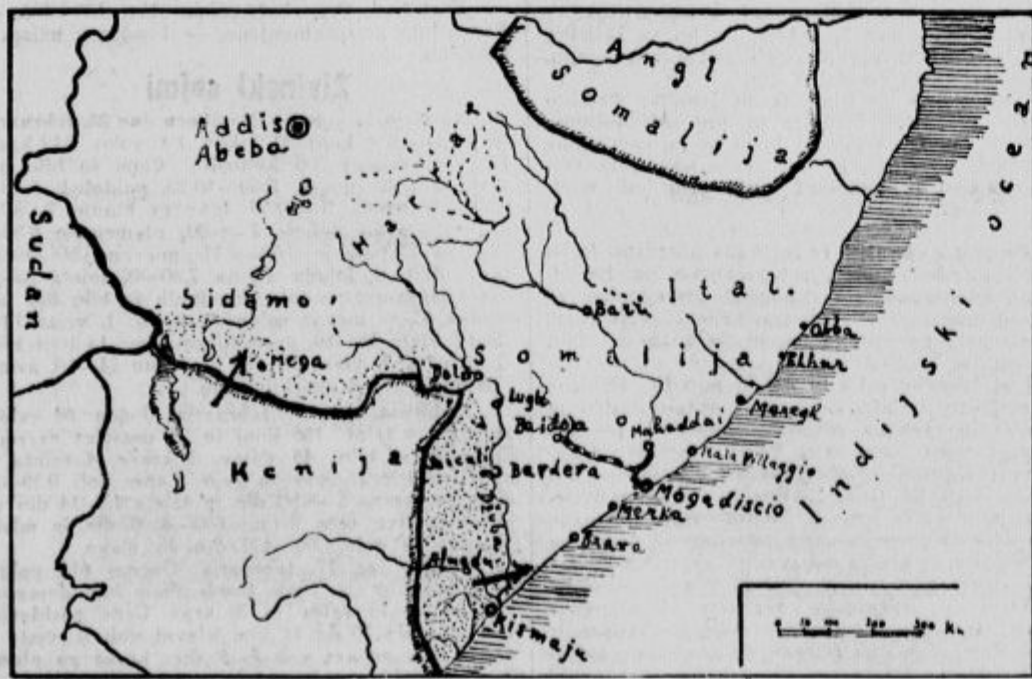
Sangaj, 26. febr. United Press. Po verodostojnih poročilih je prišlo na otok Hajnan (ob južni kitajski obali) več sto nemških in italijanskih častnikov, ki bodo dodeljeni japonskemu generalnemu štabu pri pripravljanju in izvajanju načrtov za japonski sunk proti Singapurju. Nemško-italijansko odposlanstvo je razdeljeno v pet tehničnih odsekov. Pri otoku Hajnanu ima Japonska sedaj zbranih že nad 100 vojnih ladij, med njimi podmornice in rušilce ter dve nosilki letal. Prav tako je pripravljenih na obalah Tonkinga 90.000 svežih japonskih čet, ki so prišle šele nedavno s Formoze.

Sangaj, 26. febr. UP. Veliko število ameriških državljancev se je danes odpeljalo iz Kitajske domov, na poziv ameriških konzularnih oblasti.

Tokio, 26. febr. Domei. Mirovna pogajanja med Siamom (Tajsko) in Indokino ne napredujejo. Japonskemu posredovanju se še ni posrečilo spraviti pogajanj z mrtve točke.

Sporazum med Anglijo in Španijo o Tangerju

London, 26. febr. Associated Press: V spodnjem domu je državni podtajnik Butler na vprašanje, kako je urejeno vprašanje angleških pravic v Tangerju, odgovoril, da je prišlo med Anglijo in Španijo glede Tangerja do sporazuma. Španska vlada se je obvezala, da Tangerja ne bo utrpela in da to pristanišče ne bo služilo kot vojno oporišče. Vse pravice Anglije pa ostanejo in preidejo od dotedanjih upravnih komisij, ki jo je vodilo angleško zastopstvo, na konzularne oblasti istotam. Angleška vlada pa je Španiji priznala pristenstvene pravice do Tangerja. Obe vladi sta se zedinili, da v sedanjem mednarodnem položaju ni mogoče nadaljevati pogajanj o raznih podrobnostih. Tako Anglija vztraja še naprej pri svojem protestu proti enostranski kršitvi tangerskega statuta in sta obe vladi zadovoljni s tem, da se bo vprašanje končno veljavno uredilo po vojni. Do takrat pa veljajo določbe sedanjega sporazuma.

Zemljevid k bojem v Somaliji

Imenovanje novega predsedstva in svetnikov Trgov.-industr. in Obrtne zbornice v Ljubljani

Ljubljana, 26. februarja.

Ko je bil lani poleti razpuščen svet Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in imenovan v Zbornici komisar v osebi g. Avgusta Tostija, glav. ravnatelja Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani, je bilo pričakovati, da to stanje ne bo dolgo trajalo. Predvsem je postala vedno močnejša zahteva obrtnikov, da dobe samostojno zbornico. V resnici je bilo z uredbo o ustanovitvi Obrtne zbornice v Ljubljani z dne 28. januarja letos ugodeno želji obrtništvu in tako sta iz nekdanje skupne zbornice nastali dve zbornici: Obrtna zbornica in Trgovinskoindustrijska zbornica, v kateri so ostali včlanjeni tudi gostinski obrtniki.

Na osnovi uredbe o ustanovitvi Obrtne zbornice v Ljubljani in spremembi in dopolnitvi uredbe o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah je sedaj minister za trgovino in industrijo g. dr. Ivan Andrej imenoval na predlog bana naše banovine g. dr. Marka Natlačenca novo predsedstvo Trgovinskoindustrijske zbornice v Ljubljani ter Obrtne zbornice v Ljubljani ter tudi zbornični svet za obe zbornici.

natelj Tvornice za dušik v Rušah, Stane Vidmar, industrija nogavic in dežnikov, Ljubljana, Sre Frane, tekstilni industrijalec v Kranju, Ivan Evgen, lesni industrijalec v Sodražici in inž. Milan Kiebach, ravnatelj elektrarne Fala.

Trgovinski odsek

Za svetnike trgovinskega odseka so bili imenovani: Albin Smrkolj, veletrgovec z žitom v Ljubljani, Fazarine Anton, veletrgovec v Celju, Merhar Anton, trgovec s kožami in usnjem v Ljubljani, Gorjanc Franc, veletrgovec v Kranju, Pinter Ferdo, veletrgovec z železnino v Mariboru, Senčar Milko, veletrgovec v Ptuj, Radej Dragotin, trgovec z mešanim blagom, Trbojše-Loke, Rojnik Ivan, veletrgovec v Slovenjgradcu, Senica Josip, trgovec z mešanim blagom v Domžalah, Plut Martin, trgovec z mešanim blagom, Celje, Hraščelj Josip, trgovec z mešanim blagom, Gornja Radgona, Tavčar, špediter, Rakek, Cukala Maks, trgovec s hrupjem, Tabor pri St. Juriju, Kastelic Edmund, trgovec z železnino, Novo mesto, Kamenski Franc, trgovec s špecerijo, Ljubljana, in Macun Anton, trgovec z mešanim blagom v Mariboru.

Gostinski odsek

Za svetnike člana gostinskega odseka so bili imenovani: Ciril Majcen, restavratorec v Ljubljani, Koritnik Anton, hotelir v Ljubljani, Šerec Josip, kavarnar v Mariboru, Windischer Josip, hotelir v Novem mestu, Cajhen Josip, gostilničar v Teharjih, Peterlin Miro, hotelir v Kranju, Verlič Josip, gostilničar v Ptuj, Hribar Gojko, gostilničar v Litiji, Mekiz Stefan, gostilničar v Nuskovi, p. Rogasčevci, in Škril Ivan, gostilničar v Dolenjem Logatcu.

Novi predsednik Obrtne zbornice

Za predsednika Obrtne zbornice v Ljubljani je bil imenovan g. Karel Kavka, stavbenik in tesarski mojster v Ljubljani. G. Karel Kavka si je z delom v svojem podjetju napravil dober glas v našem gospodarstvu, saj je izvedel številna dela, ki dokazujejo njegovo strokovno sposobnost. Deloval pa je tudi v organizacijah, ki so delale v korist našemu obrtništvu, in je zadnja leta načeloval Zvezi slovenskih obrtnikov, kjer je pokazal tudi svoje organizacijske sposobnosti. G. Kavka je tudi že prej sodeloval v zbornici. Z g. Kavko prihaja na čelo Obrtne zbornice razmeroma mlad slovenski obrtnik (saj je star komaj nekaj nad 43 let), ki bo znal gotovo delo nove zbornice usmeriti v tako smer, da bo storila lahko mnogo v korist obrtništvu.

Svet Obrtne zbornice

Nadalje so bili imenovani: za podpredsednika Obrtne zbornice g. Rudolf Žitnik, kleparski mojster v Ljubljani, za člana zborničnega sveta pa gg.: Sadravec Peter, mlinar in žagar, Ormož, Camernik Franc, ključavničarski mojster, Cerklje pri Kranju, Virbnik Franc, krojač iz Šoštanja, Verbič Jurij, čevljarški mojster, Novo mesto, Vrhovec Ivan, krojaški mojster, St. Vid nad Ljubljano, Sojč Ivan, kiperski mojster, Maribor, Vimer Alojzij, tesarski

Zmanjšanje našega klirinškega dolga v Nemčiji

Dne 22. februarja 1941 je bilo stanje naših klirinžov naslednje (v oklepajih razlika v primeri s stanjem dne 15. februarja 1941):

Aktivni klirinži: Bolgarija 969.134 (— 3.582) din, Francija 3.689.928 (— 148.367) franc. frankov, francoske kolonije 4.988.499, Holandija 5.772.762 (— 10.389) dol. goldinarjev, Norveška 485.018 din in Finska 2.058.218 din (v prejšnjem izkazu je bila Finska nasproti nam aktivna za 1.007.881 din).

Pas. klirinži: Nemčija 61.277.391 (— 15.446.737) mark, protektorat 78.398.053 (+ 6.576.069) kron, Slovaška 25.402.528 (— 304.246) kron, Madžarska 92.029.408 (+ 4.271.126) dinarjev, Poljska 18.515.229 (+ 193) din, Romunija 3.351.115 (+ 3.980) din, Turčija 4.379.728 (+ 254.862) din, Belgija 4.103.653 (— 183.032) din, Danska zbir. 3.075.486 (+ 284.820), Danska likvidacijski 2.724.804 (+ 116.190) din in Italija 18.369.610 (— 14.655.570) din.

Iz pregleda je razvidno, da je kliring s Finsko postal za nas aktiven, dočim je bil v prejšnjem izkazu pasiven. Naša pasivnost v prometu z Nemčijo se je izredno zmanjšala, nadalje tudi v prometu z Italijo, dočim je naša pasivnost v prometu s protektoratom in Madžarsko znatno narasla.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke za 22. februar kaže naslednje glavne postavke (vse v milij. din, v okle-

mojster, Ptuj, Zalokar Miha, dimnikarski mojster, Radovljica, Lečnik Anton, urarski mojster, Celje, Vrečar Janež, mizarski mojster, Domžale, Musar Jože, medarski mojster, Ljubljana, Rueh Josip, kleparski mojster, Brežice, inž. Likar Boleslav, izdelovalec centralnih kurjav, Ljubljana, Rebek Josip, ključavničarski mojster, Ljubljana, Urbas Miroslav, izdelovalec klobas, Ljubljana, Ambrožič Josip, krtačarski mojster, Ljubno, Valhtar Miha, knjigoveški mojster, Maribor, in Karel Vidmar, pekovski mojster v Ljubljani.

S tem so imenovani predsedniki, podpredsedniki in člani obeh zbornic v Ljubljani. Mnogi izmed njih so že delali v prejšnji skupni zbornici in bodo tako lahko v obeh novih zbornicah nadaljevali svoje delo v korist stanovom, katere zastopajo. V tem delu jih bodo podpirali tudi oni zbornični svetniki, ki doslej niso še bili v zborničnem svetu.

Zastopnike naših gospodarskih stanov v obeh zbornicah čaka v sedanjih časih veliko dela, kajti nešteto je problemov in vprašani, ki jih je

Karel Kavka, novi predsednik Obrtne zbornice v Ljubljani.

treba hitro rešiti v korist slovenskega gospodarstva. Zdelo jim pri tem delu mnogo uspeha, izražajoč obenem željo, da ne bi prezrili tudi osnovnega dejstva, da tudi njih panoge tvorijo del slovenskega gospodarstva, ki je zaokrožena celota in katere interese je treba varovati v prvi vrsti, potem pa bodo boljše vpoštevanji tudi interesi posameznih panog v tem gospodarstvu.

pajih razlika v primeri z izkazom za 15. februar):

Aktiva: Zlato v blagajnah po stabilizacijski vrednosti 2.297.7 (+ 0.47), zlato v inozemstvu po stabilizacijski vrednosti 492.1 (+ 0.95), skupna zlata rezerva 2.789.77 (+ 0.51), devize izven podlage 873.06 (+ 87.8), kovani denar 306.9 (+ 23.5), posojila: menična 1.644.75 (+ 0.64), lombardna 57.9 57.9 (+ 5.5), skupno 1.702.7 (+ 6.14), vrednostni papirji 306.1 (— 2.0), eskont bonov drž. obrambe 7.116.0 (+ 20.0), razna aktiva 2.215.4 (+ 81.2).

Pasiva: Bankovci v obtoku 13.607.4 (— 51.65), državne terjatve 145.06 (— 145.74), žirovni računi 1.828.24 (+ 206.84), razni računi 1.972.34 (— 71.0), skupno obveznosti na vpogled 3.945.65 (+ 50.1), obveznosti z rokom 500.0 (+ 200.0), razna pasiva 304.1 (+ 18.2).

Obtok bankovcev ter obveznosti na vpogled 17.553.05 (— 1.57), skupna zlata rezerva po stvarni vrednosti 4.463.6 (+ 0.8), od tega samo zlato v blagajnah po stvarni vrednosti 3.676.3 (+ 0.75) milij. din, skupno kritje 25.42 (v prejšnjem izkazu 25.42), od tega samo z zlatom v blagajnah 20.93 (20.94) %.

Izkaz kaže nadalje povečanje posojil državi, ki je tudi zmanjšala svoje naložbe na žiro pri banki. Posojila zasebnemu gospodarstvu so se malo zvišala, pa tudi naložbe zasebnega gospodarstva pri banki so narasle. Povečal se je devizni sklad. Med pasivi se je ponovno povečala postavka: obveznosti z rokom, kjer se knjižijo obveznosti iz nemškega kliranga, v kolikor so bile plačane v naši državi.

»Orač« izide v 50.000 izvodih!

»Orač«, naš največji kmetijsko strokovni list, bo posvetoval v okviru akcije za povečanje kmetijske proizvodnje s svojo letošnjo marčevsko številko izključno navodilom za pravilno gnojenje onih kmetijskih pridelkov, ki jih sejemo oz. sadimo spomladi.

Da bodo mogla potrebna navodila priti v roke slednjemu slovenskemu kmetu, bo izšla tretja številka Orača v zvišani nakladi 50.000 iztisov.

V nedeljo, dne 2. marca, se bo ta številka »Orača« razpečevala po vseh slovenskih krajih. Posamezni izvod bo stal 1 din.

Opazujemo že zdaj na to izredno številko »Orača« vse naše čitatelje in jim priporočamo, naj si jo kupijo. S tem si bodo za en sam dinar preskrbeli navodila, ki jim bodo pomagala zvišati množino in kakovost ter s tem tudi vrednost letošnjih pridelkov.

Promet s Španijo. Iz Belgrada poročajo, da bo mogoče v bodoče s Španijo trgovati na bazi 100 odstotnih kompenzacij, kar pomeni prenehanje dosedanje prakse. Te kompenzacije bodo v glavnem odobrene za one predmete, ki so važni za nas: plutovinu in kolofonijo na pr.

Podaljšanje roka uvoznih potrdil. Devizno ravnateljstvo Narodne banke je odredilo naslednje podaljšanje roka za veljavnosti uvoznih potrdil: na dva meseca: za uvoz iz Nemčije, poljskega guvernementa, protektorata, Slovaške, Madžarske, Romunije, Bolgarije, G.čije, Albanije, Italije in Švice, na tri mesece: za uvoz iz ostalih evropskih držav in za uvoz na osnovi kompenzacijskih odobritev na pet mesecev, če gre za uvoz iz prekomorskih držav, in na devet mesecev, če gre za uvoz iz Anglije.

Vpisi v trgovinski register: Tomljanovič Marko, trgovina z lesom na debelo. Črnomelj; Sedej Karol trgovina z lesom in gozdni pridelki na debelo. Farna vas 77 (občina Prevalje); »Crown« Kronich & Prebil, mehanična tkanila

v Ljubljani, družbenika inž. Kronich Teodor, Prebil Bruno, prokuristinja Kronich Marija; Društvo za uvoz in izvoz, Belgrad, podružnica Ljubljana; I. Hafner & Co. izdelovanje in prodaja paramentov, pasarskih izdelkov in vseh cerkvenih potrebščin v Ljubljani, družbenika Hafner Josip ml. in Hafner Marija, roj. Senta, prokurist Gruden Vinko; Industrijsko in gradbeno podjetje Anton Res, Ljubljana; Vinko Puncer, trgovina špec. in kolon. blaga na debelo in drobno, Maribor, Meljska c. 5 in Glavni trg 10 R. Hoiak, žaga in trgovina, Rodica št. 7 pri Domžalah; Ivan Schuller junior, trgovina z lesom in gospodarskimi pridelki, Slovenji Gradec; Marko Jakl in drug, nakup surovih kož, strojenje in trgovina s surovimi kožami in usnjem, Zalag 56, p. Dev. Mar. v Polju; družabniki Slamič Franc star. in ml. Jakl Marko. Nadalje je bila vpisana Celjska mestna hranilnica, ki je svoja pravila prilagodila uredbi o občinskih hranilnicah. Predsednik upravnega odbora je Fazarine Anton, veletrgovec v Celju, podpredsednik pa Dolinar Janko, hmeljarski nadzornik v Celju.

Likvidacija: Kopalška družba Kamnik d. d. s sedežem v Ljubljani je prešla v likvidacijo.

Racioniranje v Italiji. S 1. marcem znaša mesečna racija na enega prebivalca v Italiji 400 gr masti, masla ali slanin. Mesečna racija sladkorja z marec je določena na 600 gramov mesečno za osebo.

Omejitve hmeljskih nasadov na Češkem. V češkomoravskem protektoratu so izšli predpisi, po katerih se morajo omejiti hmeljski nasadi do 30. aprila 1941 za 1.838 ha, in sicer v žateškem okolišju, v kolikor leži v protektoratu, za 1.041 ha, v roudniškem okolišju za 292 ha in v tirškem okolišju za 50 ha. Nadalje bo tudi določeno, koliko sme vsak hmeljar letos obrati hmelja.

Borze

Dne 26. februarja.

Denar

Nemška marka 17.72—17.92

Ameriški dolar 55.—

Devizni promet je znašal na zagrebška borzi 7.842.499, na belgrajski pa 8.480.000 din, od tega 114.245 in 375.000 mark, 89.916 švic. frankov in 7285 dolarjev. — V efekth je bilo prometa na belgrajski borzi 630.000 din.

Ljubljana — Uradni tečaji:

London 1 funt 174.57—177.77
Newyork 100 dolarjev 4425.00—4485.00
Zeneva 100 frankov 1028.64—1038.64

Ljubljana — Svobodno tržišče:

London 1 funt 215.90—219.10
Newyork 100 dolarjev 5480.00—5520.00
Zeneva 100 frankov 1271.10—1281.10

Ljubljana — Zasebni kliring:

Berlin 100 mark 1772.00—1792.00
Solun 100 drahem 37.50 denar

Zagreb — zasebni kliring:

Solun 100 drahem 37.50 denar

Belgrad — zasebni kliring:

Solun 100 drahem 37.15—37.85

Zürich, Beograd 10, Pariz 7.50, London 16.80, Newyork 431, Bruselj 69, Milan 21.70, Madrid 40, Amsterdam 229, Berlin 172.50, Stockholm 102.60, Oslo 98.50, Kopenhagen 83.50, Sofija 4.25, Lizbona 17.26, Budimpešta 8.5, Atene 3.0, Carigrad 3.375, Bukarešta 2.125, Helsingfors 8.75, Buenos Aires 102.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 480—481
v Zagrebu 480 denar
v Belgradu 478—480

Ljubljana, Državni papirji: 7% inv. pos. 100 —101, agrarji 56—57 vojna škoda promptna 480—481, begl. obv. 85.50—86.50, dalm. agrarji 81—82.50, 8% Bler. pos. 107—110, 7% Bler. pos. 103 denar, 7% pos. DHB 102.50—103, 7% stab. pos. 97—98, — Delnice: Narodna banka 7000 denar, Trboveljska 385—390, KID 142 denar.

Zagreb, Državni papirji 7% invest. posojilo 100 denar, agrarji 57 denar, vojna škoda promptna 480 denar, begl. obveznice 86.50 denar, dalm. agrarji 82 blago, 6% šumske obveznice 81.50 blago, 4% severni agrarji 57 denar, 8% Blerovo posojilo 110 denar, 7% Blerovo posojilo 104 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 105 denar, 7% stab. posojilo 99 denar — Delnice: Narodna banka 7.000 denar, Priv. agrarna banka 205 denar, Trboveljska 387.50X390 (387.50, 390), Sladk. tov. Bečkerek 700 denar.

Belgrad, Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 101—101.50, agrarji 56—56.50, vojna škoda promptna 478—480 (479), begl. obveznice 86.25 denar, dalm. agrarji 81—81.25 (81.25, 81), 6% šumske obveznice 81 denar, 4% severni agrarji 55.75 denar, 8% Blerovo posojilo 110—111 (111), 7% Blerovo posojilo 107.50 denar (107), 7% stab. posojilo 99.50 denar — Delnice: Narodna banka 6.900—7.000 (6.920).

Žitni trg

Novi Sad, Oves bač, srem. slav. 480—495. — Vse ostalo neizpremenjeno. — Tendence neizpremenjena.

Živinski sejmi

Na živinski sejem v Mariboru dne 25. februarja so pripeljali 6 konj. 21 bikov, 120 volov, 442 krav, 17 telet, skupaj 608 komadov. Cene so bile naslednje: voli: debeli 9.50—10.25, poldebili 8.50—9.50, plemenski 9—10.50 bikji za klanje 7—8.50, krave: glavne debeli 7—8.50, plemenske 6.50—7.50, za klobasarie 6.50—6.75 molzne 8.50—10.50, breje 6.50—8, mlada živina 7.50—9, teleta 8—11 din kilogram žive teže. Prodanih je bilo 377 komadov. Cene mesu: volovsko meso: I. vrste 14—18, II. vrste 13—16, mso bikov, krav in telic 13—18, telečje: I vrste 16—18, II. vrste 14—16, svinjsko meso 20—22 din kilogram.

Ljubljana, dne 19. februarja Dogon: 64 valov, 15 krav, 6 telet, 156 konj in 21 prašičev za rejo. Prodanih je bilo: 45 volov, 3 krave, 4 teleta, 8 konj in 11 prašičev za rejo. Cene: voli 9.50—11 dinarjev, krave 5—8.50 din in teleta 13—14 din za kilogram žive teže. Konji 600—6500 din in mladi prašiči za rejo 300—400 din za glavo.

Semič, dne 17. februarja. Dogon: 616 volov, 150 juncev in 156 krav. Prodanih je bilo domačim kupcem le 76 volov in 30 krav. Cene naslednje: voli za delo 10 do 11 din, glavni voli II. vrste 9 do 11 din, mršavi voli I—9 din, krave za plemo 9—10 din, glavne krave I. vrste 8 din, II. vrs' 6—7 din in III. vrste 5—6 din za kg žive teže.

Karel Čeč,

novi predsednik Trgovinsko-industrijske zbornice.

Novi predsednik Trgovinsko-industrijske zbornice

Za predsednika Trgovinskoindustrijske zbornice v Ljubljani je bil imenovan g. Karel Čeč. G. Karel Čeč je izšel iz tiskarske stroke, saj je bil od leta 1907. pa do leta 1937. ravnatelj največjega grafičnega podjetja v Sloveniji Jugoslovanske tiskarne, ki je podjetje vodil do velikega razmaha. Po svojem odhodu s tega mesta se je posvetil delu v drugih ustanovah in podjetjih. Tako je g. Karel Čeč sedaj predsednik upravnega odbora »Satur-nusa«, d. d. za industrijo pločevinastih izdelkov v Ljubljani, podpredsednik Hranilnice dravske banovine v Ljubljani, podpredsednik Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo itd. Tudi v strokovnih organizacijah je bilo njegovo delo cenjeno ter je dobilo vedno izraza v postavitvi na častna mesta. Bil je tudi že prej zbornični svetnik. G. Čeč prihaja na novo mesto z bogato izkušnjo v delu za naše gospodarstvo in bo pod njegovim predsedništvom Trgovinskoindustrijska zbornica lahko v največji meri izvrševala svoje naloge, kakor so ji v zakonu postavljene in kakor si naše gospodarstvo želi, da bi bile izvrševane.

Industrijski odsek

V industrijskem odseku so bili imenovani za svetnike: Rihard Skubec, glavni ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe, dr. Ciril Pavlin, glavni ravnatelj Združenih papirnic Vevče, Gorjanc in Medvede, inž. Knez Tomo (opekarska industrija), Ljubljana, Čeč Karel, Rojina Anton (mizarska industrija), Ljubljana, dr. Rekar Ernest, lesni industrijalec na Jesenicah, Avsenek Ivan, industrija lanenega olja v Ljubljani, dr. Ahačič Kozma, lastnik tvrdke Kajetan Ahačič v Trzinu, Kmetič Alojzij, ravnatelj tvrdke »Šeširc« v Škofiji Luki, Burnik Bogomil, ravnatelj rudnika in železarne v Štoreh, Kavčič Josip, tekstilni industrijalec, Ljubljana, Krejči Anton, rav-

zopetni vzpostaviti mirnega ali vsaj znosnega mednarodnega sožitja, teh ključev danes ne bi smela več preslišati. To zahtevajo interesi celokupnega gospodarstva in in interesi turizma posebej. Gre za to, da se ono, kar je bilo v normalnih priklakah življenja in napredka sodobno, obvaruje propasti pod pezo izrednih okoliščin, ki jih samo ni zakrivilo in jih samo tudi ne more premagati. Kar je bilo od rojstva bolnega, slabega, brez možnosti lastnega povdiga, temu bo itak težko pomagati; tu utegne kriza nasprotno opraviti celo koristno delo.

Če govorimo o sanaciji turističnega gostinstva v Sloveniji, je treba vedeti, da imamo v naši ožji domovini 71 turističnih krajev. Kapaciteta gostinstva teh krajev znaša 6456 tujskih sob z 11.188 tujskimi posteljami. Po uradnih virih so bili leta 1938. zbrani v turističnih krajih podatki o gospodarskem oziroma finančnem stanju 346 tih obratov. Od teh je reklamiralo 163 obratov sanacijo, kazaje na skupni dolg, ki je znašal takrat blizu 71 milijonov dinarjev. Ostala gostišča na sanacijo izrecno niso reflektirala ali niso izkazala zadavne potrebe, precej pa se jih na postavljeno vprašanje o tem iz nerazumljivih razlogov eplah ni izjavilo.

Kaka slika je danes, ni znano. Prav verjetno je, vsekakor, da so stari dolгови narasli in nastali novi; vzporedno s tem se je gotovo dvignilo tudi število sanacije potrebnih gostišč. Da se tako polabljuje položaj turističnega gostinstva kot celote in da na tem ne bi smela ostati ravnodušna niti turizem niti narodno gospodarstvo, je na dani. Potrebe bodočnosti govore pač v jeziku, razumljivem za vse, ki mislijo in katerih delo ni od danes do jutri.

O sanaciji turističnega gostinstva

Turistično gostinstvo je preživljalo svojo gospodarsko krizo že vrsto let pred dejanskim izbruhom vojne leta 1939. Trpelo je zlasti gostinstvo, ekoci katerega so vodili tokovi mednarodnih turistov. Manj je bilo prizadeto gostinstvo za domače turiste, še manj pa — prvo kakor drugo — v srečnih, a le redkih primerih, kadar in kjer je bilo po svojih notranjih pogojih zdravo in močno, na zunaj pa ne preveč ali vsaj ne neposredno izpostavljeno vplivom neugodnih posledic domačih in naraščajočih mednarodnih trenj in napetosti ali posebnih gospodarskih pretresljajev predvojnih let.

Kriza gostinstva je bila latentna, na zunaj manj vidna; njen pojav ni bil vedno uočen, a če je bil, mu niso nikjer pripisovali posebnega pomena. Zato tudi ni bilo nikjer pravih ukrenov za tako imenovano sanacijo; če pa se je kaj storilo, so bila to blažila sredstva, ali pa so prinašala sploh le — »Blažev žegene«.

Z izbruhom vojne je kriza gostinstva zavzela akutni značaj. Stanje bolnika se od takrat zaostreje, čim dalje traja vojna in čim bolj se širi. Mednarodni turizem, precej ohromel že pred obojestrano eponadom, je vojna furija medtem eplah umrtivila. Več ali manj povedo omejena evoboda gibanja, ta conditio sine qua non v turizmu, dalje gospodarske, monetarne in druge ovire in še cela vrsta vseh možnih nevoj in ograža čedalje bolj tudi notranji turizem nevojajoč se držav in bati se je prav reeno, da bo bodoči razvoj — vsaj v leto 1941 — vodil nujno k nadaljnjemu poslabšanju situacije.

Razumljivo je, da se spričo tega pojavljajo vedno glasejši klici pomagajte, sanirajte gostinstvo! Gospodarska in turistična politika, v evesti si pomena, potreb in nalog turističnega gostinstva po

Poraba sladkorja v Sloveniji

Slovenija prejema še nekaj več sladkorja na mesec, kakor ga je dobivala leta 1939 — Zmanjkalo ga torej ne bo!

Prav po nepotrebnem skrbi ljudi, če bo res zmanjkalo sladkorja. Pa smo že taki, kakor hitro nekdo pogruntá, da bo nečesa zmanjkalo, mu že verjamemo in hitimo dokupovati, če imamo slučajno kaj zvenka v žepu. Kar spominimo se neumnih govoric o podražitvi žveplenk. Tedaj so mnogi kar izropali trafike in trgovine in so napravili zaloge, ki nim samim nič ne koristijo. Podobno nepremišljenost bi lahko napravili s sladkorjem. Zato je banovinski prehranjevalni zavod tudi ukrenil vse potrebno, da se to ne bo moglo zgoditi. Strah, da bi pa sladkorja zmanjkalo, je popolnoma neopravičen.

Na leto ga pridela Jugoslavija do 10.000 vagonov

PREVOD, ki mu je poverjena skrb za prehrano Slovenije, je pravočasno zbral vse potrebne podatke in si zagotovil tudi zadostne količine sladkorja. Tako je na primer ugotovljeno, da porabimo povprečno vsako leto v Jugoslaviji 8.700 do 9.000 vagonov sladkorja. Naša vsakoletna produkcija sladkorja pa se suče med 9.000 in 10.000 vagoni. V lanskem letu pa smo imeli dobro letino sladkorne pese in je zato produkcija sladkorja iz lanske sladkorne pese ocenjena na 10.000 vagonov, torej polnih 1000 vagonov več, kakor jih Jugoslavija normalno potrebuje. Za zdravega človeka je torej popolnoma jasno, da sladkorja ne bo zmanjkalo.

Letno ga porabimo v Sloveniji 1164 vagonov

Ostane še nepotrební strah, da bi bila morda Slovenija kakor koli prikrajšana na deležu sladkorja, ki ji pripada. Tudi ta strah je popolnoma odveč. V l. 1939, ki pri porabi sladkorja gotovo ni zastajalo za drugimi normalnimi leti, je Slovenija uvozila vsega skupaj 1164 vagonov sladkorja, ali povprečno 97 vagonov na mesec. V zadnjem času pa prejema Slovenija mesečno 102 vagona sladkorja, torej po pet vagonov več, kakor v l. 1939. Že ta višek dokazuje, da sladkorja ne primanjkuje.

Zanimiva anketa »Prevoda«

Kljub temu pa je PREVOD zaradi varnosti izpeljal obsežno anketo po okrajih in občinah samo zato, da bi natančno ugotovil koliko sladkorja so prodali v l. 1939 trgovci in zadrage. Po teh zelo natančno in vestno zbranih podatkih je PREVOD ugotovil, da je bilo l. 1939 v Sloveniji prodanih vsega skupaj 1084 vagonov. Iz tega bi človek lahko sklepal, da je še neke ostalo 80 vagonov, saj jih je bilo namreč toliko več uvoženih. To najbrž ne odgovarja resnici, pač pa lahko upravičeno sklepamo, da so nekateri trgovci iz nepotrebnega strahu pred davkarjo napovedali za približno 10% manjšo prodajo, kakor je bila v resnici. Danes ima Slovenija okrog 1 in četrt milijona prebivalcev. Ker dobiva mesečno po 102 vagona sladkorja, ali letno 1224 vagonov, ali 12.240.000 kg, bi bila pravična razdelitev sladkorja, ne da bi bil kdo prikrajšan, lahko izpeljati. Če bi določili vsakemu odraslemu na mesec po 1 kg sladkorja, otrokom pa na mesec nekoliko manj, bi prav lahko shajali s tem, kar dobivamo. To je tudi razumljivo, saj še nikdar nismo porabili več sladkorja, kakor ga dobivamo sedaj. V resnici pa tako racioniranje, ki bi ga bilo tudi lahko izpeljati s pomočjo nakaznic ni tako enostavno. Težave so namreč neke drugje v popolnoma različni porabi sladkorja po posameznih krajih in okrajih.

Poraba sladkorja po mestih

Anketa, ki jo je PREVOD izpeljal, je namreč pokazala, da porabijo največ sladkorja mesta in industrijski kraji. Mnogo manj sladkorja gre na deželi, prav malo pa v vseh vinorodnih okrajih. Razlike so tako presenetljivo velike, da bi človek mislil, da so izmišljene, če ne bi tega potrjevala suha statistika. Poglejmo najprej količine sladkorja, ki so ga porabila slovenska avtonomna mesta Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj. Ta mesta so l. l. 1931 skupaj imela 136.184 prebivalcev. V letu 1939, pa je bilo v teh mestih prebivalstvu prodane vsega skupaj 2.864.762 kg sladkorja. Če preračunamo to na eno osebo, vidimo, da je en mestni prebivalec v letu 1939, porabil povprečno na leto 21 kg sladkorja ali mesečno povprečno 1 kg in 3/4. Vsa ostala Slovenija razen mest pa je imela po ljudskem štetju leta 1931, tedaj 1.008.114 prebivalcev. Vse to prebivalstvo pa je porabilo leta 1939, 7.973.813 kg sladkorja. Če pogledamo povprečno porabo na leto in osebo, vidimo, da je v primeri z mesti mnogo manjša, saj znaša na osebo le 7,9 kg ali mesečno povprečno na osebo 0,65 kg. Razlika med meščanom in deželanom je torej zelo velika, saj je meščan na mesec porabil 1,1 kg sladkorja več kakor deželan. Če bi dežela morala dobiti prav toliko sladkorja kakor mesta, bi morali letno uvoziti 2170 vagonov sladkorja. To seveda ni potrebno, ker dežela nikdar ne bo porabila toliko sladkorja kot mesta, ki približno porabijo na osebo trikrat več sladkorja kakor dežela.

Vinorodni kraji porabijo malo sladkorja

Pa ni to edina težava, namreč razlika med mesti in deželo. Tudi razlike med okraji samimi so neverjetno velike. Po štetju iz leta 1931, ima črno-

meljski okraj 27.277 prebivalcev. Leta 1939, je ta okraj porabil 102.961 kg sladkorja. To dá letno na osebo 3,76 kg sladkorja ali mesečno na osebo le 0,31 kg. Povprečje za Črnomelj je za celih 1,35 kg manjše kot v mestih, ali za 0,32 kg manjše kakor povprečje v Sloveniji brez mest. V odstotkih povedano porabi prebivalec črnomeljskega okraja komaj 20% sladkorja kakor meščan, ali komaj polovico tega kakor povprečno vsak deželan. Pojdimo v nasprotni del Slovenije v soboški okraj. Ta je imel po štetju iz leta 1931, 52.597 prebivalcev in je leta 1939, porabil vsega skupaj 214.951 kg sladkorja. Na osebo pride torej letno v tem okraju 4,08 kg sladkorja ali mesečno 0,37, torej približno skoraj prav toliko kakor v Črnomlju. Oba okraja sta vinorodna in daleč od večjih središč in industrije. Najmanj sladkorja med vsemi okraji po porabi v okraju Lendava. Tam pride povprečno na osebo na leto le 2,24 kg ali mesečno le 0,19 kg. Tudi šmarnski okraj ni mnogo boljši. Tam porabijo letno povprečno 2,80 kg sladkorja ali mesečno 0,23 kg. Vsi ti naštetí okraji so brez industrije, imajo nizek življenjski standard in so poleg tega še vinorodni. Tudi drugi vinorodni okraji, kakor Prško, Brežice, Ptuj, Ljutomer niso mnogo večji potrošniki sladkorja, saj gre tudi tam na osebo letno le kvečjemu 4, 5 ali 6 kg sladkorja.

Industrijski kraji so sladkosnedni

Čisto drugačna pa je seveda slika, če pogledamo v industrijske okraje. Vzemimo le okraj Kranj, ki ima po štetju iz leta 1931, 36.487 prebivalcev. V letu 1939, so tam porabili 638.100 kg sladkorja, kar dá povprečno letno porabo na osebo 17,48 kg ali mesečno povprečno 1,46 kg. Kranjski okraj porabi že skoraj na osebo prav toliko sladkorja kakor mesta. Rekord v porabi sladkorja pa ima seveda radoljski okraj, ki ima poleg industrije še najbolj razvit tujski promet. Po štetju iz leta 1931, ima ta okraj 36.322 prebivalcev. Leta 1939, so tam porabili

vsega skupaj 855.333 kg sladkorja. To dá na osebo povprečno na leto 23,50 kg ali mesečno na osebo 1,95 kg sladkorja. Radoljski okraj porabi torej več sladkorja kakor mesta. Tudi drugi okraji, kjer je industrija nekoliko bolj razvita, se odlikujejo po veliki potrošnji sladkorja, ki se suče med 10 do 12 kg sladkorja na osebo na leto.

Silna razlika po občinah

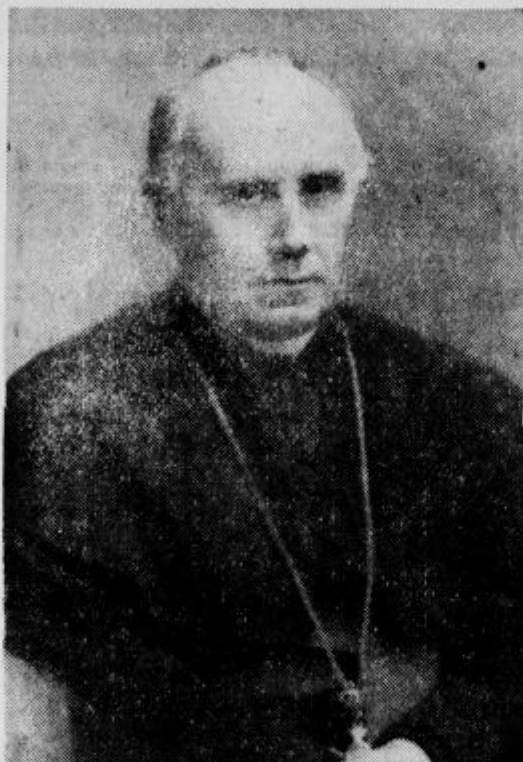
Pravično in pravilno racioniranje torej ni lahko. Še težje postane, če pogledamo potrošnjo sladkorja po prebivalstvu po posameznih občinah. V tem primeru dobimo številke, ki so tako različne, da niso niti v razmerju 1:100. Rekord v porabi sladkorja imajo Jesenice. Tam so trgovci prodali letno na osebo v občini 185 kg sladkorja. To je seveda razumljivo, če upoštevamo, da so na Jesenicah kupovali tudi številni prebivalci iz drugih občin. Med industrijskimi kraji moramo omeniti Trbovlje, kjer so na leto na osebo prodali po 18,7 kg sladkorja. Zanimiva je na primer občina Škofja Loka, kjer je šlo letno 52 kg na osebo, občina Kranj, kjer je šlo letno 47 kg. Nasprotno pa v vinorodnih krajih nekatere kmetijske občine skoraj ne prodajo nobenega sladkorja. To si razlagamo zopet lahko s tem, da kmetjsko prebivalstvo kupuje v trgovskih središčih.

Enakomerna razdelitev sladkorja na osebo bi torej nikakor ne odgovarjala stvarnim potrebam prebivalstva. Pri dovoljeni potrošnji recimo 1 kg sladkorja na mesec na osebo, bi dobil na primer dolnjelendavski okraj petkrat več sladkorja, kakor ga je porabil. Nasprotno pa bi mesta, industrijska središča dobila mnogo premalo. Zato se je PREVOD odločil, da bo razdelitev sladkorja racioniral po najbolj pravičnem ključu: vsak okraj naj dobi točno toliko sladkorja, kakor ga je dobil leta 1939. To se pravi vsak mesec dobi vsak okraj eno dvajsetino količine, ki se je v okraju porabila v letu 1939. Delitev sladkorja bo torej taka, da bo vsaka občina imela jamstvo, da bo prejela prav toliko sladkorja, kakor ga je prejela leta 1939 in vsaka zadruga ali trgovec na drobno pa bo dobil tiste količine sladkorja, ki jih je navedel v svojih podatkih za anketo.

Prav gotovo je ta način razdelitve sladkorja najbolj pravičen in če bodo vsi potrošniki pametni, je izključeno, da bi kakor koli moglo kje primanjkovati sladkorja.

Ob stoletnici rojstva prelata J. Flisa

Danes, dne 27. februarja, je 100 let, kar je bil rojen v Dobu prelat, generalni vikar in umetnostni zgodovinar Janez Flis. Gimnazijo in bogoslovne študije je dovršil v Ljubljani. V mašnika je bil posvečen leta 1864. Kratko dobo je služboval kot kaplan v Mokronogu, potem pa je bil devet let, do leta 1876, katehet v uršulinskih šolah v Ljubljani. Poleg poklicnega dela je pomagal tudi pri vodstvu Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov, ki je imelo takrat svoje prostore v nekdanjem

»Knežjem dvorcu«, kjer je sedaj vseučiliška knjižnica. V »Učiteljskem tovarišču« je objavljaval pedagogične članke, n. pr.: »Učitelj Ljudomil v nadaljevalni šoli.« Leta 1875, je izdal dragoceno knjižico za vzgojo z naslovom »Nekaj cvetlic deklicam v spomin na prvo sv. obhajilo«. Leta 1876, je bil Janez Flis imenovan za duhovnega vodjo v ljubljanskem duhovnem semenišču. To odgovornosti polno in težko službo je opravljal 15 let in vzgojil lepo število prav izbranih duhovnikov ljubljanske škofije.

S posebno ljubeznijo je predaval bogoslovem cerkveno umetnost. Zdi se, da se je navezal prave vneze za ta predmet, ko je poprej devet let opravljal božjo službo v uršulinski cerkvi, ki je biser ljubljanske arhitekture. Prvi sad njegove vneze za cerkveno umetnost je bila knjiga »Stavbinski slogi«, ki je izšla leta 1885. Vsa javnost je bila kar iznenadena, ko je dobila knjigo v roke. »Ljubljanski zvon« je zapisal v svoji oceni: »To je delo, s katerim bi se lahko ponašal vsak izmed velikih kulturnih narodov, knjiga, o kateri človek komaj verjame, da je izšla pri nas ubogih Slovenceh.« (L. Z. 1885, str. 694.) Za to delo se je učeni pisatelj

pripravil več let z govori v Katoliškem društvu rokodelskih pomočnikov in potem z učenimi predavanji v bogoslovnem semenišču. Pomen knjige je v tem, da so Slovenci dobili prvi veliki pregled zgodovine arhitekturnih stilov v svojem jeziku, da so v njej upoštevani tudi slovenski spomeniki in da je Flis z njo ugotovil temelj slovenski arhitekturni terminologiji. Drugo veliko Flisovo delo je »Umetnost v bogočastni službi«, ki je izšlo l. 1908. V knjigi obravnava zgodovino posameznih delov cerkvene opreme ter cerkvena določila glede njih.

Od leta 1891, je bil Janez Flis stolni kanonik in od leta 1898, do svoje smrti (umrl 10. maja 1919) generalni vikar ljubljanske škofije. Leta 1907, je vodil popravilo ljubljanske stolnice in leta 1912, je na svoje stroške oskrbel na pročelju stolnice kipa sv. Tomaža Akvinskega in sv. Bonaventure, delo kiparja Ivana Pengova. Janez Flis je bil tudi dopisnik in konservator centralne komisije za ohranitev spomenikov in več let predsednik »Društva za krščansko umetnost«.

Glavno delo prelata Janeza Flisa pa je bila izredna gorečnost, s katero je širil čiščenje sv. Rešnjega Telesa. Pri vsem svojem delovanju je vzbujal in množil ljubezen do evharističnega Zveličarja. Njegove učenke v uršulinskih šolah so se odlikovale v gorečem čiščenju sv. Rešnjega Telesa in pozneje v pridnem izdelovanju cerkvenih paramentov za ubožne cerkve. Duhovniki, vzgojeni pod njegovim duhovnim vodstvom v semenišču, so bili goreči ljubitelji najsvetejšega Zakramenta in so v svojem dušnopastirskem delovanju vzgojili množice častilcev Najsvetejšega, ki so posvečevali vse nedelje in praznike s skupnimi molitvami pred evharističnim Zveličarjem. V Ljubljani je nepoznan gospod prelat ustanovil Družbo nočnih častilcev Najsvetejšega Zakramenta, da bi bile tudi nočne ure posvečene čiščenju evharističnega kralja. — V Bratovščini sv. Rešnjega Telesa pa naj bi bili vsi sloji po vseh župnijah ljubljanske škofije združeni v pobožnosti do vzvišenega Zakramenta Ljubezni. Vsakdo naj bi se zavezal vsaj po eno uro na mesec moliti pred Najsvetejšim Zakramentom in po svojih močeh prispevati za cerkvene potrebščine ubožnih cerkva, da bi evharistični Zveličar povsod imel dostojno bivaliče.

Duhovnike pa, ki morajo biti v vsem vzor ljudstvu, je združil v Družbo častilcev sv. Rešnjega Telesa, ki naj bi vsak teden vsaj po eno uro molili pred Najsvetejšim in prosili božjega blagoslova sebi in ljudstvu.

Krasni sadovi delovanja pokojnega prelata so se pokazali zlasti v tem, da so bili najboljši člani naših prosvetnih in gospodarskih organizacij častilci in ljubitelji evharističnega Zveličarja. »Glasnik biskupija bosanske i srijemske« je objavil dne 31. avgusta 1919, torej le nekaj mesecev po smrti prelata Janeza Flisa, članek »Slovenia docet...« V njem poroča udeležene malo prej vršnega socialnega tečaja na Homcu o verski in prosvetni organizaciji v ljubljanski škofiji. Takole se glase njegove besede: »Verskih organizacij ima Slovenija mnogo. Vsaka župnija ima Marijino družbo za dekleta, okoli 100 Marijinih družb je za mladeniče, 50 za žene, 20 za može. Vsaka župnija ima svoje prosvetno društvo. V vsaki so mnoge gospodarske organizacije. V vseh župnijah je ustanovljena Bratovščina sv. Rešnjega Telesa. V njej so včlanjeni skoraj vsi verniki.«

Taka vzorna organizacija ljubljanske škofije je bila sad dela in molitve prelata Janeza Flisa.

Letala postajajo vedno hitrejša

(Evropa Service.) V pruski akademiji znanosti v Berlinu je govoril dr. inž. F. Seewald o problemih povečanja hitrosti letal. Po končani svetovni vojni je bila največja dosežena hitrost letala 200 km na uro. Pred približno dvema letoma je dosegel Heinkelov lovski aparat povprečno brzino 750 km na uro, pred kratkim pa je tudi Messerschmidtovo lovsko letalo doseglo z lahkoto isto brzino.

Posebno podrobno je omenjeni obravnaval področje nauka o strujah. Pri sedanjih brzinah letal so bili »pritisk«, ki jih je izvajal zrak pri strujanju na letalo, majhni glede na atmosferski pritisk zraka in tako ni bilo vpliva na pojave strujanja. Zato so mogli pri vseh tehničnih vprašanjih strujanja letenja postopati z zrakom tako, da ga ni moči stisniti — torej uporabljati znanih metod hidrodinamike, ki so že podrobno izdelane.

S tem je raziskovanje zračnega potovanja postavilo bodočemu razvoju zrakoplovne tehnike važno nalogo, ki pripravlja teoretskemu postopku mno-

Da je
ASPIRIN
originalen

zajamčuje vtisnjeni »Bayer«-jev križ. Aspirin je učinkovit, neškodljiv in se dobi v vseh lekarnah.

Dolga reg. pos. št. 1757 od 23. marta 1940.

Žepni robci nekdanj in danes

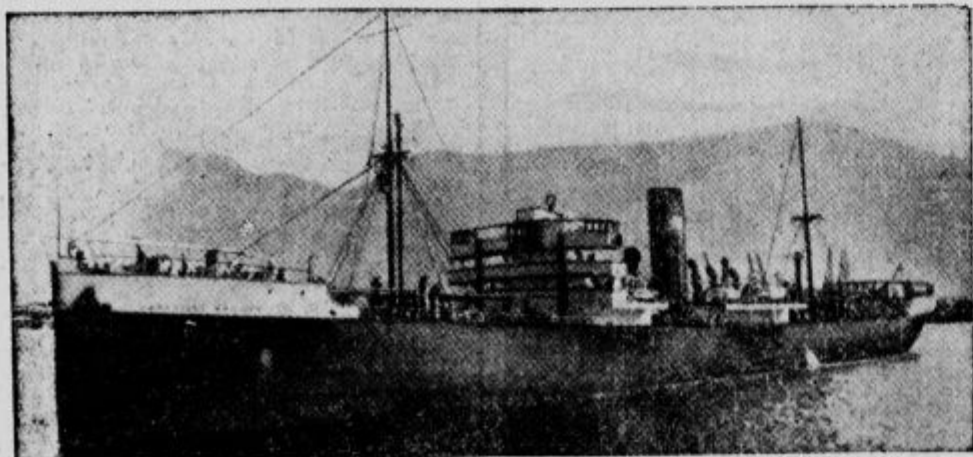
Žepni robci včasih niso bili na štiri vogle, marveč so imeli okrogle ali ovalne oblike, v kolikor so takrat žepne robce sploh rabili za take namene kakor dandanes. Žepni robci so namreč bili v rabi le v najiminentnejših družbah, pa še tukaj le, kadar je družba bila zbrana, sicer pa si je vsakdo izmed imenitnikov pomagal kar po domače. Sele francoski kralj Ludvik XVI. je s posebnim odlokom, ki ga je bil izdal 21. junija leta 1785, določil, da morajo žepni robci biti na štiri vogle, in sicer, »da morajo žepni robci biti prav toliko široki, kakor so dolgi«. Ta odlok je prav za prav povzročil kraljica Marija Antoinetta, ki je tudi sicer imela rada vse, kar je bilo na kvadrat ali na štiri vogle. Od takrat so se najprej na Francoskem, nato pa tudi drugod žepni robci v sedanji obliki udomačili. Sprva so imeli najrajši bele robce. Toda isti francoski kralj Ludvik XVI. je tudi odredil, da naj bodo žepni robci rajši barvani, ker je to bolj prikladno za tiste, ki njuhuje tobak. Ta navada je bila namreč takrat v Evropi splošna. Sele v 19. stoletju so imenitniki spet začeli rabiti bele robce, ki so se potem tembolj udomačili, čim manj so ljudje njuhali tobak. Takrat je barvan robec veljal v imenitni družbi za nekaj, kar ni fino. Zdaj so pa barvani žepni robci spet moderni...

Odkrita luka v starih Pompejih

V teh dva tisoč letih, odkar je Vezuv zasul mestu ob svojem vzhodu, med njimi Pompeji, se je morje precej umaknilo od tedanje suhe zemlje. Starinoslovci doslej nikakor niso mogli dognati, kje naj bi bila ležala stara pompejska luka, o kateri pričajo stari spisi. Zadnja izkopavanja pa so dokazala, da staro morsko obrežje nikakor ni bilo tako daleč od sedanjega. Stara luka je bila oddaljena menda le kakih 80 metrov od stare ceste Torre Anuziata, ki vodi v Castellmare. Na tistem kraju so namreč našli ladijska sidra in druge reči, ki jih rabijo pomorščaki. Med drugim so našli stolne starih vrčev, kosce raztrganih ribiških mrež ter svinčenih uteži, kakršne obešajo ribiči na svoje mreže. Iz tega sklepajo, da je tukaj bilo živahno obrežno življenje starega mesta Pompeji, ki je njegova luka nekaj časa močno cvetela, saj je bila trgovina tega mesta z jutrovimi deželami nekaj časa prav bujna. Na tem kraju so najbrže pristajale tudi ladje, ki so vozile jutrovske blago v Pompeje, drugo pa odtod na Jutrovo.

Slika Benita Mussolinija, ki je pred 2 dnevi govoril v gladišču Adriano v Rimu italijanskemu narodu. Duce je obdan od svojih sodelavcev.

Angleški parnik »Canadian Crusier«, ki je obsegal 7.178 reg. ton, je bil v Indijemskem oceanu od nemške vojne ladje torpediran ter se je potopil. Angleški parnik je bil zakrinkan ter je vozil kakor ameriški parnik.

Droline novice

Koledar

Četrtek, 27. februarja: Gabriel od Zalostne Matere božje; Baldomir, spoznavalec.
Petek, 28. februarja: Roman, opat in ustanovitelj reda; Antonija Firenska, vdova in opatica; Just, mučenec.

Letopis

27. februarja 1738. leta se je rodil v Zagorici pri Bledu Blaž Kumerdej, šolnik, filolog in prosvetitelj. V Ljubljani je študiral gimnazijo, filozofijo in teologijo, leta 1767. pa se je vpisal na dunajsko pravno fakulteto, bil nato korrespondentni profesor na orientalni akademiji. 15. oktobra 1773. leta ga je Marija Terezija zaradi gorečnosti za osnovno šolstvo na Kranjskem imenovala za ravnatelja normalne v Ljubljani. L. 1786. je šel kot okrožni šolski komisar v Celje, se vrnil leta 1792. na enak službeno mesto v Ljubljani, kjer je ostal do smrti l. 1805. Bil je ud »Kmetijske družbe«, 1785—1805. prevajalec uradnih patentov v slovenščino in uradni cenzor za slov. knjige. Kumerdej se je že v mladosti vnel za prosvetlensko delo, a prav tako goreče hrepel, da bi obvladal materin jezik. Na njegov razvoj v smeri prosvetljenstva sta vplivala poleg drugih njegovih predstojnikov na Orienatalski akademiji grof Perglen, ki mu je dal tudi največ pobud za razmišljanja o osnovnem šolstvu na Kranjskem in prosvetljenec Sonnenfels, ki je začel l. 1763. na Dunaju s svojimi predavanji in spisi širiti nove nauke o državi, njenem gospodarstvu in morali. Kumerdej je bil pristaš jozefinizma, fiziokratizma (član »Kmet. družbe«) in racionalističnih filozofskih nauk. L. 1773. je nenaprosen predložil dunajski vladi »Domoljubno načrt, kako bi se dalo kranjsko stanovstvo najuspešneje poučevati in pisanju in čitanju. Nato pa se je kot ravnatelj normalne v Ljubljani veliko ukvarjal z organizacijo šolstva, prevajal in pisal šolske knjige. Sestavljal je tudi slovenski slovar in »Slovnik«, ki pa sta v več ozirih pomanjkljiva ostala v rokopisu, tvorita pa zaradi zdravega jezikovnega čuta in velikega filološkega znanja, člen v razvoju med Pohlomom in Kopitarjem.

27. februarja 1880. leta je bila odprta St. Gotthardska železniška proga, ena izmed najvažnejših prometnih zvez med južno in severno Evropo.

27. februarja 1905. leta je bil podpisan zakon o ustanovitvi univerze v Beogradu.

Novi grobovi

† V Mengšu je umrl dne 24. t. m. Nahtigal Josko, sedmošolec. Bil je izredno blag in globoko veren mladenič. Šel je h Bogu po plačilo. Naj počiva v miru!

† V Skofji Loki je včeraj umrl zadet od kapi g. Karel Rottenbücher, gostilničar in mesar. Pogreb priljubljenega pokojnika bo v petek popoldne ob 4. Najnemu naj sveti večna luč, žalujoci iskreno sožalje!

† V Ljubljani je zatisnila oči gospa Hilda Ehrlich, vdova po strojevodji drž. železnice. Pogreb rajne gospe bo jutri ob 3 popoldne v Zal. kapelica sv. Marije, k Sv. Križu. Naj ji sveti večna luč!

† V Vnanjih goricah je mirno v Gospodu zaspala gospa Jera Marinko, posestnica. Pogreb blage pokojnice bo danes ob 10 popoldne na pokopališču Sv. Duha v Vnanjih goricah. Naj v miru počiva, blaga duša!

Zadnja pot župnika Bambiča

Na Polici pri Višnji gori je bil v torek popoldne pogreb pokojnega župnika Bambiča Jos. Prišlo je 25 duhovnikov na pogreb. Pogreb je vodil in pridigal g. opat iz Stične. Velika udeležba je pokazala, kako priljubljen in zaslužen je bil pokojni g. župnik, ki je na Polici 20 let vzorno vodil lepo poliško župnijo. Ob odprtem grobu so se zahvalili za vse nauke in vse dobrote, katere je izkazoval svojim faranom: g. župan, zastopnik katoliških mladev, načelnica dekliške Marijine družbe, trejeredniki, šola itd. Pokojni je bil izvrsten pevec. Rad je prepeval in tudi druge za petje navduševal. Naj bi pred božjim prestolom vekomaj prepeval večno slavo!

Jože Zmavc — petdesetletnik

25. februarja je srečal Abrahama g. Jože Zmavc, katehet v Trbovljah. Pred 23 leti je iz Rajhenburga v Trbovlje. Kakšne so bile Trbovlje takrat in kakšne so danes? Veliko je tu njegovega dela. Svoj čas je bogato izpolnil, tako da ga trboveljska zgodovina ne more prezreti. Krona njegovega življenja dela je lep Društveni dom, ki že 15 let stoji. Še mnogo tako uspešnih let, g. Zmavc!

Posebno pazite, kaj bolnik pije!

Pijača ni le za zdravega človeka zelo važna, temveč tudi za bolnika mnogokrat važnejša od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim čišče našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna **ono z rdečimi srci!**

Prospekte in vsa potrebna navodila za domače zdravljenje Vam pošlje gratis in radevolje Uprava zdravilnega kopališča **SLATINA RADENCI**

— Ban dravske banovine g. dr. M. Natlačen v petek 28. februarja ne bo sprejemal strank, ker bo službeno odsoten.

— V Službenem listu krajevske banske uprave dravske banovine z dne 26. t. m. je objavljena »Ciljoča o uporabi uredbe o kontroli cen na živila, kmetijske in industrijske proizvode in na vse druge ekstrakte teh stroke, dalje »Naredba o porazdeljevanju surovih kož, »Navodilo urada za kontrolo cen za izvajanje naredbe o razdeljevanju surovih kož, »Pravilnik o izvoznih klavnicah, »Sprememba odstavka 2. člena 2. pravilnika o reviziji kartelnih sporazumov, »Pojasnilo o taksi priložnosti pooblastil za prevzemanje prejemkov uslužbencev, ki so v vojaški službi ali odsotni po uradnem poslu in »Maksimiranje cen pralnemu milu.

— Šoferski izpiti za okraje Novo mesto, Brežice, Krško in Črnomelj bodo na ereskem načelnstvu v Novem mestu dne 20. marca t. l. ob 10. uri. Za vlaganje prošnje je čas do 10. marca.

— Združenje trafikantov za dravsko banovino v Ljubljani vlnudno obvešča vse svoje člane v banovini, da bo imelo občni zbor v nedeljo, dne 2. marca 1941 ob 15.30 v stari restavraciji hotela Miklič poleg kolodvora. Vhod je iz Kolodvorske ulice št. 43. prtiličje.

— Oblastna uprava bolniškega fonda pri direkciji državnih železnic v Ljubljani razpisuje mesto specialista za interno medicino v Centralni ambulanci v Ljubljani. Pogoji za sprejem so na vpogled pri oblastni upravi. Pravilno kolkovane prošnje s prilogi je dostaviti na oblastno upravo do 31. marca 1941.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim srea, ledvic, želodca, jeter, žolča, raznim katarom, normalizira notranje žleze in žive ter čisti kri in organizem raznih strupov.

Knjižnice in privatnike vabimo na ugoden nakup knjig Cirlove knjigarne, Maribor. Zahtevajte seznam in nagradni načrt!

— Pohitite z naročilom p. Plusove knjige »Izžarevanje Kristusa« v prevodu dr. V. Fajdiga. — Proti kašlju se priporočajo prsne karamele »RAVE«. Originalni zaviti po 5 din v apotekah. Zahtevajte izrecno prsne karamele domače tovarne Rave.

VSAK PO SVOJIM MOČEH

in zmoglostih, najmanj pa z redno članarino pomagajmo »Slovenski stražici v Ljubljani!

— Legija koroških borcev. Naša organizacija je sedaj v času občnih zborov, saj imajo v nedeljo 2. marca svoj redni občni zbor kar tri naše krajevne organizacije, in sicer: v Novem mestu ob 9.30 v posvetovalnici na rotovžu, v Slovenjem Gradcu ob 14 v Narodnem domu, prav tako pa ima isti dan svoj občni zbor tudi krajevna organizacija v Mežici. Naslednjo nedeljo, 9. marca ima svoj občni zbor krajevna organizacija v Guštanju. Zbor se bo vršil ob 8.30 v Tolstovski šoli v Guštanju. Dne 16. marca pa bo zborovala krajevna organizacija v Skoplicah, in sicer ob 10 v prostorih tovariša Jožeta Račiča v Dol. Skoplicah št. 20. Opozorjamo vse tovariše, člane gornjih organizacij, da se polnoštevilno udeležijo občnega zbora svoje postojanke, da čujejo poročila svojega upravnega in centralne v Ljubljani ter si izvolijo upravni odbor za naslednje poslovno leto. — Glavni odbor LKB.

F. S. Finžgar:

Pod svobodnim soncem

V nedeljo 2. marca začnemo priobčevati to najpriljubljenejšo slovensko povest in podobah v »stripu«

NAROCITE SLOVENC!

Mnogi nam še vedno sporočajo želje, da bi kupili »Slovenčev koledar«. Vljudno sporočamo,

da je naklada popolnoma pošla

in da žal ne moremo nikomur več ustreči. Imamo pač na za'logi še osem izvodov vezanih koledarjev, ki pa so po 50 dinarjev.

Pripravljamo pa izdajo novega koledarja za leto 1942 na katerega že sedaj opozarjamo.

»Slovenčev koledar«, Kopitarjeva 6, Ljubljana.

Po državi

* Velike poplave okrog Mostarja. Zaradi neprestanega dežja je Neretva narasla za kakih 7 do 8 metrov nad normalo ter poplavlja južni del Hercegovine, zlasti okolico Čapljine, Celjeva in Višića. Evakuirati so se morale mnoge hiše. Pod vodo so tudi Mostarsko blato, Popovo polje in druga polja v Hercegovini. Voda je tudi prodrla v jame mostarskega rudnika, tako da je sedaj delo tam ustavljeno.

* Za dve kokoši 500 dinarjev. V vasi Godačici pri Kragujevcu je imela opravke komisija okrožnega sodišča iz Kragujevca. Ko so člani komisije delo končali, so odšli na kosilo v gostilno Izidorja Jevremovića. Naročili so dve pečeni kokoši ter ju z veliko slastjo pojedli. Ko pa je bilo treba kosilo plačati, je gostilničar zahteval nič manj kakor 550 dinarjev. Ker komisija — naravno — tega ni hotela plačati, jo je kratkotalno zaklenil v sobo ter ji zagrozil, da je tako dolgo ne izpusti, dokler mu ne izplačajo zahtevanega zneska. Okrog gostilne se je medtem zbrala vaška svojata, ki je vpila: »Evo, Izidor uhapsio cijeli sud!« Zaprtim članom sodne komisije ni ostalo na koncu nič drugega, kakor da sežejo v žep in plačajo. Kakor hitro pa so prišli v Kragujevac, so vložili proti gostilničarju prijavo zaradi protizakonitnega kratenja svobode ter zaradi nasilstva. Prav tako so ga tožili po zakonu o pobijanju dragocene in spekulacije. Odeški krmar bo svoji kuri najbrž še drago poplačal.

* Visoka bogoslovna šola v Splitu. Kraljevi namestniki so na predlog bana banovine Hrvatske podpisali uredbo o visoki bogoslovni šoli v Splitu. Tako bo bogoslovno učilišče v Splitu postalo zavod za visokošolsko izobrazbo bogoslovcev tudi formalno, čeprav je bilo dejansko že zdaj. Vzdrževanje te šole spada v breme banovine Hrvatske, kakor dozdaj. Rektor in dva druga najstarejša profesorja dobijo čin rednih profesorjev, ostali pa mesto iz-

rednih. Vsi pa ostanejo v svoji dosednji skupini. Dosednji suplenti postanejo docenti, če so položili doktorski izpit.

* Meteor padel pri Sušaku. V soboto zvečer ob pol desetih so ljudje v okolici Sušaka opazili redek pojav. Nebo se je zasvetilo od meteora, ki je padel proti severu ter pušal za seboj svetel trak. Po pričanju očividcev je padel meteor na tla v bližini Klane, ne daleč od italijansko-jugoslovanske meje. Ob padcu se je začela silna eksplozija, kakor da bi se razpočila velika bomba. Pri tem so se vse hiše 50 km naokrog stresle. Zdaj so poslani na kraj padca komisije, ki naj bi meteor poiskale, pa jim to dozdaj še ni uspelo.

* Potepuh kot policist. Na glavnem kolodvoru v Zagrebu je snoči povzročil pobegli potepuh in tat Vjekoslav Mitračič veliko zmešnjavo. Neki stražnik je opazil Mitračiča, kako se smuka okoli neke skupine kmetov. Ker se je obnašal nadvse sumljivo, je stražnik zahteval, da se legitimira. Mitračič seveda pri sebi ni imel nobene legitimacije in tako ga je hotel stražnik odgnati na kolodvorsko policijsko stražnico. Prav tedaj je prisopihal na postajo vlak in iz njega so se vsuli potniki. Mitračič je izabil gnečo in skušal pobegniti. Med potniki je kajpada nastalo veliko razburjenje, ker nihče ni vedel, zakaj gre. Vendar stražnik ni spustil tatu izpred oči in pred postajnim poslopjem, kamor sta se skozi gnečo prebrinila, je zažvižgal. Da bi priklical svojega tovariša. Tat pa se je hitro znašel in po stari navadi: »Primite tatule! začel tudi sam žvižgati. Toda prevrta se mu ni posrečila in kmalu je moral sredi med dvema policistoma romati v zapor.

Ljubljana, 27. februarja

Gledališče

Drama: Četrtek, 27. febr.: »Othello«. Red. Četrtek. — Petek, 28. febr. ob 15: »Romeo in Julija«. Dijaška predstava. Izven. Globoko znizane cene od 14 din navzdol. — Sobota, 1. marca: »Protekcija«. Red. A.

Opera: Četrtek, 27. febr.: Zaprt.

Radio Ljubljana

Četrtek, 27. februarja: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45 — 12 Nekaj solistične lahke glasbe (plošče) (saksofon) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Rad. salonski orkester (vodi K. Petrič) — 14 Napovedi, poročila — 17.30 Pisan spored (Radijski orkester): Gregorič: Abiturientska koronacija: Jakl: Ob morski obali, valček; Siede: Karneval: suita Friml: Potpuri iz opere Rose Marie; v. Platen. Dec skladlci: 1. Melodija, 2. Humoreska; Schreibe: Čar gora; Čerin: Tivolski k — 18.40 Slovenščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) — 19 Napovedi, poročila — 19.25 Nac. ura: Beograd govori — 19.40 Plošče — 19.50 Deset minut zabave — 20 Koncert zbora Glasbene Matice in Slovenskega vokalnega kvinteta; vmes predavanje: Pevski zbor Glasbene Matice; do konca svetovne vojne (g. K. Mahkota) — 21 Koncert Rad. ork. — 22 Napovedi poročila — Konec ob 22.20.

Drugi programi

Četrtek, 27. februarja: Beograd: 22.00 Zabavni koncert; Zagreb: 21.00 Narodne pesmi; Bero-münster: 20.10 Komorna glasba; Budimpešta: 23.30 Plesna glasba; Praga: 22.15 Zabavna glasba; Italijanske postaje: 21.50 Operetne melodije; Sottens: 21.20 Moderna francoska glasba; Stockholm: 21.15 Potpourri.

Prireditve in zabave

F. O. Kodljevo vprizori v nedeljo 2. marca ob 5 popoldne v Frančiškanski dvorani Petrovičovo dramo v 3 dejanjih »Dušes. Vabljeni.

Predavanja

Gospa prof. Minka Skabrne predava jutri, v petek zvečer ob osmih v beli dvorani hotela Uniona o temi: Slepstvo in slab za slepce drugod in zlasti pri nas. Predavanje prireja »Karitativna zveza«, ki vabi k temu predavanju vse člane karitativnih organizacij in sploh vse prijatelje karitativnega dela. Vstop prost.

»Roditeljski večer« bo za starše dijakov bežigradske gimnazije danes zvečer ob 8 v gimnazijski risalnici. Na zadnjem takem večeru sta predavala g. prof. F. Jesenovac o slovenščini in g. prof. dr. V. Fajdiga o verouku. Danes zvečer sta predavanji o francoščini in prirodoznanju. K enaki številni udeležbi vljudno vabi odbor »Dom in šola«.

Člani društva rokodelskih mojstrov v Ljubljani imajo danes zvečer ob osmih v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica 12, svoj redni članski sestanek. Predavanje na sestanku bo za vsakega obrtnika velike važnosti in koristnosti. Zato vabimo vse člane in tudi druge obrtnike, da se tega sestanka gotovo udeležijo.

Sestanki

Diplomirani tehnikl Danes bo občni zbor Vaše stanovske organizacije ob pol 20. v salonu restavracije pri »Sešticu«. Udeležite se tega občnega zbora, ker se bo na zboru razpravljalo o prenovi društva.

— Odbor.

Mladinska JRZ v šiški ima v petek 28. t. m. ob 8 zvečer širšo sejo. Vsi vabljeni!

Naše dijaštvo

AKD Vir ima drevi ob 8 prijateljski sestanek. Kongregacija akademickar ima drevi kot običajno točno ob pol 8 redni sestanek v frančiškanski kapeli. Vse tovarišice ste iskreno vabljeni!

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Dunajska cesta 43; mr. Trunkovc dcl., Mestni trg 4; mr. Ustar, Selenburgova ul. 7.

LJUBLJANA

Ceste in hodniki v Ljubljani

Ko pred svetovno vojno ni bilo avtomobilskega prometa, so tedanji Ljubljančani zadoščale navadne makadamske ceste, ki so jih posipali s savskim prodcem. Tudi valjali cest tedaj še niso tako zelo kot sedaj in le najbolj prometne žile v osrčju mesta so bile tlakovane. Konec leta 1918 je bilo zato v Ljubljani vsega skupaj tlakovanih le nekaj nad 11.000 m² cestne površine. Ko je po vojni motorizacija prometa začela izredno hitro naraščati in prodrla tudi v naše kraje, so se začele povsod ceste slabšati, najbolj pa v Ljubljani, ki ni mogla s tlakovalnimi deli slediti razvoju prometa.

Tlakovanje je tudi draga stvar. Zato vidimo v zadnjih petih letih, da so tlakovalna dela v Ljubljani le postopoma naraščala. Spočetka mestne finance niso dovolile tlakovanj v večjem obsegu. — Leta 1936 je bilo tlakovanih na novo le 682 m², naslednje leto že 858 m², leta 1938 je bilo tlakovanih na novo 3000 m² in leta 1939 že okrog 6400 m². V letu 1940 pa je bilo na novo tlakovanih 4400 m². V letu 1939 so se tudi začele izdelave lahkih tlakov v valjanem asfaltu in v tako imenovani penetraciji. Tako tlakovanih cest za lažji promet je bilo leta 1939 izdelanih 3670 m², leta 1940 pa nad 7000 m². Tudi površinska obdelava cest, ki cestni sloj le prekrije z nepropustno plastjo, ki varuje cesto pred razmeščanjem, se je zadnja leta marsikje obnesla. V letu 1938 so na ta način obdelali 1800 m² cest, v letu 1939 5400 m² in v letu 1940 850 m². V celoti so v zadnjih treh letih dobile moderen tlak številne ceste, in sicer leta 1938 4800 m², leta 1939 15.500 m² in leta 1940 12.300 m². Poleg teh novih tlakovanj je Ljubljana v zadnjem letu tudi mnogo pridobila z zalivanjem reg med kockami tlakovanih cest. Rege med kockami so bile na mnogih prometnih ulicah zalite z bitumenom, kar je povzročilo prijetnejšo vožnjo in omogočilo borbo proti prahu.

Vzporedno z deli za ureditev ljubljanskih cest je v zadnjih letih zelo napredovala tudi graditev hodnikov za pešce. Tako je bilo leta 1936 položenih skoraj 3000 m² asfaltnih hodnikov. V letu 1937 2300 m², v letu 1938 3400 m², v letu 1939 7400 m² in v letu 1940 3750 m². Kakor pri cestah, tako je bilo tudi za hodnike najbolj uspešno leto 1939, kar bo slehernemu razumljivo, saj je leto 1940 že v znamenju izrednih razmer, ki so prisilile mestno občino, da je morala marsikateri načrt za izboljšanje prometa v Ljubljani odložiti na lepše dni.

Medtem, ko je izdelava asfaltnih hodnikov in polaganje robnikov ob nje zahtevala leta 1939 913.000 din, je leto 1940 zahtevalo le 392.000 din. Vendar je bilo zadnje dve leti porabljenega za hodnike precej več denarja, kakor prva tri leta sedanje občinske uprave. V vseh petih letih pa je šlo za hodnike v celoti 2.292.000 din. Še bolj jasn napredek cestnih del pa kažejo gradbeni stroški za tlakovanje ljubljanskih ulic. Leta 1936 je šlo za tlakovanje 285.000 din, leta 1937 102.000, leta 1938 784.000, leta 1939 1.478.000 in leta 1940 1.152.000 dinarjev. Vsega skupaj je šlo torej samo za cestni tlak v petih letih nad 3.800.000 din, če pa računamo zraven še stroške za hodnike, vidimo, da je mestna občina izdala nad 6 milijonov dinarjev za izboljšanje voznega in osebnega prometa v Ljubljani. Za bodoča leta čakajo Ljubljano še izredno velike in pomembne spremembe, da omenimo le tlakovanje Dunajske ceste, kakor tudi začetek graditve sušiske ceste. Upajmo, da nam bodo razmere dovolile, da se občina čimprej loti teh velikih in za promet Ljubljane tako pomembnih nalog.

Novi povel'nik dravskega orož. polka

Pred nedavnim je prišel v Ljubljano novi povel'nik dravskega orožniškega polka, orožniški polkovnik g. Krešimir Pavlič. G. polkovnik Pavlič je že prevzel posle poveljnika dravskega orožniškega polka in nastopil težko in odgovorno službo. G. polkovnik se je rodil leta 1894 v Glini, nato pa je po končani ljudski šoli študiral gimnazijo v Zagrebu. Malo pred začetkom svetovne vojne je maturiral in takoj nato moral k vojakom. V vojaški suknji je prebil vsa vojna leta, nekaj časa na ruski, nato pa tudi na goriški fronti. Dolga vojna leta so mu prinesla obilo izkušenj in po končani svetovni vojni je kot odlični častnik prestopil v orožništvo. Služba ga je pripeljala v najrazličnejša mesta v državi, pa tudi v Ljubljano, kjer je bil pred leti pomočnik poveljnika dravskega orožniškega polka. Zadnja leta je služboval v Zagrebu, sedaj pa se je vrnil v Ljubljano na odgovorno mesto poveljnika orožniškega polka. Ko novega poveljnika pristočno pozdravljamo, mu želimo čim lepših uspehov in prijetnega bivanja med nami!

Novi znaki ZFO

K večeršnjemu članku o novem Koroševem znaku ZFO dajemo sledeče pojasnilo: Novi Koroševi znaki so namenjeni članstvu Zveze fantovskih odsekov poleg dosedanjih znakov. Nove znake bodo predvsem nosili podporni člani ZFO. Jęgljiceve znake bodo nosili mladi, Slovaške znake pa naraščalniki. Vsi znaki so v delu ter bodo kmalu članstvu na razpolago. — ZFO.

Občni zbor Glasbene Matice bo v ponedeljek 10. marca t. l. v sobi št. 17 v poslopju Glasbene Matice.

Plesni koncert gđ. Tatjane Farčičeve se ne bo vršil dne 3. marca, kakor je bilo napovedano, temveč v petek, dne 7. marca v Operi.

Zimska pomoč v Kranju

Odbor »Zimske pomoči« občine Kranj je na svojih prvih sejah razmotrival pobiranje prispevkov in dajil ter je odločil, da se pobiranje po mestu samem, to je pri privatnikih, obrtnikih, trgovcih in drugih pridobitnikih odloži za mesec marec 1941, ker so se takoj razne gospodar-

MARIBOR

Mariborski krojači in šivilje se bore za obstoj

Maribor, 26. febr.

V ponedeljek se je vršil v Gambinovi dvorani občni zbor Združenja krojačev in sorodnih obrti, ki ga je vodil predsednik Reicher. Občnega zbora so se udeležili zastopnik mestne občine obrtni referent dr. Senkovič, predstavnik obrtne zbornice in Slov. obrt. društva Sojč in predsednik Obrtnopospeševalnega zavoda Bureš. Poleg predsednika so poročali še tajnik Pravdič, blagajnik Zidarič, debato pa so se udeleževali Pistonič, Flerin. Kac in končno besedo je imel predsednik Slov. obrt. društva Sojč. Iz vseh teh poročil in debat se vidi, da preživlja krojaška obrt v Mariboru veliko krizo. Obratovanje moti predvsem pomanjkanje blaga — predvsem manufakture ter pribora — sukanca, svile itd. Vse te predmete so naročevali obrtniki pri večjih trgovcih in tu in iz tujine, toda sedaj je večina inozemskih trgovcev svoje obrate likvidirala, domače pa so jih omejile ter ne morejo postreči več tako, kakor si odjemalci želijo. Zaradi tega so odjemalci navezani samo še na nekaj večjih trgovcev, ki imajo še dovoljne zaloge manufakturne-

Mariborski fotoamaterji

Maribor, 26. februarja.

V ponedeljek zvečer je bil v mali dvorani Grajske kleti občni zbor fotokluba Maribor. Zborovanje je pokazalo, da so se začeli mariborski fotoamaterji živahno gibanje ter postajajo na tem področju v naši državi važen činitelj. Občni zbor je vodil predsednik inž. Vičič ter prisrčno pozdravil zastopnika zagrebškega fotokluba Augusta Frajtiča, ki je obenem tudi podpredsednik IFAU (mednarodna fotoamaterska unija), prav tako zastopnika župana Zorčuta ter predsednika fotokluba Ljubljana Pipenbaherja. Nato je podal svoje poročilo, iz katerega se vidi, da je klub marljivo delal ter so njegovi člani dosegli lepe uspehe, zlasti na fotoamaterski razstavi v Hrastniku, kjer so prejeli nagrade člani Kovačič, Paušič in Pfeifer. Nato je bil izvoljen nov odbor, v katerem so sledeči: predsednik dr. Kušar Valentin, podpredsednik Paušič Drago, tajnik Kocuvan Vasilko, blagajnik Ralca Milan, knjižničar Mesinger, gospodar Vutulen Anton, strokovni vodja Pfeifer Marjan, odbornika Kolar Jože in Meglič, revizorja dr. Radšel Franjo in inž. Vičič Franc, v razsodišču pa so ravnatelj Franc Hrastelj, dr. Grobelnik Ludvik in Kanc Maks.

Članstvu FO in DK v Mariboru. Danes zvečer za vse obvezna udeležba na proslavi Finžgarjeve 70-letnice. — Odbor!

Prosvetno društvo Sv. Magdalena naznanja, da je za nočjo napovedano predavanje preloženo na pozneje, ter bo pravočasno objavljeno.

Dijaške kongregacije imajo cerkveni sestanev v soboto, dne 1. marca ob 6 zvečer v cerkvi sv. Alojzija. Pridiga, večernice, priložnost za eveto spoved. V nedeljo sv. obhajilo pri šolski službi božji. Udeležba za članstvo obvezna; iskreno vabljeni tudi drugi.

Drevi se bo vršila Finžgarjeva proslava ob 70-letnici slovenskega pisatelja in odličnega kulturnega delavca v dvorani na Aleksandrovi cesti 6.

ške ustanove in industrijska podjetja na prvi poziv z vso uvidenostjo odzvale s precejšnjimi prispevki. Odbor je tudi sklenil v sporazumu s krajevnimi oblastmi, da traja »Zimska pomoč« od začetka, t. j. od ustanovitve odbora v jeseni 1940 do konca marca 1941 in da v tej dobi ne bo nobenih drugih nabitralnih akcij, ker jih krajevna oblast ne bo dovolila. Ta akcija se je sedaj določila za čas od 4. do 11. marca 1941. Ker se je na seji sporazumno določilo, da bosta to podrobno nabitralno akcijo izvedli obe dobrodelni društvi — Kolo jugoslovanskih sester v Kranju in Vincencijeva družba v Kranju — po svojih uglednih damah, bodo v tem času le-te obiskale občane v občini Kranj, na kar se občinstvo opozarja ter se obenem prosi, da čim več daruje. Odboru za »Zimsko pomoč« občine Kranj je potreben še precejšen znesek, da se zadosti vsem potrebam.

Škofja Loka

Skiotično predavanje o »Turčiji in njenih sedeh v sedanjih vojni« bo imel drevi v Društvenem domu ravnatelj g. Košiček.

Koliko smo pojedili. V preteklem letu je bilo na mestni klavnicni zaklano za domačo uporabo 384 glav goveje živine, za drugo uporabo pa 2854 glav živine. Telet je bilo zaklanih 597, prašičev 751 in 37 glav drobnice. Iz drugih občin je bilo uvoženo in pripravljeno na mestni klavnicni 23 telet, 3371 kg prašičevega mesa, 220 kg govejega, 7 ovac in 4 kozlički. Velika večina mesa je bila zdrava, le nekaj malega je bilo neuporabno in zaplenjeno.

ga blaga. Veliko motnjo povzroča tudi pomanjkanje sukanca, ki se sicer proizvajajo v Mariboru, prodaja pa po večini na Hrvaško in v Srbijo, na domačem trgu pa ga je težko dobiti. Velike ovire so bile v obrti tudi zaradi številnih vpoklicev, pa so morali lani mnogi obrtniki začasnó zapreti delavnice. Ogromna je podražitev blaga, ki se je dvignilo za celih 75%, pribor celo za 120%. Poleg tega se je vršilo lani mezdno gibanje pomočnikov, zaradi česar so morali mojstri zvišati prejemke osebjaja za 35%. Ker se je tako delo podražilo, plače javnih in državnih namestencev, ki tvorijo glavni kader odjemalcev, pa so ostale iste, je padel promet v delavnicih, zlasti pa so prizadete šivilje. Posebno poglavje pa je sušnarstvo, ki se je silno razpaslo ter naravnost ogražalo existenco mojstrov. Krojači pozdravljajo samostojno obrtno zbornico, ker pričakujejo, da se bo sedaj njihova reprezentančna ustanova z večjo vnemo borila za obrtniške pravice, kakor doslej, ko je bila pridružena trgovski in industrijski panogi. Združenje v Mariboru šteje 250 članov; lani je imelo 23.714 din dohodkov ter 20.202,25 din izdatkov.

Razen slavnostnega govora prof. Smoleja so na sporedu tudi recitacije iz Finžgarjevih del, za konec pa nam bodo igralci okoliških prosvetnih društev zaigrali zadnje dejanje iz Finžgarjeve narodne igre »Naša kri«. Mariborsko občinstvo opozarjamo na nocojšnjo proslavo in ga vabimo, da se je v obilnem številu udeleži.

Gledališče bo proslavilo Fr. Finžgarjevo 70-letnico v kratkem ter pripravlja za to proslavo pisateljevo ljudsko dramo »Razvalina življenja« v J. Kovičev režiji.

Nenavadno zgodnja gradbena sezona. Druga leta so mariborska stavbišča in v jeseni nedokončane nove zgradbe oživele šele konec marca ali v začetku aprila, leto pa je postalo na njih že sedaj živahno ter se na mnogih stavbah delavci že pridno gibljejo. Gradbeni gospodarji in podjetniki, ki so dela prevzeli, se boje morebitnih poznejših podražitev materiala ter hitijo, da bi že započeta dela čimprej dovršili. Za stavbiške delavce, ki so počivali vso dolgo zimo, je ta naglica prav dobrodošla.

Kuharska razstava pri »Orlu«. Tudi letos je priredil vodilni mariborski hotelski in gostinski obrat »Hotel Orel« kuharsko razstavo, ki jo prireja že dolgo vrsto let na pepelnico. Kakor vse do sedanjosti, je tudi letošnja razstava vzbujala upravičeno občudovanje in priznanje pri vseh, ki so si jo ogledali, in teh je bilo izredno veliko, saj so prišli na ogled poleg številnih gospodinj tudi mnogi domači in tuji strokovnjaki. Nemogoče bi bilo naštevati na tem mestu dolgo vrsto izredno okusno in zapeljivo prirejenih dobrot, ki so bile razstavljene v terasni dvorani hotela, vse pa so pokazale, da ima podjetje v šefih svoje kuhinje — razstavo sta napravila kuhar Fr. Pogacar in slaščičar Volčec — celovit stebom svojih pomočnikov in pomočnic — prvostvorne strokovnjake. Lepe primere svoje kuharske umetnosti je pokazala na razstavi tudi gđ. Lea Zemljčičeva, kar je dokaz, da si vzgaja podjetna in agilna lastnica hotela ga. Zemljčičeva dobro naslednico. Razstava se je zaključila snoči s tradicionalno slaničnikovo pojedino, ki je privabila številno mariborsko družbo.

»Slovenčev koledar« je še na razpolago v naši mariborski podružnici.

Pokop pusta je bil letos v Mariboru skromnejši kakor druga leta. Predpustnih veselje in večjih prireditev je bilo malo, na pustni torek pa sploh nobene ter so zato ljudje pokopali pusta v gostilnah in kavarnah. Te pa so bile jako dobro obiskane, toda zgodnja policijaka ura je bila vzrok, da razgibanost in živahnost ni dosegla tiste stopnje, kakor drugič. Tudi drago vino je precej oviralo prevesele razpoloženje, pa so imeli stražniki zaradi tega na ulici le malo posla. Nenavadno veliko maskiranih ljudi se je pojavilo ponoči na ulicah ter so obiskovale skupine mask razne lokale. Nekalere skupine so bile prav poročene.

Poroče. Zadnje dni so se v Mariboru poročili: Čudež Venceslav, strugar, in Cirk Ada; Hitzl Konrad, čev. pomočnik, in Bolha Roza; Stefanec Jožef, delavec, in Kodrič Marija; Grindl Janez, miz. pom., in Perkovič Urška; Andrašič Vinko, strugar, in Kristl Kristina; Vuzem Marko, plekar drž. žel., in Kačan Roza; Kačičnik Jakob in Pozeb Amalija; Matičič Franc, čevljar, in Vaje Jožefa; Kovše Ant. mizar, in Rižnik Marija; Dvorsak Franc, mlinar, in Muml-Pahernik Marija; Klavinc Anton, kmet, sin, in Gorican Terezija; Lašič Feliks in Pešek Slavica; Benko Alojzij, pos. in učitelj v p., in Dugar Marija; dr. Lenard Adolf, sodni sv. v p., in Svetičič-Vukić Lucija; Sokan Martin, zidar, in Lukas Antonija; Brilez Franc, ph. pos., in Hladne Marija; Straus Jožef, delavec, in Škofič Marija; Bele Leopold, mizar, in Gida Marija; Kralj Franc, čevljar, in Nijvar Ana; Bohel Stanislava, tov. del., in Zapl Jožefa; Rat Jožef, poli. del., in Grabar Ana; Majhenič Fr. čevl. pom., in Vauk Krescencija; Meglič Franc, klu. pom., in Rola Barbara; Posternjak Viljem, strugar drž. žel., in Šter Alojzija; Male Franc, stroj. kluč., in Gosak Kristina; Golež Ivan, zas. uradnik, in Kamol Elfriga; Kocman Marjan, skladiščnik, in Pi-

pan Laura; Grušovnik I., pol. ur., in Kukovič Marija; Stancic Jožef, kroj. pom., in Leskovar Marija; Vajšel Ivan, plekar, in Kaube Ottilja; Vampel Ernest, tkalec, in Ploj Elizabeta. Bog daj srečo!

m Nevaren vlomilec prijet. Orožniki pri Sveti Marjeti ob Peenici so prijeli nevarnega vlomilca Alojza Lovrenčiča iz Dupleka, ki je izvršil v družbi zloglasnega Ivana Serca iz Vratje vasi pri Sv. Marjeti in v St. Ilju pet večjih vlovov.

Gledališče

Četrtek, 27. febr. ob 20: »Čarčine Amazonke«. Red C.

Petek, 28. februarja: Zaprti.

CELJE

Celju delavsko kuhinjo!

Celje je že od nekdaj slovelo kot industrijsko mesto. Industrija je zlasti oživila po vojni, ko je bilo zgrajenih, oziroma boljše, ko je pričelo obratovati več tovarn. Industrija je mnogostranska. V Celju izdelujemo kuhinjsko posodo, umetna gnojila, cink in kemične izdelke, milo, pohištvo, tkanine, opako, apno itd. Celjska industrija ni zaslovela samo doma, temveč je s svojimi izdelki, ki jih pošilja tudi na svetovni trg, zaslovela v drugih državah.

Celjska okolica je postala veliko delavsko naselje, saj je Gaberje, Cret, Lava, Sp. Hudinja, Medlog naselje, kjer prevladujejo delavci iz celjskih tovarn. Vedno bolj se opaža, da prihaja v Celju vedno večje število podeželskih ljudi, ki gredo z doma, se naselijo v Celju, kjer dobe zaslužek v tovarni. Zelo veliko pa je tudi takih, ki prihajajo peš ali s kolesom na delo v Celje.

Če greste opoldne v bližino tovarn v Gaberjih, lahko opazite, kako se zbirajo posamezne grupe delavcev ob hišah, hodnikih in kotih ob cesti, kjer v kratkem času porijejo največkrat samo mrzlo kosilo — kosček kruha in morda kosček mesa ali slanina. V gostilnah in v tako zvanih menzah, kjer so zaradi velikih rezijskih stroškov, davka, pomanjkanja življenjskih potrebščin itd., cene tako visoke, delavcev ne vidi, ali pa prav malo. Delavci si v gostilni res težko privoščijo tople hrane. Zato bi bilo nujno potrebno, da bi naša industrija, ki se je že mnogokrat pokazala, da čuti z našim delavstvom, ustanovila v Celju delavsko kuhinjo, kjer naj bi delavci dobivali dnevno ceneno hrano. To kuhinjo naj bi morda ustanovila Delavska zbornica, ki mora imeti za take ustanove potreben kredit, industriji pa naj bi to akcijo, v kateri naj bi delavstvo dobivalo hrano po taki ceni, da bi kuhinja krila le rezijske stroške in ne gledala na dobiček, podprli z vsem razumevanjem. Prepričani smo, da je to mogoče izvesti, če je le malo dobre volje in res vsaj malo ljubezni do onega stanu, ki je stebel gospodarskega gibanja in napredka.

Konec potie v Ljudski posojilnici. Gledališka družina v Celju bo uprizorila v nedeljo dne 2. marca ob 4 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice vojno dramo »Konec potie«. Predprodaja vstopnic v Mohorjevi knjigarni.

Dveje zborovanj. V nedeljo bo v Celju izredni občni zbor krajevne organizacije LKB, in v sredo 6. marca ob 8 zvečer v mali dvorani Narodnega doma občni zbor državne krajevne zaščite otrok v Celju.

Predavanje »O obdelovanju vrtove« priredi društvo »Mali gospodar« v četrtek ob 8 zvečer v telovadnici okoliške šole. Predaval bo g. knjižniški referent Sitar Janez. Vstop je prost.

Brzoturnir ČSK bo v petek 28. februarja ob 8 zvečer v klubovnih prostorih kavarne Evropa. e Uradni dan Zbornice za TOI bo v torek 4. marca popoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev v Razlagovi ulici.

Smrtina nesreča pri gradnji palače OUZD pred sodiščem. Senat okrožnega sodišča v Celju je včeraj dopoldne razpravljal o nesreči pri gradnji palače OUZD v Vodnikovih ulici, kjer je zasulo delavca Perca in ga ubilo. Pred sodniki se je zagovarjal palir. Razprava je zaradi zaslišanja kontrolnih prič preložena na sredo 12. marca.

Celjski bolnišničar je umrl 11letni sin sluge Lojane Kazimir. Naj v miru počiva!

Izpitni vozačev za motorna vozila za področje predstojništva mestne policije v Celju in okraja Laško bodo 6. marca jutraj na okrajnem načelstvu v Celju. Prošnje je vložiti na predstojništvu mestne policije v Celju.

Električne števec krajevo v zadnjem času neznani storilec po celjskih hišah. Ze ta teden je bilo izvršenih več takih tatvin. V Čretu pri Celju so tatje prišli do števec na posebno zvit način. Pri hišnem gospodarju sta se oglasila dva fanta in se predstavila kot uslužbenca mestne elektrarne, ki morata pregledati števec. Gospodar je takoj pristal na »uraden« pregled in se ni niti mnogo zmenil za »elektronterij«, ki sta snela števec, nato pa jo popihala. Celjsko občinstvo opozarjamo na take »monterje«, da jih takoj prijavijo in pokličejo policijo ali orožnike.

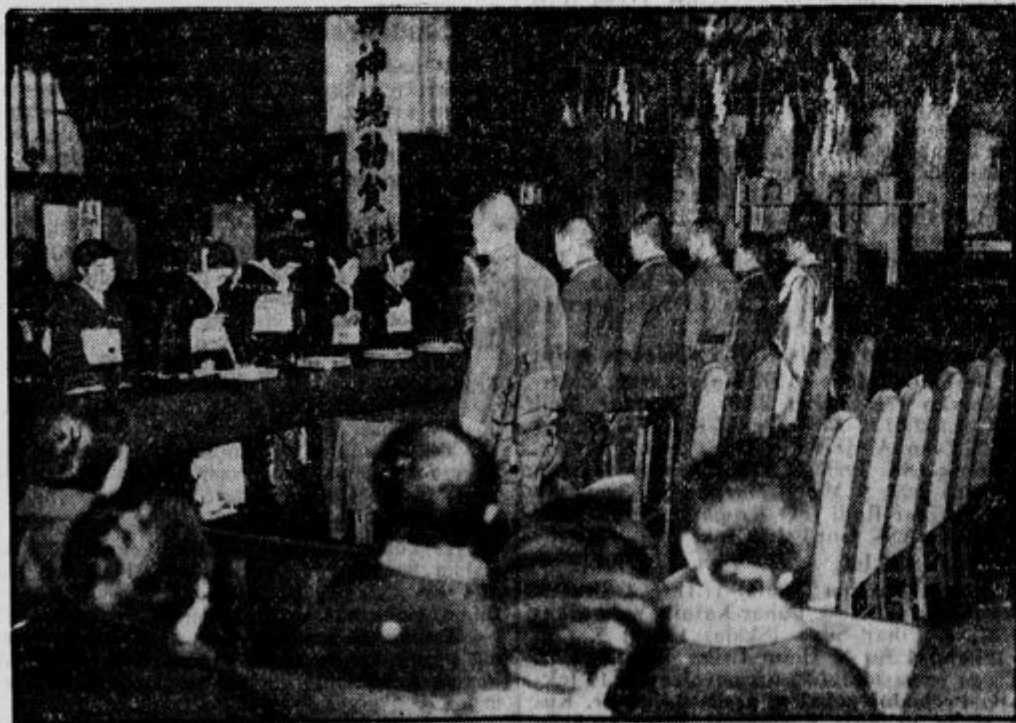
Velike tatvine železa v Medlogu. Ze lani smo večkrat poročali o velikih tatvinah železa v Celju, zlasti starega železa, katerega kupuje neki trgovec v mestu. Pristojne smo z dopisom hoteli opozoriti, da v bodoče posevajo tem tatvinam več pozornosti, kajti tatvine so se kar vrstile. Pri trgovcu, ki ni mogel dokazati, od kod izvira ukradeno blago, pa ni bilo mogoče nikoli ugotoviti storilca, ker trgovec ni zahteval od prodajalca potrdila, od kod izhaja blago. — Včeraj je odkril veliko tatvino železa, železnih strojnih delov za mlin g. Jošt v Medlogu. To železje je bilo na prostem. Nekaj delov ukradenega so našli, vendar še daleč ne ustreza škodi, ki presega 6000 din.

Ptuj

Na pomoč Dijaški kuhinji v Ptuj. Povečana ekrb za zdravstveni odgoj mladine in težke življenjske razmere so dovedle Dijaško kuhinjo v Ptuj v zelo neugoden gospodarski položaj. Meščani, meščanke, starši, prijatelji in nekdanji podpiranci kuhinje, opomnite se, jel Vemo, da je šel pred kratkim trkala »Zimska pomoč« na vaša vrata, vendar nikar ne odlašajte praznih rok nabirati, ki se bodo prihodnji teden zgledile pri vas in poprosile za našo gimnazijsko mladino, ki se hrani v Dijaški kuhinji.

Artiče pri Brežicah

Na pobudo banske uprave se je pri nas začela kmetijska nadlialovalna šola. Da je bila potrebna, je pokazala udeležba, ker se je takoj prvi dan prijavilo 36 mladenčev, ki pravijo, da bodo vztrajali do konca. — Naše stoletne orgle, še vedno invalid iz svetovne vojne, so vendar dobile zdravilnika, ki jih je zopet spravil k življenju. v osebi g. Mih. Končija, orglarskega mojstra iz Zalca, učenca iz Jenkove šole. Vee nam odgovarja, dobro delo in zelo nizka cena.

Neveste za Mandžukuo: V Tokiu so se nedavno poročili štirje pari, ki hočejo prebiti v Mandžukuo. Na pobudo japonskega kolonijskega ministra so ustanovili šolo za neveste, v kateri bodo mlada dekleta in bodoče žene poučevali o načinu življenja v Mandžukuo. Na sliki vidimo poročni obred v Tokiu

KULTURNI OBZORNIK

Kulturne zveze z Madžarsko

Razmerje med Jugoslavijo in Madžarsko postaja vedno bolj prijateljsko, čemer daje sedanjí uradni obisk jugoslovanskega zunanjega ministra Cincar-Markovića pravo politično potrdilo. Toda ne samo na političnem, temveč tudi na kulturnem polju se vidno opaža tesno sodelovanje. Tako je v l. 1940 izšel madžarski klasik Madách v dveh prevodih svojega najboljšega dela, madžar-

Univ. prof. dr. Avg. Pavel, prevajalec Ivana Cankarja v madžarščino.

skega Fausta, pod naslovom »Tragedija človeka« istočasno že v tretjem srbskem prevodu Sv. Stefanovića ter v slovenskem prevodu Vilka Novaka in Tine Debeljaka. Madžarski tisk je ta dogodek zelo živahno komentiral in z vlikom zadoščenjem in upanjem na nadaljnje zveze zabeležil, zlasti še, ko je madžarski PENklub vse prevajalce odlikoval s svojim odlikovanjem. Pri nas smo vedno zvesto nasledovali madžarski kulturni razvoj, zlasti kar se tiče medsebojnih zvez ter si je v tem pogledu dobil veliko zaslug prof. Vilko Novak. Prav tako pa je na madžarski strani držal kulturno zvezo s slovensko kulturo sedanjí segedinski univ. prof. dr. Avgustin Pavel, prekmurski rojak in madžarski zgodovinar in pesnik. Prevedel je dve Cankarjevi deli Hlapca Jerneja in Potepuha Marka in kralja Matjaža ter je prav pred tedni za svoje nastopno predavanje na univerzi obravnaval Kralja Matjaža v slovenski narodni pesmi in književnosti. Pred kratkim pa je

iz Beograda prišlo v Budimpešto 100 članov akademskega pevskega zbora Obilič obene z rektorjem in več vseučiliškimi profesorji. Koncert v Reduti je žel velik uspeh ter je ministrstvo prosvete priredilo za goste svečano večerjo v eni najlepših budimpeštanskih dvoran Szent Gellert. Obisk jugoslovanskih turističnih delavcev v Budimpešti, o katerem smo prinesli obširno poročilo univ. prof. dr. Steleta v noveletni številki »Slovenec«, dalje ustanovitev in živahno delovanje Jugoslovansko-madžarske revije, ki izhaja v Budimpešti v madžarščini in v jugoslovanskih jezikih (tudi v slovenščini), je samo naravno nadaljevanje tesnejšega sodelovanja, ki je našlo svoje politično potrdilo tudi ob obisku pokojnega zunanjega ministra Csakyja v naši prestolnici in v podpisu prijateljske pogodbe. Prav kulturnemu zblizovanju pa je dal največji poudarek prihod madžarskega prosvetnega ministra dr. Homana v Beograd, kjer je bil več dni gost našega prosvetnega ministra dr. Kreka. Da pa ima tudi današnji obisk jugoslovanskega zunanjega ministra v Budimpešti poleg političnega namena tudi ta, da potrdi kulturne zveze med nami, potrjuje dejstvo, da so bile za današnjo slovesnost dotiskane tri knjige iz serije jugoslovanskih pisateljev, ki jih izdaja madžarska vseučiliška tiskarna, namreč dela Miloša Crnjanskoga (Srba), Slavka Kolara (Hrvata) in Ivana Cankarja (Slovence), ki bodo izročena našem zunanjemu ministru ob njegovem prihodu v Budimpešto. Tako se utrjujejo tudi kulturne zveze med dvema državama in med različnimi književnostmi, kar samo pozdravljamo in želimo, da bi bilo to v korist ene kot druge države in rasti obeh kultur, ki sta se doslej tako malo poznale med seboj. Če bo naše gledališče uprizorilo tudi madžarskega Fausta na svojem odru, kakor je bilo govorjeno že lani ob obisku madžarskega gledališkega ravnatelja dr. Nemetha, ki se je udeležil 150 letnice slovenskega gledališča v Ljubljani, bi se s tem Slovenci lepo oddolžili Madžarom za njihovo ljubezen do našega Cankarja, kulturne zveze pa bi še okrepilo, obenem pa tudi podprli prizadevanja naših najvidnejših državljanov. Prepričani smo, da bi bila taka gesta tudi v Budimpešti sprejeta z največjim zadoščenjem, našem gledališču pa bi tudi madžarsko klasično delo prineslo novega pogona, katerega tako pogreškamo.

Umetnostna razstava jugoslovanskih umetnikov v Budimpešti, kjer bo razstavljenih okrog 60 del še živčih slovenskih umetnikov, bo na tej skupni kulturni zvezi še boljše potrdilo za bodočnost.

»Tri stare škatle« v Operi

V duhu predpustnega razpoloženja si je privoščilo tudi operno gledališče nekaj dni, od kar uprizarja novo opereto »Tri stare škatle«; zdi se, da je to delo prišlo na oder res za nekaj oddih od težjih in resnejših repertoarnih nalog, ki čakajo že itak preobremenjeni ansambel, da jih s trudom razreši. Kajti drugače ne morem razumeti, da je prišla v gledališče omenjena opereta, ki je sicer meštema prijetna, vendar ne nudi v celoti ničesar posebno iznajdljivega ali res z zdravim, pristnim humorjem prežetega, najmanj pa duhovitega. Dramatskega razvoja v smislu zapletov in razpletov sploh ni, niti glavnega dejanja ne prav za prav. Jedro vsega je pač v tem, da po desetletnem čakanju na svoja izvoljenca ostarita Sarlota in Katra, pa si hočeta zopet osvojiti njuni erci. Zato se z Ursulo, ki se je prej udala v usodo, odpremita na ples, da dokazeta svojo živahnost in mladost. Sarlota sama se na plesu predstavi svojemu izvoljencu stolniku Borisu Vidmarju pod drugim imenom iz radovednosti, kako misli o Sarloti Končno pa se vse razkrije in zadovoljivo konča. Dramatska zasnova je šibka in tudi dialogi ter situacije smešnosti ne nudijo človeku posebne estetske zadovoljitve. Pač pa je boljše v glasbenem konceptu, dasi tudi tu nič posebnega. Toda vendarle ima delo v tem pogledu prav lepa mesta lahke operetne glasbe, ki je kot take ni podcenjevati. Kar se tiče strani tiče, bi bilo delo čisto dobro. Glasbo je napisal W. Kollo, besedilo pa H. Haller. Opereta ima tri dejanja in predigro. Prevedel jo je dirigent G. N. Stritof. Naslov »Tri stare škatle«, se mi ne zdi posrečeno izbran, čeprav se tako glasi v originalu, kajti pri nas ima to precej bolj zaničljiv kakor šaljiv pomen. Povrhu je pa fraza tudi v ulični govorici prevzeta iz nemščine. Tule spakredane besede ki jih rabita Katra in Damijan, spadata sicer v ljubljanski dialekt, ne pa na gledališki oder, kjer bi morali besedo in jezik najbolj negovati. Tudi postavljanje tipov v dialekt ne opraviči rabe spakdrank. Upamo, da vodstvo ne bo več tega dopustilo.

Uprizoritev je bila dobra in veselozi na dojetni višini, kar je treba poudariti. Režiser inž. P. Golovin je lepo in neusiljivo razgibal delo; posrečilo se mu je celo nekatera prav dolgočasna mesta dovolj oživiti, tako da v celoti režijsko prav lepo poteka. Tudi plesni vložek je na mestu. Koreografija je prav tako njegova; vendar bi bilo veliko boljše, ako bi plesal na ta poznani valček ves baletni zbor. Zaplesali so zelo dobro ga. Moharjeva, Bravničarjeva in g. Pilato, katerega lepoto plesa,

preciznost v ritmiki in fluidno z nelo doslednostjo izvedeno prhajanje iz lika v lik je treba ob tej priliki poudariti kot viden napredek v estetskem pojmovanju. Do posebne veljave je prišlo to v prvi tretjini plesa, docim zadnji dve mesta nudili veliko, kjer ga je plesna zasnova že silila v statična mesta, ki so sploh motila drugače dokaj dobro zamišljen in izpeljavo omenjene prve tretjine — Dirigiral je g. D. Zebre, ki je kot vedno do sedaj skrbno vodil predstavo. Tudi orkester je bil zadovoljiv. — Ursulo Nagode je predstavljala gđc. Poljanarjeva, Sarloto ga Barbičeva, Borisa Vidmarja g. B. Sancin, kuharico Katro ga Poličeva in Damijana Zajca g. M. Sancin. Kakor sta zelo dobro zaigrala in karakterizirala svoja tipa ga. Poličeva in g. M. Sancin, tako jima prišljena ljubljansčina, pomešana z drugimi dialekti, ni dovolj pristno tekla in ne pristajala. Boljše se je držati kar književnega jezika. V ostalem so prav dobro izvršili svoje naloge vsi sodelujoči, tako poleg naštetih še v manjših vlogah gg. R. Skeletova, P. Škerjančeva, M. Rusova, H. Mauserjeva in F. Jelnikar. — Opereta je izven abnorma, kar je tudi z ozirom na srednjekvalitetno delo popolnoma prav. Sil.

Slika »Primskovega gospodca«. — Našla se je prava slika o pokojnem Juriju Humarju pod naslovom — »Primskovski gospod«. Slika je iz zadnjih let pred njegovo smrtjo, katero je v naravni velikosti povečal akad. slikar profesor Jože Pungartnik v Ljubljani, Opekarska cesta 18. Slika se bo razmnožila v različni velikosti, tako, da jo lahko naroči vsak zainteresirani pri gori imenovanemu v poljubni velikosti. Ker je pa slika avtorjeva last — je zaradi tega vsak posnetek strogo prepovedan. Slika je prava podobnost župnika Humarja iz zadnjih njegovih let — katero so komisijsko potrdili njegovi sorodniki in dobri znanci ter končno pa vsi starejši farani Primskovske župnije.

Maurice Zundel: Nutarnje evangelije. Prevedel zbor franjevaških bogoslovov »Duna Sevt«, Zagreb. Knjižnica franjevačke Omladine. Knjiga 4. V Zagrebu, 1941. Narodna tiskara, Kaptol, 27. — V priložni knjižici je v hrvatskem prevodu objavljenih petnajst predavanj, ki jih je imel Maurice Zundel, francoski katoliški pisatelj, v francoskem jeziku na lukeemburški radio-postaji leta 1935 z namenom in vsebino, »da skušamo pokazati, kaj Bog ni, da na ta način kakorkoli omogočimo razvozljati, kaj je On v resnici«, kakor pisatelj sam pravi v predgovoru. Knjižico priporočamo zlasti tistim, ki se želijo čim bolj poglobiti v verskega duha. (km)

Slavnostna otvoritev Nemškega znanstvenega inštituta na Kolarčevi univerzi v Beogradu. Zgoraj Nj. kr. Vis. knez Pavle in kraljevski namestnik dr. R. Stanković prisostvujeta svečani otvoritvi. — Spodaj: Predsednik kr. vlade Dragiša Cvetković s člani vlade pri otvoritvi

ŠPORT

Prvi dan treninga v Planici:

Finžgar Rudi, član Fantovskega odseka Kropa, je postavil nov jugoslovanski rekord s skokom 93 m

Najboljši in najdaljši skok 98 m je izvedel Palme (Nemčija)
Vsi skoki brez padca

Rateče-Planica, 26. februarja.

Danes je bil prvi dan treninga v smučskih poletih na veliki skakalnici v Planici; doseženi so bili sledeči rezultati:

Naši skakalci: Novšak 65 m, Klančnik 72 m, Pribošek 70 m, Mežik 58, 72, 77 m, Nedog 68½ m, Zolotar 58 m, Finžgar, 68, 82 in 93 m; nov jugoslovanski rekord, zadnji jugoslovanski rekord je postavil Novšak l. 1936 z 89½ m.

Nemški skakalci so skakali: Mair 75, 88 m, Palme 92, 90, 98 m, Lahr 84, 92, 95 m, Gering 73, 83 m, Klöpfer 82, 95, 79½ m, Kraus 87, 93, 97 m. Najdaljši skok dneva je postavil Palme z 98 metri. Vsi skoki so bili izvedeni brez padcev. Prve skočke so izvedli dopoldne, druge popoldne. Vreme je lepo, snežne prilike ugodne.

Za nedeljski izlet v Planico, se je treba prijaviti »Putniku« v vseh mestih, kjer obetajo pisarne, da se izkoristi polovična vožnja, ki je cenejša od nedeljske povratne karte. Vstopnica k prireditvi znaša 15 din, kot vstopnica pa velja kovinski znak, ki ga je treba vidno nositi. Otroci v spremstvu staršev plačajo 5 din za vsakega otroka do starosti 14 let in prejmejo zanje posebne znake na kartonu. Sledila mladina, ki bi se prijavila v skupinah za Planico, dobi vstopnice po 5 din za osebo, toda samo tedaj, če javijo število udeležencev pisмено v Ljubljano in nakažejo zanje denar, da se jim pošlje vnaprej znake. Teh ugodnosti iz tehničnih razlogov v Planici ni mogoče napraviti.

Opozarjamo še na to, da so prijave pri »Putniku« že zaradi tega potrebne, ker je edini vlak, ki pride pravočasno k prireditvi, vlak ob 5.40 zjutraj. Posebni vlaki, ki bodo šli pozneje, bodo samo za tisto število oseb, ki se prijavijo naprej.

Finžgar Rudi (FO Kropa).

ki je s skokom 93 m postavil včeraj na planiški skakalnici nov jugoslovanski rekord.

Gorenjski smučarji — v soboto in nedeljo zbor v Mojstrani

Samo še tri dni nas loči od tekmovanja za prvenstvo Gorenjske zimske športne podzveze v okviru tradicionalnih prireditev te najmočnejše in najbolj delavne podzveze, ki letos prireja že četrte tekmovanja gorenjskih smučarjev.

Razpored posameznih tekmovanja je tako prirojen, da bo tudi mladini omogočeno v polnem številu nastopiti. V soboto popoldne je svečana otvoritev in tek na 18 km. Vsa druga tekmovanja se bodo vršila v nedeljo takoj po prihodu prvega vlaka, tako da bo mladini zadostovalo, če pride s prvim vlakom v Mojstrano.

Kdor se še ni prijavil, naj to stori takoj, zlasti naj skrbje vodje mladinskih skupin, da bodo prijavljeni vsi pravočasno, ker naknadne prijave ne bodo veljavne.

Za stanovanja in prehrano je preskrbljeno. Kdor si želi zagotoviti prenočišče, naj takoj javi svoje želje odboru za prehrano in prenočišče na Smučarski klub Dovje-Mojstrana.

Poudarjamo, da bo kljub prireditvi v Planici izletni program v celoti izveden točno v določenih časih. Ravno v tem primeru, ko se istočasno vršita dve prireditvi, moramo dokazati, da se v polni meri zavedamo, kje je prvo naše mesto, kaj je naša prva dolžnost.

Gorenjski smučarji in smučarji drugih podzvez, v soboto in nedeljo vsi v Mojstrano.

Šport zadnje nedelje

Domači nogomet

Hrvatska liga: Hajduk : Gradjansk 4 : 4 (2 : 2); Concordija : Slavija (Osijek) 2 : 1 (2 : 0); Slavija (Varaždin) : Bačka 4 : 3; Hašk : Split 1 : 1; Sašk : Železničar 1 : 1.

Srbska liga: Jugoslavija : Gradjanski (Skoplje) 2 : 0 (1 : 1); BSK Bata 3 : 1; Vojvodina : BASK 4 : 0 (2 : 0); ŽAK : Slavija (Sarajevo) 2 : 0.

Italijanski nogomet

V italijanskem drž. prvenstvu so nedeljske tekme takole izpadle:

Napoli : Genova 1 : 0; Juventus : Novara 2 : 1; Ambrosiana : Lazio 1 : 1; Livorno : Fiorentina 1 : 1; Triestina : Milan 0 : 0; Roma : Bari 6 : 2; Venezia : Torino 2 : 0; Atalanta : Bologna 2 : 0.

Slovenska športna mladina je počastila spomin dr. A. Korošca

V nedeljo, 23. februarja je Akademski športni klub priredil na Črnem vrhu nad Jesenicami spominke tekme v veleslalomu v spomin na najvišjega prijatelja in mecena slovenske mladine — pokojnega dr. Antona Korošca.

Kaj je bil veliki pokojnik slovenski športni mladini in slovenscem sploh, je pokazala udeležba na tekmah; 11 športnih klubov je bilo na tekmah zastopanih in sicer: SK Tržič, ASK Gorenje, TK Skala, SK Bratstvo, FO Kropa, FO Rateče, FO Radovljica (povsod tudi DK), SK Ilirija, SK Ljubljana, ZDK Zagreb in prireditelj ASK. Po priznanju vseh je bila to največja zimsko športna prireditev v tej sezoni in spada med največje smučske tekme sploh. Nikdar še nismo videli na startu zbranih toliko mednarodnih tekmovalcev (7), državnih reprezentantov in olimpijcev kot tokrat. Zato pa je bila tudi borba za prva mesta izredno huda, kar se vidi že iz rezultatov.

Veleslalomska proga je bila dolga ok. 3 km in je zahtevala popolno sigurnost v nogah, zlasti na najtežjih mestih, kjer so bila postavljena vrata in vende.

Tekmovalci so se plasirali v sledečem redu: 1. Bertonec Jože (ASK Gor.) 2:00.9; 2. Lukanc Slavko (SK Tržič) 2:03; 3. Znidar Emil (ASK Gor.) 2:07.8; 4. Praček Ciril (TK Skala) 2:08.4; 5. Zvan Alojz (ASK Gor.) 2:09.5; 6. Carman Frenk (SK Tržič) 2:17.5; 7. Stare Marjan (ASK Gor.) 2:22; 8. Miceli Marjan (SK Bratstvo) 2:27; 9. Pinžgar Rudi (FO Kropa) 2:29; 10. Ravnikar Rado (ASK Gor.) 2:30 itd.

Rezultati deklet:

1. Stolecer Pavlina (Skala) 1:11.6; 2. Praček Lojzka (Gor.) 1:23.1; 3. Pohar-Katnik Vida (Skala) 1:27; 4. Pihar Silva (Skala) 1:28.5; 5. Čop Sida (Skala) 1:30; 6. Heim Erika (Skala) 1:35.

Vsega je nastopilo 56 tekmovalcev in 15 tekmovalk. Prehodni pokal g. predsednika dr. Kulovca si je priporil Bertonec Jože; srebrno vozlo — prehodno darilo ge. dr. Natlačenove pa Stolecer Pavlina. ASK pa je podaril tekmovalcem še plakete in diplome.

ASK, ki mu je dr. Korošec izkazoval veliko naklonjenost, je tako dostojno počastil spomin tega velikega pokojnika, čemur so se odzvali vsi najboljši predstavniki in ljubitelji kraljestva belega športa.

Velika skakalnica v Planici, kjer se vrše te dni smučski poleti.

ZFO

Reprezentančna akademija ZFO in ZDK v nedeljo v Unionu

Prihodnjo nedeljo ob osmih zvečer bo v unionski dvorani zopet revija naših najboljših telovadcev in telovadkinj, ki nastopijo na IV. reprezentančni akademiji z raznimi gimnastičnimi in orodnimi vajami, s talno telovadbo posameznikov in v skupini raznimi rajanji in švedskim orodjem. Štirinajst zelo zanimivih točk bo obsegala letošnja akademija, ki bo — po pripravih sodeč — boljša od vseh dosedanjih. Od naših najmanjših pa tja do mednarodnih tekmovalcev bodo v nedeljo nastopali na unionskem odru.

Rezervirane vstopnice se dobe samo še danes, ker se bodo pozneje oddale drugim, ker je poplavljanje izredno veliko. Ze danes pa opozarjamo cenjeno občinstvo, da pride pravočasno na akademijo, ker se bo ista pričela točno ob 8 zvečer. Vstopnice so že razprodane.

Smučarske tekme FO v Ribnem

V nedeljo 23. t. m. so se vršile v Ribnem smučarske tekme FO, in sicer so dopoldne tekmovali v teku, popoldne pa v smuku in slalomu. Proga za tek je bila pri članih dolga 8 km, pri mladcih 6 in pri naraščanju 1.5 km. Izven konkurence so tekmovali tudi fantje iz Radovljice in z Bleda.

Doseženi rezultati:

Kot prvi po času je prispel na cilj prvak radovljiškega okrožja na 15 km Vidic Ivan, FO Radovljica, v času 29.21 min.

V konkurenci: 1. Koselj Jože 30 min., 2. Janša Franc, 3. Koselj Ivan.

MLADI: 1. Pangerc Gabrijel 16.43, 2. Pangerc Franc 25.13 min., 3. Zupan Stanko.

NARAŠČAJ: 1. Črv Ciril, 2. Koselj Stanko, 3. Justin Franc.

Tekmovanje v smuku in slalomu se je vršilo na vznožju Jelovice pri vasi Selo na Bledu. Proga je dolga čez 1200 m in izredno težka.

Doseženi rezultati:

1. Zupan Maks, FO Ribno, smuk 35.3 sek., slalom 88 sek., 2. Zupan Jože, FO Bled, smuk 41.4 sek., slalom 82.2 sek., 3. Koselj Jože, FO Ribno, smuk 42.4 sek., slalom 95.6 sek.

Tekme so pokazale, da naša mladina razume pomen športa in se ravna po navodilih ZFO, ker le s smotrnim delom se more doseči pravi uspeh.

F. O. Sv. Peter ima drevi ob osmih redni sestanek s predavanjem. Udeležba za vse člane obvezna. Vabijo se tudi novi člani.

Iz delovanja misijonov

Narodnost katoliških misijonarjev na Kitajskem

V kitajskih misijonirskih je zdaj približno 2000 domačih in 3000 evropskih in ameriških duhovnikov. Tuji misijonarji na Kitajskem so takole porazdeljeni: Iz Francije jih je 556, iz Italije 465, iz Nemčije 395, iz Belgije 309, iz USA 297, iz Španije 269, iz Nizozemske 140, iz Kanade 125, iz Irske 87, iz Švice 45, iz Portugalske 44, iz Poljske 33, iz Avstrije 32, iz Ogrske 30, iz Jugoslavije 9, s Tirolske 9, iz Avstralije 5, s Češkoslovaške 3, iz Romunije 3, iz Škotske 2, iz Rusije, Mehike, Brazilije, Argentine in Luksemburške pa po eden. To je 2862 inozemskih misijonirskih duhovnikov iz 25 držav. Dasi so nekatere domovinske države teh misijonarjev v vojnem stanju druga z drugo, delujejo misijonarji nemoteno in složno skupaj kot pred vojno. A denarnih in drugih prispevkov za njih misijonističa pa večidel zdaj ni več ni.

Zamorski misijoni v Ameriki

Po najnovejših podatkih živi v USA 13 milijonov zamorcev. Od teh je 5 milijonov protestantov, 7.700.000 pa jih je brez vere in 300.000 je sprejelo katoliško vero. V katoliških zamorskih misijonih v USA deluje 300 duhovnikov in 1100 sester. Ti imajo 221 cerkva in 263 šol s 35.000 šolarji. Med zamorcev je misijonsko delovanje izredno težavno,

ker se zamorci nočejo prav nič zmeniti za katolištvo.

Cez 11 let se je vrnil iz arktične ledene puščave

Iz Monreala poročajo: Cez enajst let se je prvič vrnil v južno Kanado 37 letni duhovnik iz reda oblatov p. St. Bazin iz najsevernejše kanadske misijonske postaje, iz Igloolika, kjer je do 50 stopinj mraza. Pred enajstimi leti je bil ta iz Francije prišel misijonar začel misijonsko delovanje v Pond Inletu, ki je prav blizu severnega tečaja. Cez poldrugo leto nato je začel s pasjo vprego potovati v Igloolik, ki je 400 milj oddaljen kraj proti jugozahodu. Spotoma je moral odložiti del potrebnih in brašna in je moral ostati 200 milj z dvema Eskimovcema kot vodnikoma prepotovati. Prišel v Igloolik, je bil po domačinih jako neprijazen sprejet, tako da je prebil ondi šest let kot kak izobčenec. Vendar ni izgubil poguma, marveč se je naučil eskimskega jezika in uporabljanja harpune. Slednji so mu bili domačini dovolili, da je smel spremljati moške na lov na morske pse. Potem pa se je z Eskimovci tako sprijaznil, da so mu znosili skupaj vse potrebno za kapelico in njegovo hišico. Ko mu je bilo prvo bivališče zgorelo in je p. Bazin izgubil skoraj vso svojo lastnino, so mu domačini zgradili novo bivališče in mu dali oblačila. Eskimi so postali taki zvesti verniki, da so nekateri po 30 milj daleč prihajali k sveti maši — in to po takem potu! Kako so nam lahko za zgled v naši brezbrzičnosti!

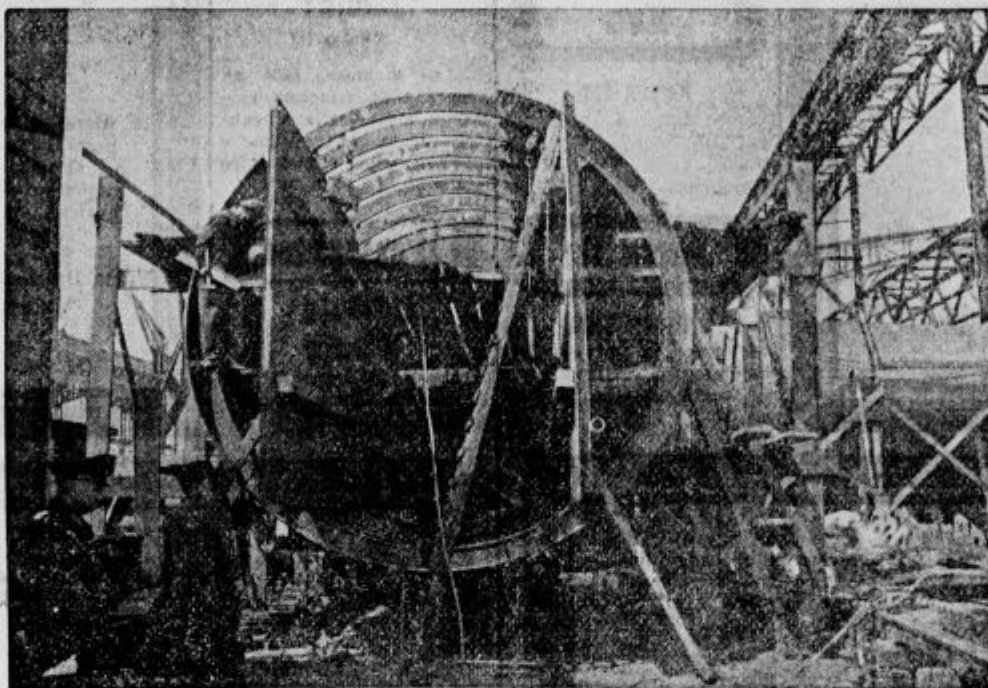
Omedleli praznil ljudem denarnice

Glavno mesto republike Argentine Buenos Aires je pred kratkim imelo senzacijo posebne vrste. Tamkaj je namreč zadnje čase deloval možak, ki je posebno prefrignano znal krasti. Deloval pa je v glavnem v omnibusih in tramvajih ter v vagonih cestne železnice, in sicer takole:

Ko je stal v tramvaju ali kakem drugem takem vozilu, mu je naenkrat »prišlo slabot«. Možakar je »omedlel« ter se prevrnil po tleh. Najrajši je padel po dolgem. Zaradi tega je v vozilu nastala takoj precejšnja zmešnjava, kar si lahko vsak misli. Usmiljeni ljudje so dozdnevno siromaku brž hiteli pomagati ter ga dvigali, se sklanjali nad njim itd. To pa so porabili njegovi pomagači, ki so med tem usmiljenim Samarijanom naglo praznili žepa. Kakor hitro so si nabrali dovolj denarnic, ur in dragocenosti, so na bližnjih postajah izginjali na prosto. »Omedleli«, ki je bil ves čas v globoki nezavesti, je pa skrbno pazil, kdaj je zadnji njegov pomagač zapustil vozilo. Nato se je z globokim vzdihljajem »prebudil« in skušal vstati. Ko se je ozrl okoli sebe in videl nad seboj nagnjene obraze usmiljenih popotnikov, se jim je s slabotnim glasom opravičil, da jim je napravil take sitnosti ter se uljudno zahvalil. Kaj kmalu mu je bilo mnogo boljše, nakar je vstal ter izjavil, da bo poslej že sam počasi in brez pomoči lahko zapustil vozilo. Tako je počasi odšel iz voza, nakar se je kje na dogovorjenem kraju sešel s svojimi pomagači.

Nekega dne je spet svojo omedlečico ponovil v tramvajskem vozu. Pri tisti priliki je »padele« pred noge nekemu Špancu, kateri se je vozil v tramvaju. Španec se je brž sklonil k možu, ki je nezavesten ležal pred njim na tleh, in mu hotel pomagati. Pri tem pa je že opazil, kako mu nekdo tretji skuša iz žepa vzeti njegovo denarnico. Španec je planil kvišku ter hotel prijeti neznanca, kateri pa je naglo planil iz tramvaja, ki je tisti hip le počasi vozil. Španec je brž pogrešil svojo denarnico, kjer je imel 50 pezov. Španec je bil divj ter se mu je vsa zadeva zdela sumljiva. To je opazil tudi »omedlelec«, ki se je zbal posledice. Zato je tudi on naglo vstal ter planil iz tramvaja. Zdaj je bilo Špancu jasno, koliko je ura. Tudi Španec je planil iz tramvaja ter se zagnal za obema tatovoma. K sreči je znal Španec bolje teči kakor ona dva. S pomočjo stražnika je prijel »omedlelega«. Na policiji je možak brez posebnih cere-

monij priznal svoje grehe ter povedal, kako je tako že nekaj tednov lajal ljudem denarnice in sploh žepa. — Dejal je, da je že več mesecev brez dela, ker je vojna v Evropi ugonobila njegovo stroko. Ker je živel, tako je povedal, v velikem pomanjkanju, je bil obupan, zaradi česar je začel tako služiti si denar.

V nemških ladjedelnicah grade podmornice kar v serijah.

Tegale še ne veste?

V Virginiji raste posebna rastlina, ki jo črni praščiki lahko žro, ne da bi jim škodilo, a beli praščiki se z njo zastrupijo.

Najbolj čuden hotel na svetu je v teh dneh videti v italijanskih listih. Ta hotel je na prelazu Sv. Jakoba, na meji med Italijo in Švico. Hotel sestoji iz dveh vagonov ekspresnega vlaka, in sicer iz spalnega in jedilnega vagona. A vagona se stojita kar na tleh, marveč na mogočnih, pet metrov visokih betonskih stebrih.

Neverjetno zamotane so družinske zadeve neke ugledne in premožne rodbine v Oslu, glavnem mestu Norveške. Tri in dvajsetletni baron Oskar K. se je pred 18 meseci zaročil in se tudi poročil z 39 letno vdovo Karin S. Ta pa ima 20 letno, izredno lepo hčerko, ki se je bila z očetom mladega barona s 50 letnim častnikom poročila. Iz tega zakona se je rodila hčerka Gerta. Mladi baron je torej tast hčerki svoje žene in svojemu očetu; še več, on je tudi stari oče svoji sestri. Ker pa njegova žena pričakuje otroka, bo mala Gerta vnukinja tega otroka, medtem ko bo ta otrok vnuk hčerke svojega starega očeta. Baronica Karin bo svakinja svojega sina ali svoje hčerke, sina svojega moža, ki bo sam pa svak hčerke od hčerke svoje žene.

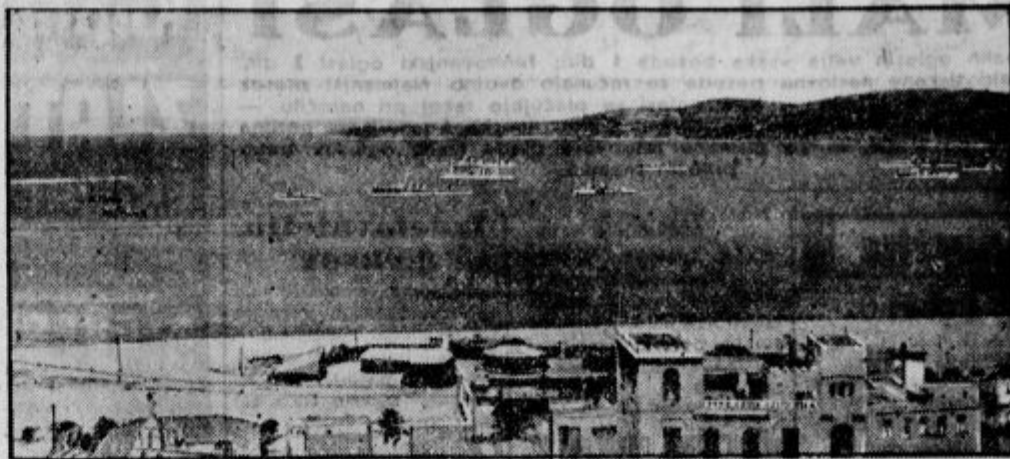
Kava izhaja iz pokrajine Kaffa v Abesiniji, kjer je bila že okrog leta 500. pr. Kr. znana. V 16. stoletju je prišla kava v Carigrad, kjer so leta 1544. odprli prvo kavarno, in potem dalje v srednjo Evropo. Veliki volivni knez v Nemčiji, ki je bil v sorodstvu z vladarsko hišo Nizozemske, je prinesel kavo od onod na Brandenburško in tako v Nemčijo in v naše kraje. Navada, da kavo pijemo z mlekom in sladkorjem, pa je prišla iz Francije.

Da bik in puran tako sovražita rdečo barvo, ni od tega, kakor da bi jima ta barva ne bila všeč, marveč je od tod, pravijo, ker je vse, kar je rdečega, podzvestno v spominu teh dveh živali kot nekaj sovražnega. Bil in tudi puran sta imela nekoč neko »rdečo« žival za poglavitnega sovražnika — in sicer bik tigr, puran pa lisico.

Harwardska univerza v Združenih državah je na 20 dijakih in dijakinjah znanstveno preskušala, koliko časa more biti kak človek brez spanja. Dijaki in dijakinje so se pri tem motili z godbo in s pitjem črne kave. Najdalj je brez spanja držal medicinec O'Connor, in sicer 121 ur in 40 sekund. Poslednje ure je bil seveda precej omotičen, komaj je še slišal in se je tresel. Ko je minilo 121 ur in 40 sekund, je pa omahnil in zaspa kot ubit. Izméd dijakinj je ena zdržala 118 ur brez spanja.

V San Sebastianu so v gozdiču pili ujeti goloba z obročkoma in znakoma: Buenos Aires, št. 18726. Torej je golob preletel 10.000 kilometrov dolgo pot in s tem tudi ocean.

Koj potem, ko so v Evropi spoznali tobak, so ga imeli le za zdravilo in so ga v lekarnah pro-

Tanger, pristanišče v Sev. Afriki nasproti Gibraltarju, ki so si ga lani prisvojili Španci

Slovenj Gradec

Minister g. dr. Kulovec Franc obišče naš okraj v nedeljo, dne 16. marca t. l. in v nedeljo, dne 2. marca, kakor smo pred enim tednom dni javili na tem mestu. G. minister se bo dopoldne udeležil okrajne seje JRZ za sodni okraj Slovenj Gradec v Slovenjem Gradcu, popoldne pa za šostanski sodni okraj v Šostanju.

Sveži grob. Letošnje leto obiskuje bela žena smrti sosednjo župnijo Stari trg tako pogosto, kakor že menda dolgo ne. Minuli torek dopoldne so pokopali mladenko 29 letno Karner Frančiško, ki je bila lastnica bivše Oblinove gostilne in domačije. Pred kakim poldrugim letom jo je položila na bolniško posteljo naša ljudska bolezen jetika. Karnerjeva Francka, kakor smo jo imenovali, dasi na videz prej zdrava, močna in krepka in zelo marljiva, te krute bolezni ni mogla premagati. Dolgo je bolela in hirala, dokler ni minulo soboto zvečer podlegla zavratni morilki. Zelo številni venci in šopki so pokrili njeno prezgodnjo gomilo. Naj v miru počiva!

Otroški kotichek:

Carična Vesna

9.
»Dober dan, gospod.« ga je nagovorila in se lepo priklonila. »Ali bi vi bili tako prijazni in mi povedali, kam pelje pot do zdravnice Metuljke?«

10.
»Druga steza na desno, v močvirju med trsjem stoji kočica, v kateri biva ta stara čarovnica,« je zagodrnjal debeluh.
»No ja, čarovnica ravno ni,« je vljudno pripomnila carična, se zahvalila in odletela. Začuden je gledal stražnik za njo.
»Kako pogumen je ta dekleč,« je rogovilil pri sebi, »prav nič se me ne boji, dasi vsi drugi trepečejo.«

Kače so napadle ekspresni vlak

Portugalsko časopisje poroča o temle dogodku, ki se je zgodil v portugalski koloniji Amagoli. Tam so nekega dne kače napadle železniško postajo, kjer so vlaki črpali vodo. Kače so bile velike in zelo strupene. Zaradi pomanjkanja vode v pušavi so kače v velikanskem številu prilezle do postaje, kjer so se hotele približati vodnemu izviku. Postajni čuvaj je hotel nevarne goste odgnati ter jih je začel tolči. Toda v tem boju ga je ena izmed kač pičila, nakar je simorak kmalu umrl.

Kmalu nato pa je na postajo pridrvel ekspresni vlak, ki je moral tukaj vzeti vodo za lokomotivo. Na signale, ki jih je dajal vlak, čuvaj ni nič odgovoril, zaradi česar je vlak previdno ustavil. Purjač je previdno stopil z lokomotive ter stopil proti postaji, da vidi, kaj se je zgodilo. Kmalu pa je prišel nazaj ter strojevodu povedal, da na postaji kar mrgoli strupenih kač. Kljub vsej nevarnosti, ki je pretila od kač, pa je vlak vendarle moral tukaj vzeti vodo, če je hotel nadaljevati svojo pot. Zaradi tega je nastal hud boj med železničarji in kačami za vodo. Z velikanskim naporom se je združenim železničarjem posrečilo pobiti kače pri izviku ter napeljati vodo v lokomotivo, ne da bi bil pri tem le en človek ranjen.

Cez četrto ure je vlak mogel spet nadaljevati vožnjo. Toda, ko se je vlak začel pomikati, je povozil in zmečkal silno mnogo kač, ki so se priplazile k vlakom in hotele napasti.

Premikanja italijanskih čet v Albaniji. Ceste v Albaniji so silno slabe. Italijani so jih morali sami zgraditi.

Glavna kolektura Drž. razr. loterije

VRELEC SREČE

ALOJZIJ PLANIŠEK,

Ljubljana, Beethovnova ulica 14

javlja izid žrebanja z dne 26. februarja

V. razreda 41. kola:

200.000 din št.	69922
40.000 din št.	91096
30.000 din št.	90007
20.000 din št.	50246
16.000 din št.	18507, 85174
12.000 din št.	2057, 40289, 71182, 78956
10.000 din št.	22124, 37901, 40936, 86740, 88630, 89852, 91818
8.000 din št.	33060, 43719, 45008, 83041, 90208, 95605
6.000 din št.	14198, 25708, 30216, 35719, 52178, 53021, 56260, 58769, 65484, 65942, 81865, 84751, 86168
5.000 din št.	4727, 15095, 18284, 21737, 31196, 45542, 55073, 60377, 64663, 69165, 70480, 77124, 89990, 93877
4.000 din št.	1906, 7536, 11593, 14341, 17251, 18291, 19771, 20306, 23303, 27674, 28263, 30946, 32693, 33399, 40347, 41015, 43721, 44658, 44311, 46814, 50499, 70815, 72323, 75119, 78524, 80451, 84023, 86254, 91841, 92625, 96004, 99232

Nadalje je bilo izrebranih še veliko število dobitkov po 1000 din.

Ker so bili dobitki javljeni telefonično, event. pomota ni izključena.

Prihodnje žrebanje bo v četrtek 27. februarja.

Vsi oni, ki so zadeli v kolekturi »Vrelec sreče«, naj srečke takoj predložijo v izplačilo.

Novim naročnikom so srečke še na razpolago.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; tenilovanski oglaš 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglaš se plačuje takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolijska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe

Dobe:

Blagajničarka

vestno in zvesto, sprejemno. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ljubljana« št. 2918.

Tajnika ali tajnico

z dobro predizobrazbo - sprejme precej oddaljeno vlepsestvo v Sloveniji. Predpogoji: perfektno obvladanje slovenskega in nemškega jezika - po možnosti tudi znanje srbohrvaščine in italijanščine, s čedno, čitljivo pisavo ter znanje stroje-pisja. Ponudniki z daljšo prakso v godarski stroki in knjigovodstvu imajo prednost. - Lastnoročno pisane prošnje, ki morajo biti opremljene s prepiš pričetka, življenjskim opisom, priporočili in novejšo sliko (katere se vrne), naj se naslovi na upravo »Slovenca« pod značko »Ponudba za tajniško mesto« št. 2911.

Zobotehnik

mlajši, sposoben v chromu. Plača po dogovoru. V postev pridejo oni, ki lahko takoj stopijo v službo. Sporočiti telegrafski na Okorn, zobar — Strumica.

Zanesljive poverjenike

za Ljubljano, Maribor. Celje in druge večje kraje dravske banovine — sprejme zavarovalnica »Sava«, Ljubljana, Sv. Petra 2.

Šofer

neoporečni, samski - ali poročen, ki ima poleg svojega poklica veselje do vrta in gospodarskih del, dobi službo. Stanovanje v hiši. Ponudbe z dosedanjim službovanjem in navedbo starosti je poslati na upravo »Sl.« pod šifro »Šofer« št. 2650. (a)

Izdelovatelja keksov

popolnoma samostojnega in izvežbanega, resnega in treznega, sprejemnega. Obširne ponudbe z zahtevno plačo poslati na: M. Drobac, Zagreb, Ilca 21-III. dvor.

Službe

Jstejo:

19-letna služkinja

želi zaposlitve v pomoč gospodinj in za hišna dela. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Marljiva« št. 2910.

Uradnik

s prakso v trgovskih podjetjih, perfektno v slov., srb. in nemški korespondenci, zanesljiv — išče primerno zaposlitve. Cenj. ponudbe v upravo »Slov.« pod »Uradnik« št. 2593.

Čitajte in širite

»Slovenca«!

Kupimo
VSAKOVRSNO
ZLATO
SREBRO - PLATINO
BRILJANTE
SMARAGDE SAFIRJE RUBINE
BISERE I.T.D. STARIŠKE
NAKITE TER UMETNINE
PO NAJVIŠJIM CENAM
STARA TVRDKA
JOS. EBERLE
LJUBLJANA, TYRŠEVA 2
HOTEL SLOH

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 8

Vsakovrstno zlato

briljante in srebro
kupi po najvišjih cenah
A. Božič, Ljubljana
Frančiškanska ulica 3

Pouk

Strojepisni pouk

večerni tečaj. Vpisovanje in pričetek 3. marca. — Christofov zavod, Domo-branska 15.

Les

Kupim les

večjo količino, vsaj na pol suh, mehke mizarake vrste. Ivan Vejvoda — Karlovac.

Razno

Lisice strojimo

barvamo in prvovrstno izdelamo. — Krznarstvo L. Rot, Ljubljana, Mestni trg 5.

Posestva

»REALITETA«

zavod za nakup in prodajo nepremičnin je sam v Ljubljani, Prešernova ulica 64, I. nadst. Telefon 44-20

Zemljišče

okoli 5500 kv. m v bližini Rakovnika v Ljubljani - prodam po 14 din kv. m. Telefon 45-56.

Stavbišča v Splitu

tri krasna, za zidavo blokov, ležeča na najpro-metnejši in najidealnejši poziciji, med središčem Splita in kopališčem — »Bačvice«, blizu postaje. v velikosti 300, 414 in pa 446 m², skupno 1160 m². Parcele so odobrene za zidavo blokov, lahko pa se vse tri parcele izrabijo za zgradnjo velike posamične palače. — Cene strogo solidne. Vse informacije in načrte pošljemo resnim interesentom: Poslovnica Pavleković — Zagreb, Ilca 144.

Stanovanja

Oddajo:

Dvosobno stanovanje s kabinetom - in vsem komfortom oddam z aprilom. Herbersteinova 26 - za Stadionom.

Jstejo:

Samec

stalna stranka, išče za mesec maj trisobno moderno stanovanje v centru mesta. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod šifro »Samec« št. 2518.

U najem

Oddajo:

Mlekarno

dobro idočo, zaradi od-potovanja takoj oddam. — Traška cesta 62.

Prodamo

Otroški voziček

avtomodel, žensko kolo - gramofon, prodam. Ma-renčičeva 3.

Krojaški šivalni stroj

in drugo krojaško orodje zaradi smrti naprodam. — Primo, Ljubljana, Lam-petova ulica 13.

Denar

3% obveznice

za likvidacijo kmečkih dolgov kupujemo in prodajamo, nakup in prodajo vložnic pri velebankah pod zaščito najugodnejše posredujemo. Trgovačka banka d. d., Zagreb — Zrinjevac 14. Tel. 41-41 in 41-42.

Kupuje — prodaja

Hranilne knjižice

bank in hranilnic ter vrednostne papirje po najugodnejših cenah

Bančno kom. zavod

Maribor

Brez omeljive

lahko nabavite karbida, a poceni in dobro razsvetljava s

»PITON«

KARBIDNO SVETILKO

Zahtevajte karbidno svetilko le z napisom »Piton«

Varujte se potvorbi!

Edini izdelovalec.

»BALKANMETAL«, Subotica

tovarna kovinske robe

Zak. zaščit

Kurivo

Suha bukova drva

40 do 50 m³, naprodam. — Vesel Franc, Senožete — Dol pri Ljubljani.

Letovišča

Turiste

pošiljamo v letovišča — zdravilišča, pensije, hotele in sanatorije. — Kdor jih sprejme na 5—10 mesečno odplačevanje, dobi informacije pri Narodni stedišnici, Beograd, Cika Ljubina 18.

Pohištv

Pohištv

vsakovrstne stole, politi-ram oprave, vsa popravila najceneje — Zorman, Breg 14.

Avto-motor

Avtomobil

kabriolet ali limuzino — samo dobro vozilo — kupim. Prednost Amerikan-ska, Kapiten ali Admiral in slično. — Aleksandar Radanović, Okučani.

Globoko užaloščeni javljamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša ljubljena, zlata mama, stara mama, teta in tašča, gospa

Hilda Ehrlich

vdova po strojevodji dr. žel.

Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 28. februarja 1941 ob 3 popoldne v Zal, kapelice sv. Marije, k Sv. Križu. Ljubljana, dne 26. februarja 1941.

Jerica por. Rajar, hčerka; Frane Rajar, zet; Franci in Milan, vnuka in ostalo sorodstvo.

Les

Kupim les

večjo količino, vsaj na pol suh, mehke mizarake vrste. Ivan Vejvoda — Karlovac.

Razno

Lisice strojimo

barvamo in prvovrstno izdelamo. — Krznarstvo L. Rot, Ljubljana, Mestni trg 5.

Umrli nam je naša nepozabna mati, sestra, teta in babica, gospa

Jera Marinko

posestnica

včeraj, dne 25. februarja 1941, ob 20. uri, v starosti 67 let, Bogu vdana in previdna s sv. zakramenti.

Pogreb drage pokojnice bo dne 27. februarja 1941 ob 10 dopoldne iz doma žalosti na pokopališče Sv. Duha v Vnanjih goricah.

Blago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev. Sv. maše zadušnice se bodo brale v Vnanjih goricah in na Brezovici pri Ljubljani.

Vnanje gorice, dne 26. februarja 1941.

Zalujoči ostali.

Nenadoma nam je umrl naš dobri mož, oče, brat in svak, gospod

Karel Rottenbücher

mesar in posestnik

Pogreb bo v petek, dne 28. februarja 1941 ob 4 popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje mestno pokopališče.

Škofja Loka, dne 26. februarja 1941.

Zalujoči ostali

Po dolgi in mučni bolezni je dočrpel naš predobri papa in brat, gospod

Josip Kenda

komponist in notar

Pogreb nepozabnega papana bo v petek, dne 28. februarja 1941 ob 4 popoldne v Zal, kapelice sv. Andreja, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Brdo, dne 26. februarja 1941.

Globoko žalujoči:

Lojzka, soproga; Jože, Dunja, Boris, otroci; prof. Robert, brat in ostalo sorodstvo.

Edgar Wallace:

48

Zagonetna grofica

Odkod je vedela, da bo prispel avto? A Lizy se je takoj spomnila avtomobilske postaje s telefonom, pri kateri so se bili zadržali.

»To je čudna hiša!« ji šepne lord Moron. »Ali vidite tisto tam na strehi? To je zvonec za alarm... iz sobe za muziciranje se lahko pozvoní, če izbruhne požar ali se kaj drugega zgodi.«

Čakala sta, dokler nista izgubila lady Moron iz vida, potem pa previdno odšla v isti smeri. Ko sta dospela do zapadnih hišnih vrat, sta ravno še slišala, kako se je obrnil ključ v ključavnici. Toda Selvin se je zadovoljno nasmehnil Lizy in potegnil nekaj iz žepa.

»Ključ od hiše!« ji je šepnil tako glasno, da bi vsakdo, ki bi se nahajal v bližini, moral slišati. Opazno je odklenil vrata in ji dal znak, naj gre za njim. Dolgi hodnik, pokrit z debelo rdečo preprogo, se je razprostiral pred njima. Le na koncu je gorela na stropu luč.

Plazila sta se vzdolž hodnika z največjo previdnostjo. Hipoma se Selvin ustavi in vzdigne prst, da jo posvari. Nekoliko dalje so ležale široke marmornate stopnice. Povzpeli se je po njih z dekletom, ki se je sama sebi zdela kakor član kake tajne bratovščine.

Videči sta bila strašno. Od glave do pet sta bila pokrita s plastjo sivkastega prahu. Lizyn klubok je visel postrani.

Na koncu stopnic se je začel drugi hodnik, ki je bil prav tako slabo razsvetljen kakor spodnji.

»Tukaj je galerija sobe za muziciranje,« je zašepetal Selvin. »Za božjo voljo ne delajte nobene-ga hrupa.«

Vrata sama so ležala v senci širokega balkona. Spodaj v dvorani so gorele luči in se čuli glasovi, ko sta stopila na galerijo. Držala sta se zidu in korakala naprej, dokler ni postalo nevarno iti dalje. Tedaj se je Selvin skoraj izdal; lahko bi ju bili opazili. Obrnil se je.

»Ni je tukaj!« mislim: Miss Reddle... tu je neka starejša ženska s sivimi lasmi.«

»Vi ste torej videli svojo hčerko, Mrs. Pinder?« odjekne spodaj.

»Da, videla sem Loiso.«

»Loiso!« Lizy dene dian pred usta, da ne bi kriknila. Mati Loise Reddle!

»Zelo lepo deklet!« reče lady Moron blago.

»Da, krasna deklica! Zelo sem ponosna, pa naj se mi zgodi, kar hoče.«

»Kaj pa naj bi se vam zgodilo?«

»Ona je tudi preveč ljubeč otrok, da bi se smela izgubiti. Mrs. Pinder, dajem vam neko ponudbo. Pojdite s svojo hčerko v Južno Ameriko... in jaz vam bom vsako leto pošiljala vsoto, mnogo večjo, kakor vam je potrebna za življenje. Ako pristanete, vas ne bo nihče več vznemirjal.«

Mary Pinder se nasmehne in odkima.

»Vaša ponudba prihaja prepozno. Če bi mi to ponudili dokler sem bila še v zaporu in se potrudila, osvoboditi me one okrutne ječe, bi padla pred vami na kolena in se vam zahvaljevala in vas blagosiljala, — zdaj pa... sedaj vem že preveč vsega.«

»Kaj veste? jo vpraša lady Moron.

Mrs. Pinder začne govoriti. Lizy za časa njegovega govorjenja primo roko mladega človeka, ki je stal poleg nje in nasloni svoj obraz na njegovo ramo. On se obrne s spremenjenim okrazom k njej in se ji nasmehne, kakor da sklepa iz njegovega ponašanja, kaj ji leži na srcu.

Nihče ni prekinil g. Pinder, dokler ni končala.

»Vi veste malo preveč, to pa je nevarno za moj mir,« reče tedaj grofica. »Pa tudi moji prijatelji so s tem v nevarnosti.«

»To popolnoma razumem,« reče Mary Pinder resno.

»Ponavljam vam svoj predlog. Svetovala bi vam, da vse dobro premislite, preden odbijete priliko in možnost za tako udobno življenje.«

»Čujte Eleonora...« začne Chesney Praye.

»Moj hči! Nocoj sem našla prijatelja, ki mu lahko zaupam... a to nikakor niste vi, Chesney. Tappatt mi je povedal vse, kar se je zgodilo. Hoteli ste me zahrbitno prevariti in me preklesti. Za to boste zdaj delali to, kar jaz hočem. Torej Mrs. Pinder, ali sprejmete ponudbo?«

»Ne!«

Lady Moron se obrne k doktorju z rdečim obrazom.

»Mrs. Pinder,« reče Tappatt resno, a s prezirnim obrazom, ter se ji približa. »Zakaj nečete biti pametni? Napravite to, kar gospa grofica zahteva od vas.«

»Nočem...«

Pristopil je čisto blizu k njej. Naenkrat iztegne roko in ji zadušni krik v grlu. Ona se obupno zvija, da bi se izvila iz njegove roke, toda nihče ji ni pomagal. Chesney je pristopil, toda lady Moron ga je zadržala.

A nenadoma skoči z galerije neki človek, ki ga nihče ni poznal in pograbi doktorja od zadaj za rame. Ko se je Tappatt opotekel nazaj in spustil svojo žalostno žrtev, stoji Selvin proti dolgi rdeči vrvi, ki je visela ob steni in povleče zanj. Od zgoraj se začne oglušujoče zvonjenje. Še vedno je vlek in potezal za konopec.

»Čepec neumnosti! Ali si znorel?« vzklikne njegova mati, a on jo odrine. Nato uha zvoniti.

To je alarmni zvonec,« zakliče Selvin. »Čez eno minuto se bo spodaj zbralo pol vasi, a nočem govoriti pred vsemi tega, kar bom zdajle rekel. Ti misliš, da sem jaz budalo... imas morda tudi prav... toda jaz nisem slab človek in bom zato tebe in te tvoje odurne prijatelje spravil pred sodišče.«

»Brž ga odpeljite od tukaj!« sikne grofica, ko se je že slišalo tekanje po hodniku. »Rekla bom, da je bil le nesrečen slučaj.«

»Da se mi ga ne dotaknete!« se začuje neki glas z galerije.

V tem trenutku se vrata odpro in neki napol obleden človek plane skozi. Ustavil se je brez diha in z široko odprtimi očmi gledal prizor. Hip pozneje so bila vsa vrata polna žensk in moških, oblečenih na hitro roko.

»Ali se je zgodila kakšna nesreča, gospa grofica?«

»Nič ni!« reče ona ostro in pokaže vrata. »Počakajte zunaj!«

»Ne, ne odhajajte!« zakliče Selvin s povzdignjenim glasom.

Še enkrat je grofici uspelo, da se je pomirila. Pogledala je na dekleta na galeriji.

»Izbij!« mojemu sinu neumnosti iz glave!«

je rekla z mirnim tonom. »To je najboljša, kar morete storiti.« Zadeva se je uredila jutraj.

Vedno več ljudi je vrelo v dvorano.

Selvin je pristopil k gospe Pinder, ki je sedela na stolu in drhtela po vsem telesu, jo podpri in odvedel na prosto. Ljudje so jima napravili prostor. V istem času se je tudi Lizy Smith znašla poleg njiju na hodniku.

Grofica Moronska je hodila gori in doli po svoji sobi za oblačenje. Roke je držala na hrbtu. Ta vedno mirna in resna ženska je bila zdaj nervozna in razburjena. Chesney Praye-a in Tappatta je pustila v sobi za muziciranje. Pred nekaj minutami se je odpeljal avto z Mary Pinder sreči in svobodi nasproti.

Lady Moron se je silno razjezila nad svojim sinom, ki ga je nuzila že od njegovega rojstva, še bolj pa se je srdila na Chesneya. Nobenega upanja ni imela več da se bo sreča obrnila v njeno korist. Vse, zaradi česar se je borila, in vse, kar si je pridobila, se je razblinilo v nič!

Trudila se je, da bi odkrila napako v svojih načrtih. Neka sila je delala proti njej... Dorn je bil le orodje te sile. Kakšna strahovita in neznana moč je stala z njim? Zdal je vendar občudovala njegovo sposobnost. Vedela je, da sta Chesney Praye in dr. Tappatt postala številki brez vrednosti, čim je on vzel stvar v svoje roke.

Počasi je odprla neko omario v steni, ki je bila prikrita s srebrnim barometrom, potegnila iz nje majhen kovčeg in stresla na mizo njegovo vsebino, namreč zganjen list papirja in neki ključ.

Potem je vzela iz zadnjega dela omare majhen avtomatski revolver, ga potegnila iz usnjene toka in pogledala, ali je nabit.

XXXVI.

Stari Mackenzie je ravno stopil v Lizyno kuhinjo, da bi skuhal »e več krave, ko zasliši, da nekdo trka na vrata.

»Nekdo je spodaj pri vratih, gospodična!« zakliče staree Lizy. »Bodite tako dobri in pojdite odprti mesto mene.«

Lizy je pobihla niz stopnice, preskakujče vse po dve in naglo